

ROČENKA

životního prostředí
Ústeckého kraje

2010

■ Úvod	3
■ Základní informace o území	5
■ Ovzduší	6
■ Voda	17
■ Horninové prostředí	24
■ Ochrana přírody	27
■ Zemědělství	31
■ Lesní hospodářství	33
■ Myslivost	35
■ Rybářství	36
■ Odpady	37
■ Prevence závažných havárií	40
■ Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta	41
■ Kontaktní adresy důležitých institucí v Ústeckém kraji	42
■ Zdroje dat	43
■ Seznam použitých zkratk	44
■ Podrobná tiráž	45
■ Vybrané orchideje Ústeckého kraje	47

■ Tyrkysová barva na titulní straně - celosvětově vyhlášená barva pro rok 2010

Série fotografií na titulní straně shora dolů: • zvonek boloňský • plavuník zploštěný • skokan štíhlý • koniklec luční • hlaváček jarní • mládě výra velkého
Foto na této straně: Výhled z Přírodní rezervace Rač

Úvodní slovo hejtmanky Ústeckého kraje Jany Vaňhové

Vážení přátelé,

po roce se opět setkáváme na stránkách ročenky životního prostředí, která vám přináší informace o uplynulém roce. Oblast životního prostředí patří dlouhodobě mezi naše priority i vzhledem k tomu, jaká negativní pověst náš kraj tradičně provází. Rekapitulace významných aktivit připomene, že už to zdaleka není pravda. Ústecký kraj se zlepšuje před očima nás všech.

V loňském roce jsme si na své konto připsali další úspěch, když v platnost vstoupil Krajský regulační řád pro regulaci vybraných zdrojů znečištění ovzduší na území Ústeckého kraje. Díky němu je upraven způsob vyhlásování a odvolávání signálu upozornění a signálu regulace ve vymezeném území, a to v případě vzniku nebo výskytu smogové situace. V případě vyskytující se smogové situace může krajský úřad nařídít v postižených oblastech snížení produkce sledovaných imisí a tím přispět k přijatelnějšímu ovzduší.

Na kvalitu životního prostředí v našem kraji má vliv i nadměrný dopravní provoz. Nejvíce jím momentálně trpí obce a města na objízdných trasách kvůli nedokončené dálnici D8. Denně lidem pod okny projedou tisíce osobních a nákladních aut, které ohrožují jejich zdraví a životy. I když stavba dálnice nepatří do kompetencí Ústeckého kraje, vyvíjíme neustále nátlak na pověřené instituce, tedy především Ministerstvo dopravy České republiky a Ředitelství silnic a dálnic ČR, aby v případě dálnice dělaly maximum. Naším cílem je zprovoznění dálnice D8 v co nejbližším možném termínu.

V loňském roce začal také kraj významně podporovat místní podnikatele, zemědělce a výrobce potravin. Nejenže se podílíme na organizaci několika soutěží, které pomáhají zviditelnovat jednotlivé produkty, nabízíme jim také možnost prezentace na severočeských farmářských trzích. Ty jsou organizovány zatím ve třech městech, a to v Ústí nad Labem, Mostě a Chomutově. Na těchto trzích mohou prodávat pouze podnikatelé z Ústeckého kraje a tím si mohou budovat svou značku i síť pravidelných odběratelů.

Osobně jsem velmi ráda, jak si náš kraj vede v třídění odpadu. Svědčí o tom i pozitivní výsledky a ohlasy na soutěže, které připravujeme ve spolupráci s firmou EKO-KOM, a.s. Pro obce a města je určená „Skleněná popelnice“, pro školy pak „Třídíme ve škole“. Díky těmto aktivitám se každoročně daří navyšovat množství roztříděného odpadu a šířit tuto přínosnou aktivitu i mezi naše nejmenší obyvatele. Vždyť právě pro ně pracujeme na lepších životních podmínkách v Ústeckém kraji. Vedle těchto aktivit jsme i podpořili několik projektů, které v rámci ekologické výchovy seznamují školáky se základními principy oblasti životního prostředí.

I v loňském roce náš kraj výrazně potrápily ničivé povodně. Na začátku srpna zasáhly přívalové deště Děčínsko a Ústecko. Nejhuře dopadla obec Hřensko. Pohled na poničené domy, silnice i turisticky atraktivní soutěsky byl děsivý. Nyní už ale můžeme s hrдостí prohlásit, že to nejhorší se již podařilo napravit především díky koordinované činnosti Krizového řízení Ústeckého kraje, které organizuje pomoc v postižených oblastech ve spolupráci s Integrovaným záchranným systémem Ústeckého kraje. Soutěsky ve Hřensku naplno rozjely turistickou sezónu a život v obci se postupně vrací do zajetých kolejí.

Aktivita Ústeckého kraje v oblasti cestovního ruchu se neustále posilují a zdokonalují a důkazem je i unikátní projekt Brána do Čech, který má za úkol lákat návštěvníky za krásami našeho kraje. Podle posledních čísel, které vychází z nejnovějších statistik v oblasti turismu, si Ústecký kraj meziročně výrazně polepšil o téměř 11 procent. Jako jeden z mála krajů zaznamenává výrazný nárůst návštěvnosti. Úspěch má i webový portál Brány do Čech, který nabízí více než tisícovku možných variant výletů na našem území. Jeho měsíční návštěvnost se běžně pohybuje kolem 20 až 30 tisíce uživatelů. I tento fakt dokazuje, že image Ústeckého kraje se nám daří měnit k lepšímu a k lepšímu se mění i životní prostředí. Slibuji, že na zlepšování kvality života a ochraně životního prostředí budeme pracovat i nadále.

Jana Vaňhová,
hejtmanka Ústeckého kraje

Úvodní slovo náměstka hejtmanky Ústeckého kraje Arno Fišery

Vážení čtenáři,

stejně jako v předchozích letech máte i nyní možnost seznámit se prostřednictvím ročenky životního prostředí Ústeckého kraje se stavem jednotlivých složek životního prostředí v našem kraji, s aktivitami směřujícími k jeho zlepšení i s tím, jak se dařilo či naopak nedařilo potvrdit dosavadní trendy dlouhodobě příznivého vývoje také v roce 2010.

Z ucelené řady již osmi výročních zpráv vydávaných Ústeckým krajem je dobře patrné, jak dlouho trvá náprava v této oblasti kdysi tak neutěšených poměrů a jaké úsilí jí musí být věnováno ze strany firem, obcí, krajských i státních institucí i samotných občanů. O to více je třeba poděkovat všem, kteří se o ni zasloužili nejen ve sledovaném roce 2010, ale i v letech předchozích.

Rok 2010 byl Organizací spojených národů vyhlášen Mezinárodním rokem biodiverzity, tedy biologické rozmanitosti. Tato iniciativa mezinárodního společenství pro nás byla dobrou příležitostí uvědomit si, v jak výjimečném kraji žijeme. Mějte na paměti, že území Ústeckého kraje dosud patří z hlediska bohatství rostlinných i živočišných druhů a z hlediska rozmanitosti přírodních biotopů k nejvýznamnějším oblastem nejen v rámci České republiky, ale v měřítku celého evropského kontinentu, a to navzdory pohnuté historii svého průmyslového rozvoje. Skutečnost, že rozmanitost přírody tohoto odněpaměti osídleného a hospodářsky využívaného území při severozápadní hranici české kotliny dalekosáhle převyšuje nejen daleko větší území v západní a severní Evropě, ale například i rozsáhlé oblasti Středomoří a Balkánu, bude jistě pro mnohé z nás překvapivá. Mezinárodním vědeckým institucím je však dobře známa. Opět jsme si to mohli připomenout na obsažném workshopu, který k této problematice uspořádal Ústecký kraj v říjnu 2010 za bohaté účasti široké odborné veřejnosti i zájemců z řad občanů.

Jsem rád, že mohu v této souvislosti konstatovat, že Ústecký kraj si byl vždy vědom mimořádnosti svého přírodního dědictví i své odpovědnosti za jeho zachování pro příští generacím. Výrazem toho je skutečnost, že i přes všeobecnou nutnost rozpočtových úspor byla v roce 2010 zajištěna v režii kraje péče o přírodní biotopy a populace divoce žijících rostlin na dosud největší výměře v jeho historii.

Příroda nám však bohužel stále nenabízí pouze své bohatství a vlídnou tvář, ale čas od času nám připomene rovněž meze našich možností. Bohužel i v roce 2010 musela řada našich spoluobčanů - v krátké době již poněkolidkrát - čelit ničivé povodni a sáhnout si až na dno svých sil. V červnu a srpnu překročily průtoky u některých toků na Děčínsku v důsledku extrémních srážkových úhrnů úroveň stoleté povodně a opět nám připomněly, jak je důležité naučit se s vodou v krajině počítat a nezapomínat na to, co dokáže s našimi životy udělat, nebudeme-li ji respektovat.

Systematické budování technických protipovodňových opatření, které v roce 2010 díky společnému úsilí podniků Povodí Labe a Ohře, měst a obcí, Ústeckého kraje i státu pokračovalo stavebními pracemi v Ústí nad Labem, Křešicích a Lovosicích či přípravou a veřejnoprávním projednáváním staveb v Děčíně, v oblasti Roudnice n.L., Štětí, Bohušovic nad Ohří nebo Terezína, nemá v historii kraje obdoby. Nemělo by však u nikoho vést k falešnému pocitu, že pro bezpečí své rodiny a svého majetku před velkou vodou již nemusí nic dělat. Je v zájmu všech občanů i firem osvojit si pravidla chování při povodni a věnovat pozornost přípravě povodňových plánů, dodržovat zásady prevence povodňových škod, respektovat vyhlášená záplavová území a chovat se při investiční výstavbě, obhospodařování pozemků a jiných aktivitách vždy tak, aby to průběh případné povodně nemohlo zbytečně zhoršovat.

V životním prostředí Ústeckého kraje se samozřejmě tak jako každý rok i v roce 2010 událo mnoho dalších věcí, které jsem nezmínil. V určitých řešení vybraných problémů jsme pokročili, řešení jiných na nás teprve čeká. Ať už se jedná o problematiku čistoty ovzduší, kdy se občané v důsledku legislativních změn opět mohou po mnoha letech setkat s vyhlásováním smogové regulace, přes problematiku obnovy lesa v Krušných horách, až k nakládání s odpady. Následující stránky by měly každému zájemci o poskytnout ucelenou, přehlednou a hlavně objektivní informaci o kvalitě životního prostředí v regionu, který byl po dlouhou dobu synonymem ekologické zkázy a devastace.

Přeji vám, aby vás četba letošní ročenky naplnila alespoň částečným optimismem a u těch z vás, kteří si Ústecký kraj zvolili za svůj domov, rovněž vyvolala pocit spoluodpovědnosti za jeho budoucnost.

Arno Fišera
náměstek hejtmanky Ústeckého kraje

Základní informace o území

Rozloha kraje je 5 335 km², což představuje 6,8 % rozlohy České republiky. Zemědělská půda zaujímá téměř 52 % území, lesy se rozkládají na 30 % a vodní plochy na 2 %. V počtu obyvatel se Ústecký kraj řadí na páté místo mezi ostatními kraji České republiky. Hustotou obyvatel (téměř 160 obyvatel na km²) přesahuje celostátní průměr (133 obyvatel/km²).

V roce 2010 měl Ústecký kraj nejvyšší míru registrované nezaměstnanosti v porovnání s ostatními kraji České republiky. V rámci kraje byla největší nezaměstnanost v okrese Most (16,51 %), nejlépe na tom byl okres Litoměřice (11,48 %). Okres Most se zároveň objevil na třetím místě ve výši nezaměstnanosti při porovnání všech okresů České republiky. Vyšší nezaměstnanost už byla jen v okrese Jeseník a Bruntál.

Ústecký kraj dosahuje společně s Libereckým a Karlovarským krajem stále nej-

nižšího počtu osob, které mají ukončené vysokoškolské vzdělání.

V počtu obyvatel se středoškolským vzděláním patří Ústecký kraj až na páté místo mezi kraji ČR.

Zdroj: Český statistický úřad

Rozloha	5 335 km ²
Počet obcí celkem	354
Počet obcí s rozšířenou působností	16
Počet obcí s pověřeným obecním úřadem	30

Zdroj: Český statistický úřad

	2009	2010	změna mezi 2009 a 2010
Počet obyvatel celkem	836 198	836 045	- 0,10 %
Počet mužů	412 619	412 699	+ 0,02 %
Počet žen	423 579	423 346	- 0,06 %
Počet nově narozených	9 626	9 275	- 3,65 %
Počet zemřelých	8 897	8 912	+ 0,17 %
Počet přistěhovaných	7 964	7 599	- 4,59 %
Počet vystěhovaných	8 386	8 115	- 3,23 %
Počet sňatků	3 945	3 669	- 6,99 %
Počet rozvodů	2 805	2 573	- 8,27 %
Obec s nejmenším počtem obyvatel	Loučná p/K – 90 obyvatel	Staňkovice – 46 obyvatel	-
Obec s největším počtem obyvatel	Ústí nad Labem – 95 477 obyvatel	Ústí nad Labem – 95 464 obyvatel	-
Míra registrované nezaměstnanosti	13,61 %	13,90 %	+ 2,13 %

Zdroj: Český statistický úřad

VYBRANÉ UDÁLOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V ROCE 2010

- V roce 2010 se Ústeckému kraji opět nevyhly povodně způsobené vydatnými srážkami. V červnu proběhla blesková povodeň na Děčínsku. Od 7. srpna do 21. srpna byl vyhlášen na Děčínsku stav nebezpečí z důvodu dalších, tentokrát rozsáhlejších povodní. Na mnoha místech došlo ke škodám na majetku místních obyvatel a škodám na dopravní infrastruktuře i na technických sítích. Mnoho toků se rozvodnilo i na Teplicku a Ústecku.

- Destinace České Švýcarsko nezahálela ani v roce 2010. Národní park, který se tu nachází, oslavil 10 let od svého vzniku a to společně s německým sousedem, Národním parkem Sächsische Schweiz, který slavil dvacáté výročí od svého vzniku. K těmto významným výročím byla uspořádána mezinárodní konference „Českosaské Švýcarsko: čtyři chráněná území – jedna krajina“. Hlavním tématem konference byla zejména ochrana přírody. České Švýcarsko se také prezentovalo na Dni otevřených dveří v Bruselu, kde se představilo celkem 42 regionů z celé Evropské unie. Českosaské Švýcarsko i nadále usiluje o zápis na seznam světového dědictví UNESCO. Proběhlo další jednání mezi českou a německou stranou a zástupci UNESCO. Zápis nové lokality na tento seznam je dlouhodobý a složitý proces. V roce 2010 se však realizovaly další kroky, které zápis Českého Švýcarska na seznam UNESCO přibližují.

- Zástupci Ústeckého kraje se v roce

2010 zúčastnili zasedání Valné hromady a Výkonného výboru ECRN v Bruselu a následného kongresu ECRN (European Chemical Regions Network) – Evropská síť chemických regionů. Jedná se o sdružení dvaceti tří regionů z deseti zemí Evropy, jehož cílem je spolupráce mezi chemickými regiony v Evropské unii. Ústecký kraj, jako jediný zástupce České republiky v této síti, je členem od roku 2006.

- V rámci mezinárodního projektu ChemLog (Chemical Logistics Cooperation in Central and Eastern Europe) uspořádal Krajský úřad regionální setkání odborné veřejnosti, aby jí představil studii proveditelnosti „Zlepšení podmínek pro říční dopravu ve střední Evropě“. ChemLog je mezinárodní projekt optimalizace logistiky chemického průmyslu ve střední a východní Evropě.

- Ústecký kraj představil na zasedání Řídícího výboru projektu „Naslouchejme hlasu venkova“ (Listen to the Voice of Villages) svůj záměr, který má vytvořit základy pro rozvoj cestovního ruchu na území zasaženém těžbou hnědého uhlí. Na konferenci se dále představili zástupci Itálie, Slovinska, Německa, Rakouska a Polska, kteří se také zapojili do programu podporující venkov, který je realizovaný v rámci programu EU Central Europe.

- Během loňského roku byly zorganizovány celkem tři konference o akčních

plánech ke snižování prašnosti v rámci iniciativy STOP PRACH. Jedná se o iniciativu obcí a měst okolo lomu Bílina společně se Severočeskými doly, a.s., která vznikla jako reakce na kvalitu ovzduší ovlivněnou nejen Lomem Bílina, ale také ostatními zdroji znečištění v území. Konferenci se zúčastnili také zástupci občanských iniciativ a společností působících v regionu. Na konferenci v září 2010 byly představeny a připomínkovány již konkrétní dílčí akční plány pro jednotlivá města a obce.

- Na podzim 2010 proběhlo na Krajském úřadu Ústeckého kraje setkání odborníků na workshopu „Regionální výzvy pro zachování biodiverzity“. Setkání proběhlo v rámci tzv. Open Days 2010, každoročního Evropského týdne regionů a měst, který kromě řady odborných akcí v Bruselu zastřešuje i mnoho místních aktivit v několika desítkách zemí s podtitulem „Evropa v mém kraji“. Zaměření workshopu vycházelo z vyhlášení roku 2010 OSN rokem biodiverzity.

- Krajský úřad Ústeckého kraje hostil konferenci „Odpadové hospodářství měst a obcí“, která se zabývala otázkou zkvalitnění nakládání s odpady. Konference se zúčastnila celá řada starostů měst a obcí Ústeckého kraje spolu s odborníky, kteří zhodnotili aktuální stav odpadového hospodářství v Ústeckém kraji a nastíhli výhledy do budoucna.

Zdroj: KÚÚK

Emise

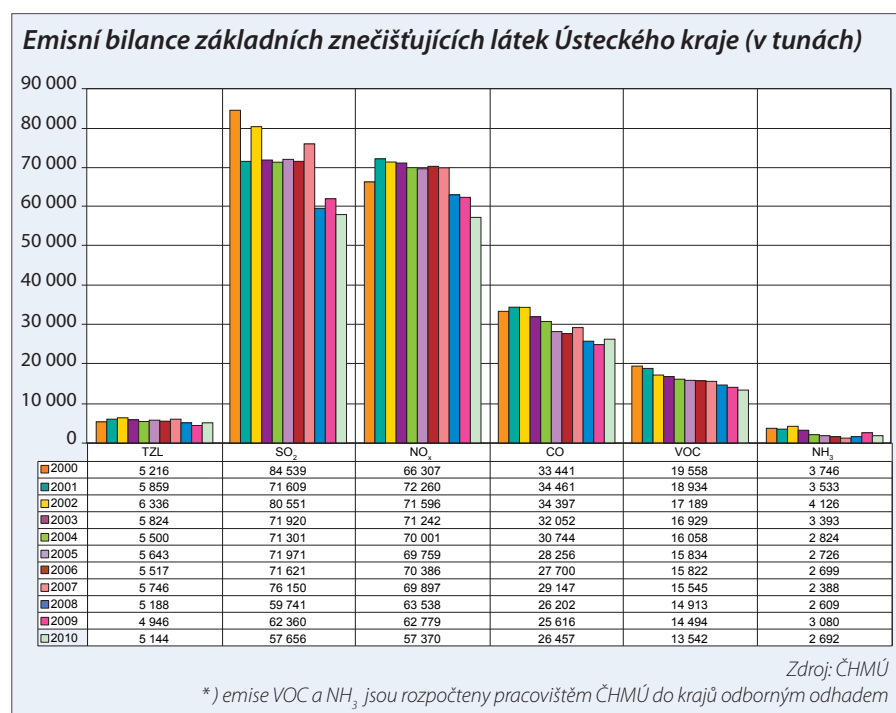
Celkové množství znečišťujících látek emitovaných do ovzduší ze všech zdrojů znečišťování ovzduší umístěných a provozovaných na území kraje vykazuje za období posledních 10 let klesající tendenci.

Oproti roku 2009 došlo k mírnému poklesu emisí oxidu siřičitého a oxidů dusíku, a to z důvodu plnění plánů snižování emisí u velkých zdrojů znečišťování ovzduší. Jedná se zejména o uhelné elektrárny a velké závodní teplárny. Emise TZL a CO se za poslední tři roky

prakticky nemění (s pouze drobnými odchylkami, které souvisí s velikostí výroby či množstvím vyrobeného tepla), emise NH₃ se vrátily na úroveň roku 2008, resp. roku 2006. Stabilní mírný pokles je zaznamenáván u emisí organických látek. Snižování emisí organických látek je požadováno směrnicemi EU, které jsou implementovány do našich právních předpisů. Postupně dochází ke zpřísnění emisních limitů a dalších závazných podmínek provozu zdrojů emitujících a užívajících těkavé organické látky.

Rozdělení celkových emisí podle kategorizace zdrojů znečišťování ovzduší v letech 2007-2010

Aby bylo možné přesně specifikovat vliv jednotlivých zdrojů znečišťování na kvalitu ovzduší, jsou zdroje evidovány podle kategorizace. REZZO 1 zahrnuje zvláště velké a velké stacionární zdroje znečišťování ovzduší, REZZO 2 střední zdroje, REZZO 3 malé zdroje a REZZO 4 mobilní zdroje. Množství emisí z jednotlivých skupin zdrojů za roky 2007 až 2010 uvádí následující tabulky.

Rozložení emisí mezi jednotlivými skupinami zdrojů se takřka nemění s výjimkou emisí amoniaku, kdy v roce 2010 došlo ke změně kategorizace většího počtu zemědělských zdrojů, které jsou hlavním producentem této znečišťující látky, z kategorie střední na malý zdroj, a tím i ke změně poměru množství emisí amoniaku mezi těmito skupinami zdrojů. Oproti předchozím rokům však došlo k mírnému nárůstu emisí TZL z malých zdrojů (takřka o 200 tun TZL). Je to dáno skutečností, že se díky vzrůstajícím cenám plynu a elektrické energie majitelé rodinných domů vrací k vytápění uhlím a někdy i za použití domácího odpadu. Nedokonalým spalováním těchto látek jsou ve spalinách obsaženy vysoké koncentrace nebezpečných látek (zejména

Emise základních znečišťujících látek v Ústeckém kraji podle kategorizace zdrojů znečištění ovzduší

t/rok	TZL				SO ₂				NO _x			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
REZZO1	2 653,8	2 097,7	1 881,9	1 985,0	74 086,1	57 608,2	60 245,8	55 297,5	61 423,5	55 311,0	54 794,6	49 961,6
REZZO2	236,9	221,1	193,2	133,0	284,7	242,2	260,1	194,1	275,8	258,8	244,0	226,5
REZZO3	1 037,1	1 145,0	1 058,2	1 241,3	1 740,3	1 852,6	1 816,4	2 103,6	580,9	393,3	382,5	453,6
REZZO4	1 818,1	1 724,3	1 812,6	1 784,4	39,0	37,5	37,6	60,7	7 616,5	7 575,3	7 357,9	6 728,4
Emise celkem	5 745,9	5 188,1	4 945,9	5 143,7	76 150,1	59 740,5	62 359,9	57 655,9	69 896,7	63 538,4	62 779,0	57 370,0

Zdroj: ČHMÚ

Emise základních znečišťujících látek v Ústeckém kraji podle kategorizace zdrojů znečištění ovzduší

t/rok	CO				VOC				NH ₃			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
REZZO1	9 051,1	7 172,8	7 494,6	9 502,4	4 316,7	4 150,0	4 034,9	3 578,5	752,2	929,3	781,3	150,6
REZZO2	309,2	246,2	188,2	168,1	296,8	255,4	227,0	235,8	255,5	198,0	188,0	1,6
REZZO3	5 124,4	5 419,5	5 241,3	6 214,9	7 721,9	7 643,4	7 560,6	7 389,9	1 223,2	1 333,7	1 961,4	2 390,6
REZZO4	14 662,1	13 363,3	12 691,7	10 571,1	3 209,9	2 864,4	2 671,5	2 337,5	157,0	148,0	149,0	148,7
Emise celkem	29 146,8	26 201,8	25 615,8	26 456,6	15 545,3	14 913,2	14 494,0	13 541,7	2 387,9	2 609,0	3 079,7	2 691,5

Zdroj: ČHMÚ

aromatické uhlovodíky). Díky nízkým komínům z rodinných domů dochází ke špatnému rozptylu znečišťujících látek a v době inverzních stavů se kvalita ovzduší prudce zhorší. I když se jedná o zdroje s významným vlivem na kvalitu ovzduší, nelze je nijak omezovat ani regulovat.

Emise vybraných velkých zdrojů znečišťování ovzduší

Největšími zdroji znečišťování ovzduší na území Ústeckého kraje jsou parní uhelné elektrárny provozované společností ČEZ, a.s. a umístěné v okresech Kadaň (Elektrárna Prunéřov I, Elektrárna Prunéřov II, Elektrárna Tušimice II), Louny (Elektrárna Počerady) a Teplice (Elektrárna Ledvice).

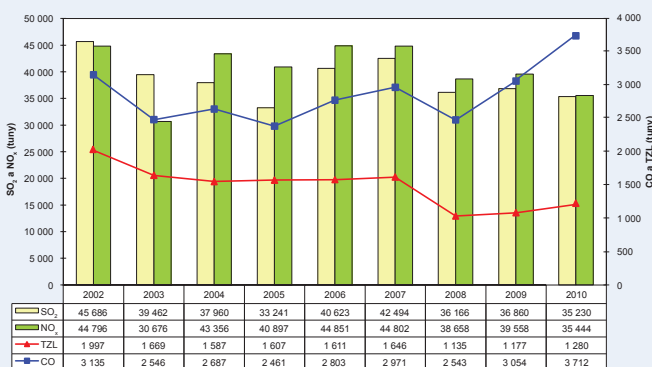
Množství emisí oxidu siřičitého

a oxidů dusíku vypouštěných z těchto zdrojů má v posledních letech klesající tendenci; emise tuhých znečišťujících látek se pohybují kolem úrovně 1200 t TZL/rok. Výraznější pokles emisí oxidů dusíků, který je nezbytný pro dodržení emisního stropu, je však spojen s nárůstem emisí oxidu uhelnatého.

Pokles objemu emisí všech znečišťujících látek, který souvisí s nižší produkcí tepla, byl zaznamenán v Teplárně Komořany provozované společností United Energy, a.s. Emise dalších významných teplárenských provozů na území kraje, tj. Teplárna Trmice, a.s., ENERGY Ústí nad Labem, a.s. a ACTHERM, spol. s r.o. se pohybují na stejné úrovni s výjimkou emisí TZL v Teplárně Trmice, kde došlo ve srovnání s předchozími roky k poklesu emisí na třetinu. Nižší produkce emisí TZL v teplárně v Trmčicích je důsledkem rovnoměrnějšího provozu kotlů a optimálního provozu filtrů.

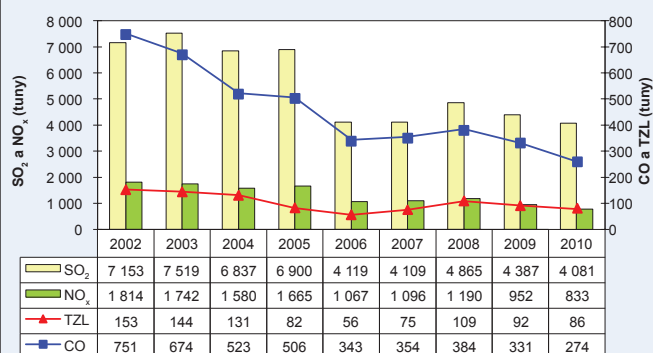
Také množství emisí znečišťujících látek vypouštěných z velkých zdrojů chemického průmyslu je v posledních letech na stejné úrovni (s drobnými výkyvy). Jedná se o podniky Česká rafinérská, a.s., Lovochemie, a.s., Glanzstoff Bohemia, s.r.o., Mondi Štětí a.s. a UNIPETROL RPA, s.r.o. Meziroční změny množství emisí z těchto zdrojů souvisí s objemem výroby či zvýšenými nebo naopak sníženými dodávkami tepla pro vytápění obyvatelstva. Vyšší nárůst emisí SO_2 , NO_x a CO u společnosti Mondi Štětí a.s.

Celkové emise základních znečišťujících látek – ČEZ, a.s., Ústecký kraj (Elektrárny: Ledvice, Tušimice, Počerady, Prunéřov 1, Prunéřov 2)

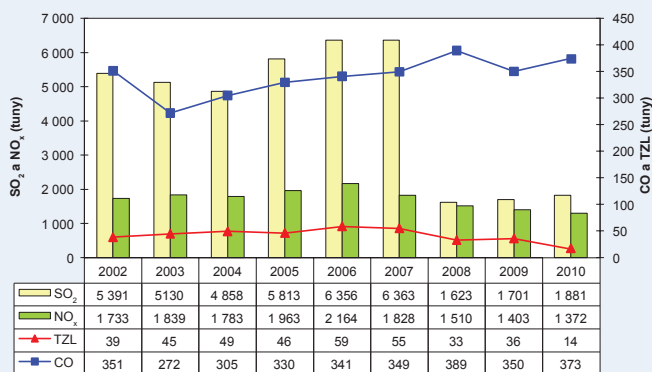
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – United Energy, a.s., teplárna Komořany

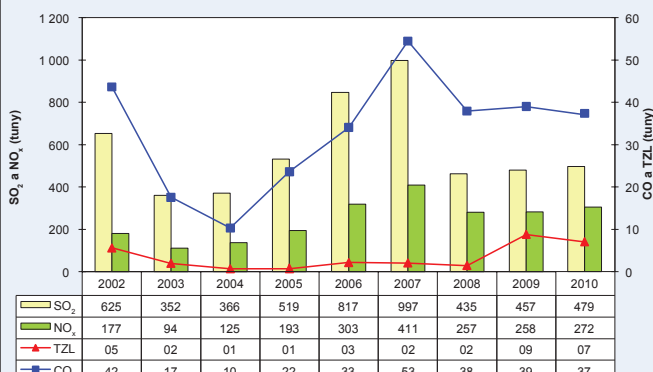
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – Teplárna Trmice, a.s.

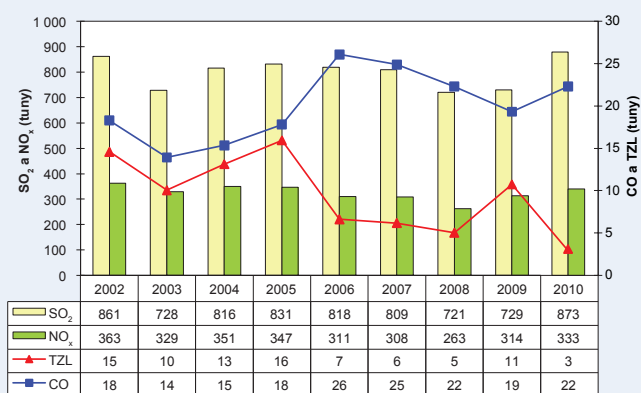
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – ENERGY Ústí nad Labem, a.s.

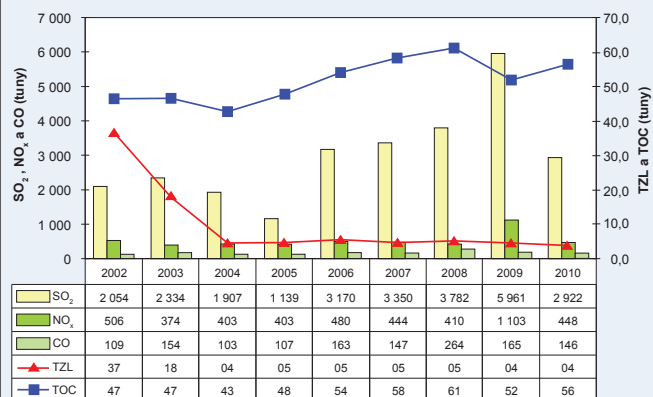
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – ACTHERM, spol. s r.o., odštěpný závod Chomutov – teplárna Chomutov

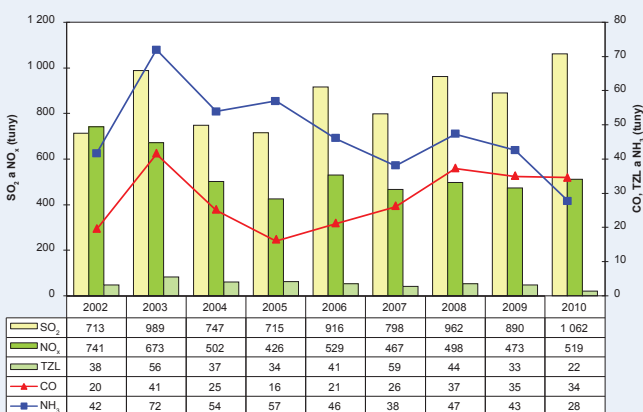
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s. (Refinérie Litvínov)

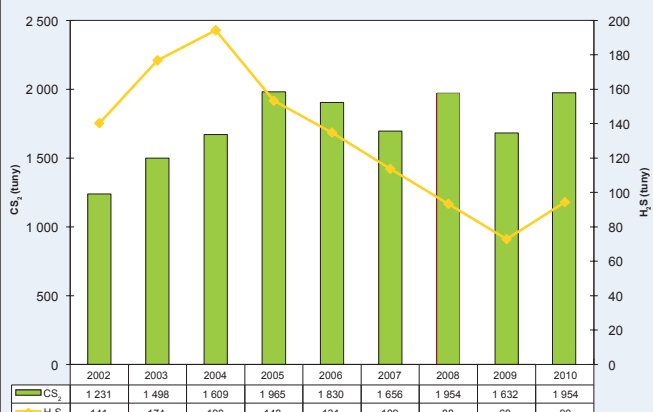
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – Lovochemie, a.s.

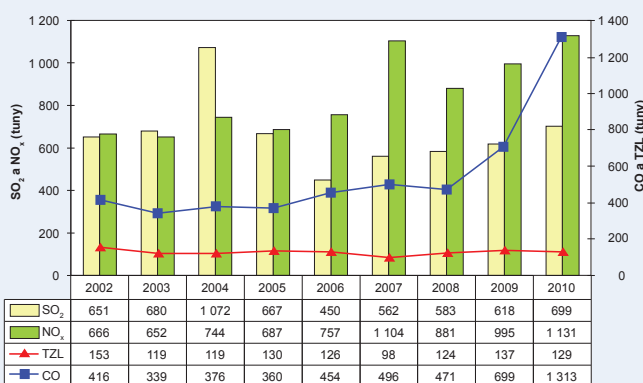
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise sirouhlíku a sulfanu – Glanzstoff Bohemia, s.r.o.

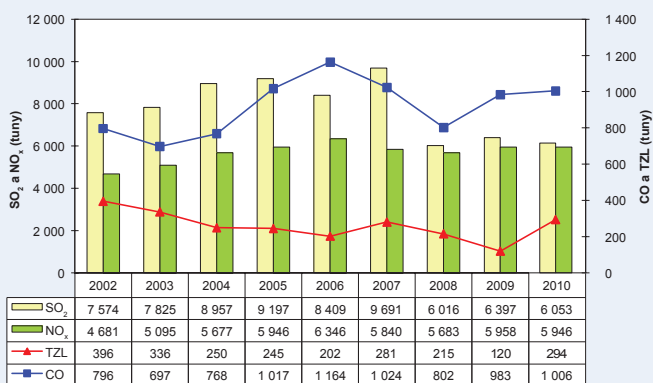
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – Mondi Štětí a.s.

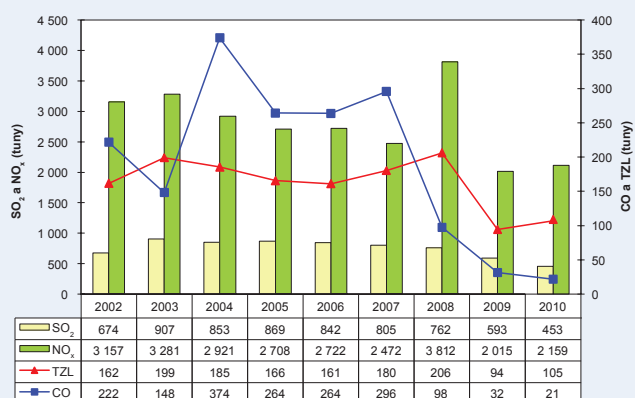
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – UNIPETROL RPA, s.r.o.

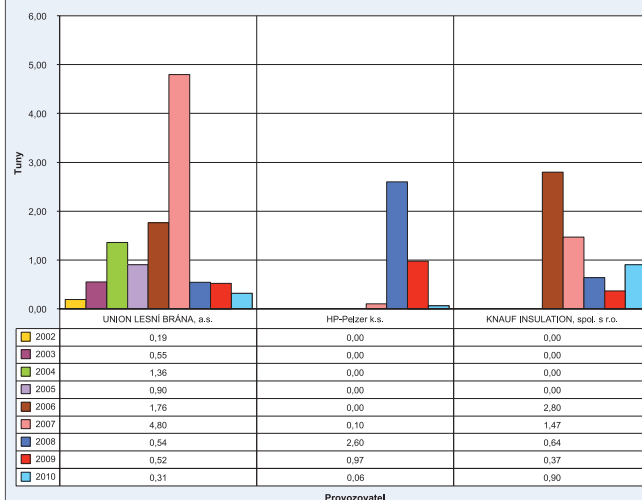
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – AGC Flat Glass Czech a.s. – provozovna Řetenice

Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

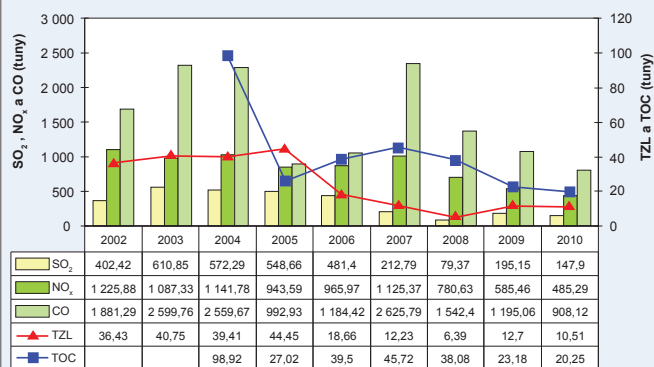
Emise formaldehydu

Provozovatel

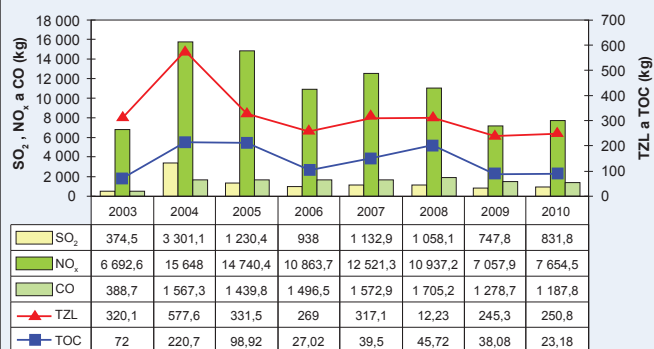
Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – Lafarge Cement, a.s. – cementářská pec

Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Emise základních znečišťujících látek – SITA CZ, a.s. – spalovna průmyslových odpadů Trmice

Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Lafarge Cement, a.s. – cementářská pec

t/rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC	HCl	HF	Cd+Tl	Hg	Sb+As+ Pb+Cr+ Co+Cu+ Mn+Ni+V	PCDD/F (mg/rok)
2002	36,43	402,42	1 225,88	1 881,29							
2003	40,75	610,85	1 087,33	2 599,76							
2004	39,41	572,29	1 141,78	2 559,67	98,92						
2005	44,45	548,66	943,59	992,93	27,02						
2006	18,66	481,4	965,97	1 184,42	39,5						13
2007	12,23	212,79	1 125,37	2 625,79	45,72	1,83	0,99	0,021	0,046	0,088	7
2008	6,39	79,37	780,63	1 542,4	38,08	1,27	0,23	0,011	0,014	0,048	4
2009	12,7	195,15	585,46	1 195,06	23,18	1,17	0,28	0,005	0,005	0,018	2
2010	10,51	147,9	485,29	908,12	20,25	0,46	0,06	0,003	0,006	0,023	0*

*pod mezí detekce

Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

je zapříčiněn vyšší výrobou buničiny, naopak pokles emisí TZL je výsledkem investičního opatření na regeneračním kotli (instalace nového elektrofiltru). Zvýšené emise TZL společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o. jsou důsledkem

pozdější výměny filtrů v teplárně T200, která již nebyla provedena z důvodu odstavení kotlů teplárny T200 z provozu. Stanovený emisní limit pro TZL však nebyl překročen. Významnější pokles emisí všech znečišťujících

látek v letech 2009 a 2010 vykazuje výrobce plochého skla v Teplicích – Řetenicích společnost AGC Flat Glass Czech a.s. Je to dáno nejen nižší produkcí výroby, ale i instalací zařízení na snižování emisí TZL a NO_x.

SITA CZ a.s. - Spalovna Trmice

kg/rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC	HCl	HF	Cd+Ti	Hg	Sb+As+Pb+Cr+Co+Cu+Mn+Ni+V	PCDD/F (mg/rok)
2003	320,1	374,5	6 692,6	388,7	72	123,6	81,8	1,2	1,3	34,4	37,6
2004	577,6	3 301,1	15648	1 567,3	220,7	311,3	124,1	8,7	2,8	2,2	4,7
2005	331,5	1 230,4	14 740,4	1 439,8	214,1	491,3	81,5	3,8	1,7	5,4	7,3
2006	269	938	10 863,7	1 496,5	110,3	481	44,1	1,1	2	8,1	2,2
2007	320,5	1 132,9	12 521,3	1 572,9	153,7	515,2	54,7	0,7	0,9	0,9	4,7
2008	317,1	1 058,1	10 937,2	1 705,2	202,4	491,4	82,6	0,6	2,3	1,7	2,7
2009	245,3	747,8	7 057,9	1 278,7	90	372,8	67,8	0,4	1,6	1,2	2,1
2010	250,8	831,8	7 654,5	1 187,8	92,4	415,7	14,7	0,2	1,9	6,4	4,7

Zdroj: poplatková agenda KÚÚK

Kromě základních znečišťujících látek jsou navíc sledovány emise formaldehydu. Hlavními producenty této nebezpečné látky jsou společnosti UNION LESNÍ BRÁNA, a.s., HP-Pelzer s.r.o. a KNAUF INSULATION spol. s r.o., zabývající se výrobou izolačních materiálů. Přesto, že společnost KNAUF INSULATION spol. s r.o. nahradila při výrobě skelné izolace fenol-formaldehydovou pryskyřici ekologickým pojivem (technologie ECOSE), a tudíž se v surovinách vstupujících do procesu výroby izolačních materiálů nenachází chemicky vyrobený formaldehyd, byla v červnu 2010 naměřena hodnota emisí formaldehydu ve výši 0,38 mg/m³. I když je tato koncentrace několikanásobně nižší než stanovený emisní limit v integrovaném povolení (4 mg/m³), výrazně se liší od dosavadního klesajícího trendu. Byla proto provedena kontrola a vyčištění celého zařízení mokrého elektrostatického odlučovače WET EP během odstávky výrobní linky. Následné měření emisí bylo provedeno dne 13. 4. 2011

a koncentrace formaldehydu byla naměřena ve výši 0,05 mg/m³. Emise formaldehydu za rok 2010 se ale musí vypočítat z původně naměřené hodnoty. Vzhledem k tomu, že formaldehyd v malém množství vzniká přirozeným rozkladem organických látek, které tvoří pojivo (za působení vysokých teplot v procesu tvarování a především vytvrzování, kde při teplotě cca 220°C dochází k polymerizaci pojiva), bylo přijato opatření – pravidelné čištění a výměna skrápěcí vody v odlučovači WET EP jedenkrát ročně.

Pro spalování nebo spoluspalování odpadů slouží na území Ústeckého kraje dvě zařízení – Spalovna odpadů v Trmicích provozovaná společností SITA a.s. a rotační cementářská pec

ve společnosti Lafarge Cement, a.s. Obě zařízení mají platná integrovaná povolení se stanovenými závaznými podmínkami provozu. Výše emisí těžkých kovů a dioxinů ze spalovny odpadů v Trmicích závisí na skladbě spalování odpadů a může se ve sledovaných obdobích navzájem lišit. U ostatních znečišťujících látek jsou hodnoty emisí na stejné úrovni jako v roce 2009. Množství emisí z cementářské pece společnosti Lafarge Cement, a.s. je závislé na množství produkce slínku. Oproti předchozímu roku došlo k mírnému poklesu.

Emisní stropy

Hodnot emisních stropů pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, těkavé organické

Plnění doporučeného krajského emisního stropu (kt/rok)

Znečišťující látka	Národní emisní strop	Krajský emisní strop	Roky				
			2006	2007	2008	2009	2010
SO ₂	265	70,1	71,6	76,1	59,7	62,3	57,7
NO _x	286	66,5	70,4	69,6	63,5	62,9	57,4
VOC	220	24,8	15,8	15,8	14,9	14,8	13,5
NH ₃	80	4,0	2,7	2,6	3,9	3,8	2,7

Zdroj: KÚÚK

Plnění individuálních emisních stropů zvláště velkých spalovacích zdrojů – rok 2010

Pořadí zdrojů	Provozovatelé	TZL (t/rok)		SO ₂ (t/rok)		NO _x (t/rok)	
		emisní strop	skutečné emise	emisní strop	skutečné emise	emisní strop	skutečné emise
1–5	ČEZ, a.s. - Elektrárny Ledvice, Počerady, Prunéřov I + II, Tušimice	1 637	1 280	39 898	35 230	43 471	35 444
6	United Energy, a.s. - Teplárna Komořany	200	86	5 600	4 081	2 050	833
7	Teplárna Trmice, a.s.	48	14	1 550	1 881*	1 607	1 372
8	ENERGY Ústí nad Labem, a.s.	5	6,5*	730	479	192	272*
9	Teplárna Varnsdorf a.s.	9	1,1	364	272	129	96
10	ACTHERM, spol. s r.o., závod Chomutov	20	3	910	873	390	333
11	Lovochemie, a.s.	44	10	1 275	1 062	526	412
12	Mondi Štětí a.s.	24	19	980	629	405	379
13–15	UNIPETROL RPA, s.r.o. - Teplárna T200, T700, energoblok	513	201	6 800	6 049	4 295	3 932
	součet emisních stropů, skutečných emisí	2 500	1 620,6	58 107	50 556	53 065	43 073

Zdroj: KÚÚK

ké látky a amoniak, stanovených v nařízení vlády č. 351/2002 Sb., ve znění nařízení vlády č. 417/2003 Sb., bylo nutné dosáhnout nejpozději v roce 2010, a to jak na národní tak i krajské úrovni. K dosažení tohoto cíle byly pro stávající zvláště velké spalovací zdroje, které tvoří významný emisní příspěvek k celkovým krajským emisím, stanoveny individuální emisní stropy, které jsou součástí závazných podmínek uvedených v jejich integrovaných povoleních. Na území Ústeckého kraje je provozováno celkem 15 těchto zdrojů.

Tyto zvláště velké spalovací zdroje jsou zahrnuty do Národního programu snižování emisí a mohou si části svých stanovených emisních stropů mezi sebou vzájemně vyměňovat a to tak, že část emisního stropu, o kterou bude emisní strop u jednoho zdroje navýšen, převezme jiný zdroj, jehož emise se o převzatou část sníží. Emise označené hvězdičkou jsou předmětem vzá-

jenné výměny, která byla v roce 2010 schválena. Části emisních stropů mezi sebou v roce 2010 vyměňovaly společnosti: ČEZ, a.s. – Elektrárna Tušimice + Teplárna Trmice, a.s. a ENERGY Ústí nad Labem, a.s. + United Energy, a.s.

Imise

Kvalita ovzduší na území kraje se vyhodnocuje na základě dat získaných z automatických měřicích stanic, zařazených do Informačního systému kvality ovzduší (ISKO). V roce 2010 byla data převzata z celkem 35 měřicích stanic, z nichž 19 stanic provozuje ČHMÚ, 5 stanic Zdravotní ústav, 10 stanic společnost ČEZ, a.s. a 1 stanici SŠZE Žatec. Nově byly zprovozněny 4 stanice (3 stanice ČHMÚ a 1 stanice ČEZ, a.s.) pro měření imisí polévatého prachu $PM_{2,5}$. Sledování této frakce polévatého prachu (zatím byly měřeny imise PM_{10}) včetně stanovení imisního limitu pro $PM_{2,5}$, kterého je nutné dosáhnout nejpozději do 31. 12. 2014, je předmětem

nařízení vlády č. 42/2011 Sb., o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší, kterým se mění nařízení vlády č. 597/2006 Sb.

Imisní limity jsou stanoveny pro následující znečišťující látky: oxid siřičitý (hodinový a 24 hodinový průměr), oxid uhelnatý (maximální 8 hodinový průměr), PM_{10} (24 hodinový a roční průměr), oxid dusičitý (hodinový a roční průměr), olovo (roční průměr), benzen (roční průměr); cílový imisní limit je stanoven pro arsen, kadmium, nikl a benzo(a)pyren (vše roční průměr). K překročení stanovených imisních limitů došlo v roce 2010 na následujících měřicích stanicích:

- překročení 24 hodinové koncentrace PM_{10} na stanicích: Děčín (UD-CMA), Ústí nad Labem – Všebořická (UULDM), Ústí nad Labem – město (UULMA), Most (UMOMA), Lom (ULOMA), Litoměřice (ULTTA), Krupka (UKRUA), Milá (UMLAA), Doksany (UDOKM), Teplice (UTPMA), Kos-

Překročení imisního limitu (LV) a cílového imisního limitu (TV) v rámci zóny a obcí s rozšířenou působností, zóna Ústecký kraj (bez přízemního ozonu), % plochy územního celku, 2010

Zóna/aglomerace	Obce s rozšířenou působností	PM_{10}		NO_2	Benzen	Souhrn překročení LV	As	BaP	Souhrn překročení TV
		roční průměr > 40 $\mu g \cdot m^{-3}$	36. max 24h průměr > 50 $\mu g \cdot m^{-3}$	roční průměr > 40 $\mu g \cdot m^{-3}$	roční průměr > 5 $\mu g \cdot m^{-3}$		roční průměr > 6 $ng \cdot m^{-3}$	roční průměr > 1 $ng \cdot m^{-3}$	
Ústecký kraj	Bílina	–	86.8	–	–	86.8	–	16.1	16.1
	Děčín	–	10.3	–	–	10.3	–	6.9	6.9
	Chomutov	–	46.3	–	–	46.3	–	6.2	6.2
	Kadaň	–	36.2	–	–	36.2	–	4.9	4.9
	Litoměřice	–	71.7	–	–	71.7	–	8.9	8.9
	Litvínov	–	35.6	–	–	35.6	–	21.1	21.1
	Louny	–	63.5	–	–	63.5	–	4.5	4.5
	Lovosice	–	91.3	–	–	91.3	–	5.6	5.6
	Most	–	100.0	–	–	100.0	–	12.8	12.8
	Podbořany	–	47.3	–	–	47.3	–	0.6	0.6
	Roudnice nad Labem	–	95.9	–	–	95.9	–	12.0	12.0
	Rumburk	–	2.3	–	–	2.3	–	4.2	4.2
	Teplice	–	66.7	–	–	66.7	–	32.5	32.5
	Ústí nad Labem	–	35.3	–	–	35.3	–	14.7	14.7
	Varnsdorf	–	5.9	–	–	5.9	–	9.2	9.2
	Žatec	–	89.7	–	–	89.7	–	2.9	2.9
	zóna	–	53.44	–	–	53.44	–	9.47	9.47
Česká republika		1.86	21.21	0.03	0.003	21.21	0.01	14.47	14.47

Zdroj: ČHMÚ

tomlaty pod Milešovkou (UKOSA), Droužkovice (UDROA) a Strojetic (USJTM)

- roční průměrné koncentrace NO_2 na stanici Ústí nad Labem – Všebořická (UULDA)
- roční průměrné koncentrace benzo(a)pyrenu na stanicích Ústí nad Labem – ZÚ Pasteurova (UUKPP) a Teplice (UTPMP)

Všechny ostatní stanovené imisní limity nebyly na žádné měřicí stanici umístěné na území Ústeckého kraje překročeny.

Z podrobného výpisu dat z měřicích stanic, na kterých došlo k pře-

kročení 24 hodinové koncentrace PM_{10} , je patrné, že nejvyšší koncentrace byly naměřeny v prosinci, lednu a únoru 2010, což odpovídá topnému období a období s častým výskytem teplotní inverze a špatných rozptylových podmínek.

Zvýšené koncentrace NO_2 na stanici Ústí nad Labem – Všebořická byly zaznamenány v průběhu celého roku a jsou způsobeny místní dopravou (stanice je určena pro monitorování vlivu dopravy na imisní situaci v daném místě). Nejvyšší koncentrace benzo(a)pyrenu na stanicích Ústí nad

Labem – ZÚ Pasteurova a Teplice byly zaznamenány v zimních měsících (leden-březen, říjen-prosinec).

Data pořízená na měřicích stanicích jsou dále zpracovávána a využita pro vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO), tj. pro výpočet % plochy území v rámci zóny nebo aglomerace, na kterém došlo k překročení hodnoty imisního limitu pro jednu nebo více znečišťujících látek.

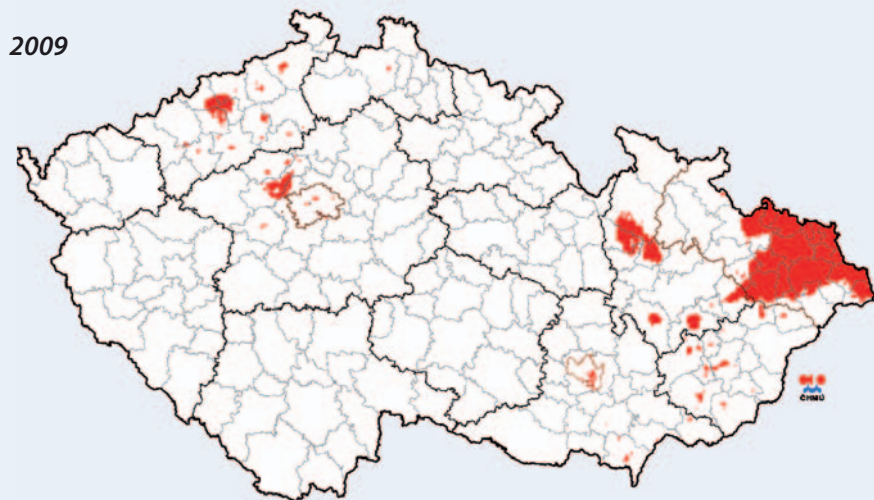
Z tabelárního přehledu i mapy České republiky je patrné, že v roce 2010 došlo k významnému nárůstu plochy území se zhoršenou kvalitou ovzduší, zejména z důvodu překročení imisního limitu pro polévatý prach PM_{10} -24 hodinového průměru (LV). Výrazné zhoršení imisní situace v roce 2010 však nelze přisuzovat zvýšeným emisím TZL z provozovaných zdrojů, protože jejich množství se oproti předchozímu roku nijak výrazně nezměnilo (kromě mírného nárůstu emisí TZL u malých zdrojů). Důvodem nastalé situace byly především meteorologické podmínky v zimních měsících (opakovaný výskyt inverzních stavů se špatnými rozptylovými podmínkami v měsících lednu, únoru a v prosinci 2010). Rok 2010 je charakterizován nejchladnější topnou sezonou za posledních několik let. Zbytek roku 2010 byl navíc poznamenán nejhorší smogovou situací za posledních deset let.

Smogová situace

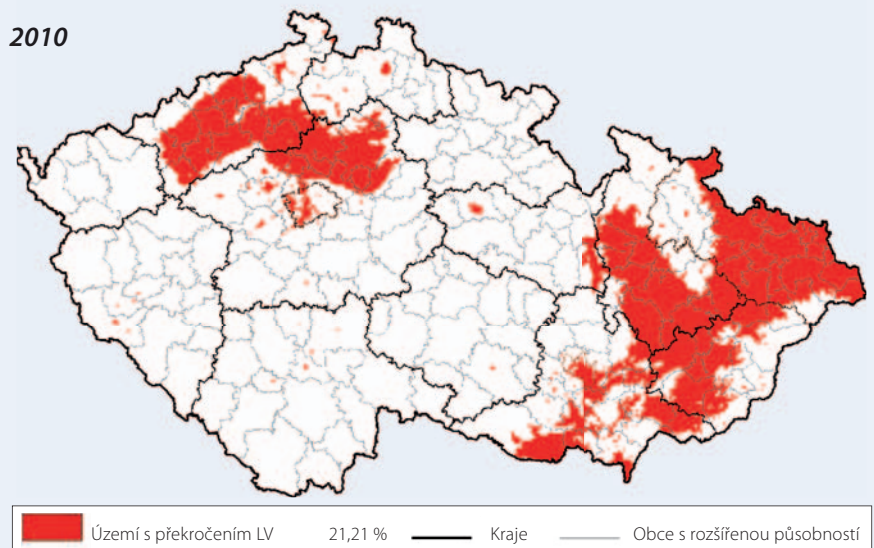
Vyhláškou č. 373/2009 Sb. (s účinností od 19. 11. 2009), kterou se mění vyhláška č. 553/2002 Sb., byla nově stanovena hodnota zvláštního imisního limitu pro další znečišťující látku (dosud byly stanoveny zvláštní imisní limity pro oxid siřičitý SO_2 a oxid dusičitý NO_2), a to pro suspendované částice PM_{10} (polévatý prach). Při překročení hodnoty zvláštního imisního limitu pro některou z uvedených znečišťujících látek nastává smogová situace a je v souladu s regulačním řádem vyhlášen signál upozornění, popř. signál regulace.

Mapa oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší

2009

2010

Zdroj: ČHMÚ

Oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší – % území ČR, % území kraje, LV

ROK	Česká republika	Ústecký kraj
2006	28,5	42,3
2007	6,3	4,1
2008	2,8	1,1
2009	4,4	4,0
2010	21,2	53,4

Zdroj: ČHMÚ

Poprvé byly vyhlášeny signály upozornění a regulace z důvodu překročení zvláštního imisního limitu pro polévatý prach PM_{10} v prosinci 2010. Smogová situace nastala dne 3. 12. 2010 a trvala do 9. 12. 2010. Po tuto dobu platil signál upozornění; signál regulace byl vyhlášen dne 3. 12. 2010 a odvolán byl dne 5. 12. 2010. K překročení zvláštních imisních limitů pro oxid dusičitý a oxid siřičitý v roce 2010 nedošlo.

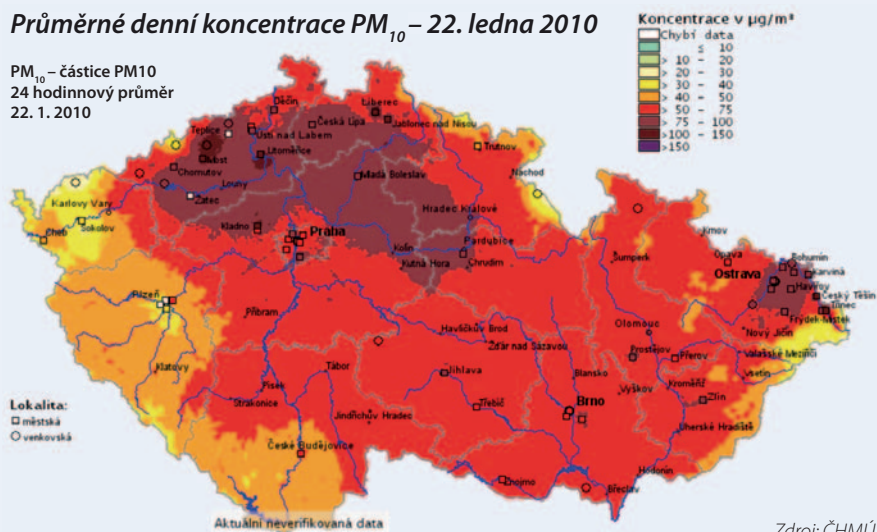
Krajské programy na ochranu ovzduší

Pro výkon veřejné správy na úseku ochrany ovzduší jsou zpracovány následující koncepční a pracovní materiály – Krajský program snižování emisí a imisí Ústeckého kraje, Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Ústeckého kraje a Krajský regulační řád pro regulaci vybraných zdrojů znečišťování ovzduší na území Ústeckého kraje. Všechny tyto dokumenty týkající se ochrany ovzduší v Ústeckém kraji byly v roce 2010 schváleny Radou Ústeckého kraje a následně vyhlášeny jako Nařízení Ústeckého kraje a zveřejněny ve Věstníku právních předpisů Ústeckého kraje. Krajský program snižování emisí a imisí Ústeckého kraje je vyhlášen jako Nařízení Ústeckého kraje č. 6/2010 a Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Ústeckého kraje jako Nařízení Ústeckého kraje č. 7/2010, Věstník právních předpisů Ústeckého kraje ročník 2010, částka 8; Krajský regulační řád pro regulaci vybraných zdrojů znečišťování ovzduší na území Ústeckého kraje jako Nařízení kraje č. 4/2010, Věstník právních předpisů Ústeckého kraje ročník 2010, částka 3 a jeho změna jako Nařízení Ústeckého kraje č. 10/2010, Věstník práv-

Průběh nejhorší inverzní situace za posledních 10 let po jednotlivých dnech, která byla zapříčiněna velmi špatnými meteorologickými podmínkami. Poslední mapa ukazuje takřka okamžitou změnu kvality ovzduší po příchodu fronty.

Průměrné denní koncentrace PM_{10} – 22. ledna 2010

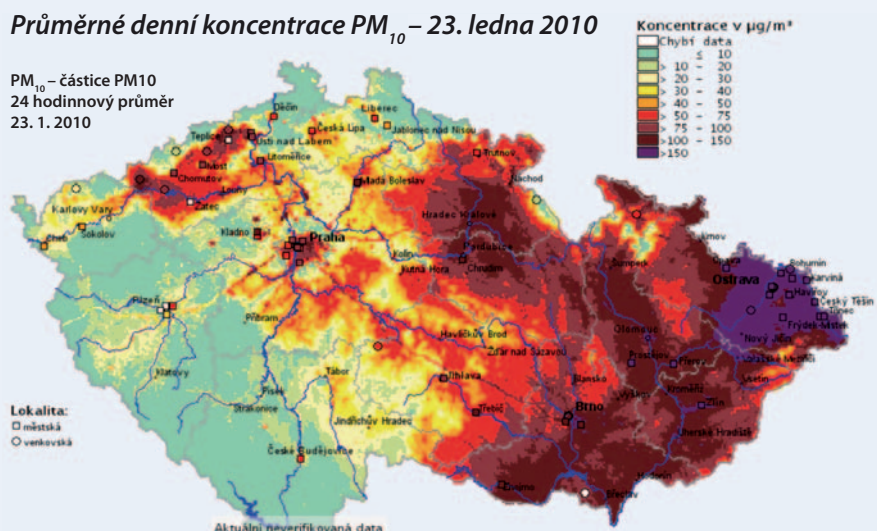
PM_{10} – částice PM_{10}
24 hodinový průměr
22. 1. 2010

Zdroj: ČHMÚ

Průměrné denní koncentrace PM_{10} – 23. ledna 2010

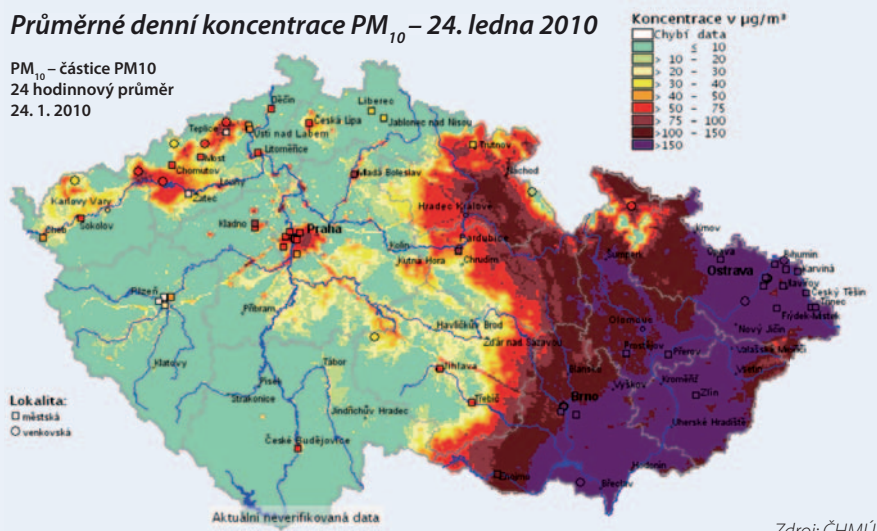
PM_{10} – částice PM_{10}
24 hodinový průměr
23. 1. 2010

Zdroj: ČHMÚ

Průměrné denní koncentrace PM_{10} – 24. ledna 2010

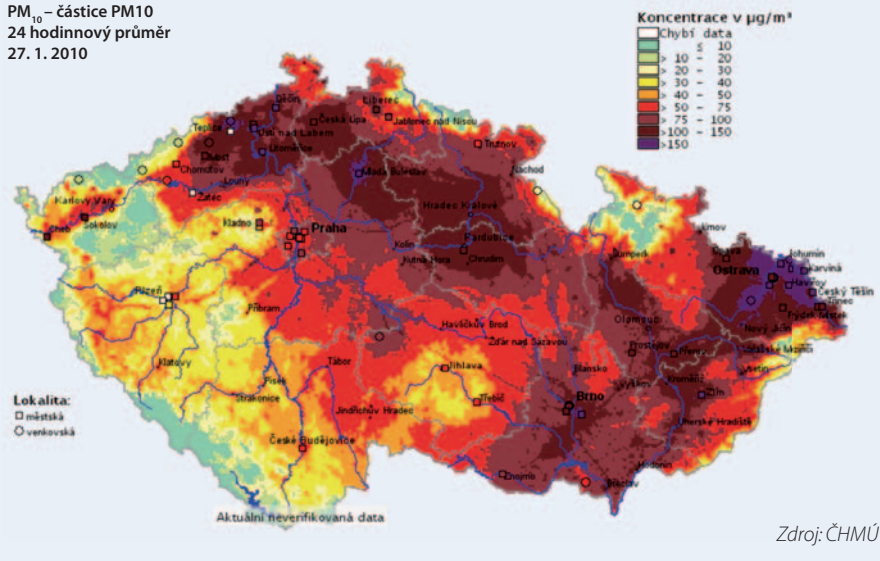
PM_{10} – částice PM_{10}
24 hodinový průměr
24. 1. 2010

Zdroj: ČHMÚ

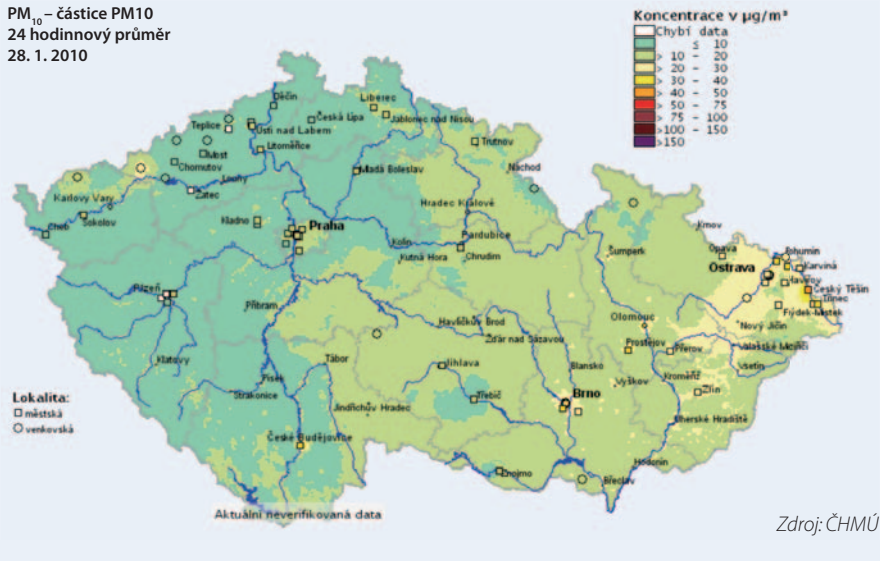
Průměrné denní koncentrace PM_{10} – 27. ledna 2010

PM_{10} – částice PM_{10}
24 hodinový průměr
27. 1. 2010

Průměrné denní koncentrace PM_{10} – 28. ledna 2010

PM_{10} – částice PM_{10}
24 hodinový průměr
28. 1. 2010

ovzduší. Cílem Krajského programu ke zlepšení kvality ovzduší Ústeckého kraje je zajistit na celém území kraje kvalitu ovzduší splňující zákonem stanovené limitní hodnoty (imisi limity a cílové imisi limity). Tento program popisuje místa překročení limitních hodnot a dále obsahuje obecné informace o zóně, posouzení znečištění ovzduší, původ znečištění ovzduší a přehled opatření ke zlepšení kvality ovzduší na území kraje (tzv. Programový dodatek).

Účelem Krajského regulačního řádu je vydávat signály upozornění a regulace k omezení emisí ze zdrojů znečišťování ovzduší na území kraje za situací, při nichž dochází k nadměrnému znečišťování ovzduší (smogová situace). Opatření k omezování emisí jsou prováděna u zdrojů, které se na znečišťování ovzduší v dané lokalitě podílejí rozhodujícím způsobem.

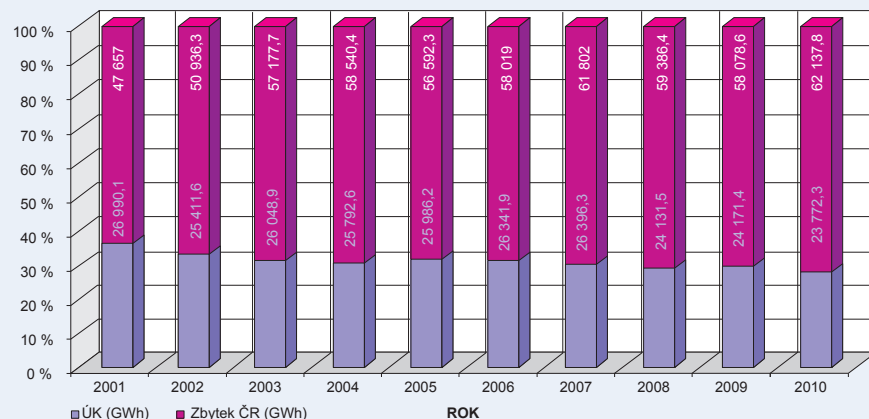
Energetika

Na území Ústeckého kraje jsou provozovány nejvýznamnější zdroje výroby elektrické energie v rámci celé České republiky. Tato „výsada“ Ústeckého kraje je spojena s množstvím vyprodukovaných znečišťujících látek, kde hlavní roli sehrávají emise tuhých znečišťujících látek, oxidu siřičitého a oxidů dusíku. Přestože oproti loňskému roku produkce elektrické energie nepatrně klesla, stále se Ústecký kraj podílí téměř 28 % na cel-

ních předpisů Ústeckého kraje ročník 2010, částka 9.

Předmětem Krajského programu snižování emisí Ústeckého kraje je stanovení nástrojů k dosažení doporučených hodnot krajských emisních stropů pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, těžké organické látky a amoniak. Program obsahuje popis emisní situace, vztah k národnímu programu snižování emisí ČR, vývoj a monitorování kvality ovzduší a emisí na území kraje, hodnocení dosažitelnosti krajských emisních stropů k roku 2010 a přehled základních nástrojů k ochraně

Podíl výroby elektrické energie v ES ÚK a ČR (brutto)

Zdroj: ERÚ

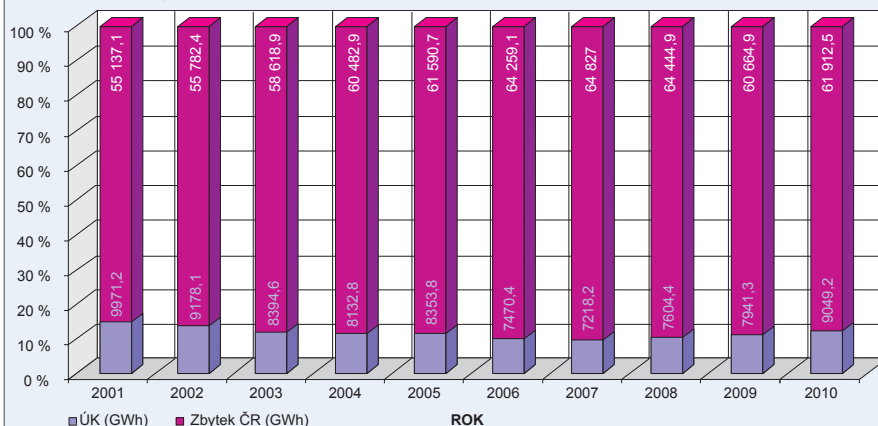
Elektrárna Počerady

kové výrobě v rámci České republiky. Podíl výroby elektrické energie z parních uhelných elektráren ve srovnání s celorepublikovým součtem ostatních parních elektráren dosahuje v roce 2010 téměř 46,5 %. Na území Ústeckého kraje parní elektrárny zastávají téměř 98 % podíl výroby všech zdrojů.

Oproti roku 2009 se na území Ústeckého kraje v roce 2010 významně zvýšila spotřeba elektrické energie, a to o cca 14 % (největší podílový nárůst je v sektorech průmyslu a energetiky), ve srovnání s produkcí Ústeckého kraje se však spotřebovává pouze 38 %, zbytek elektrické energie míří za hranice kraje. V jednotlivých sektorech národního hospodářství je významným spotřebitelem elektrické energie především energetika (37 %) a průmysl (35 %).

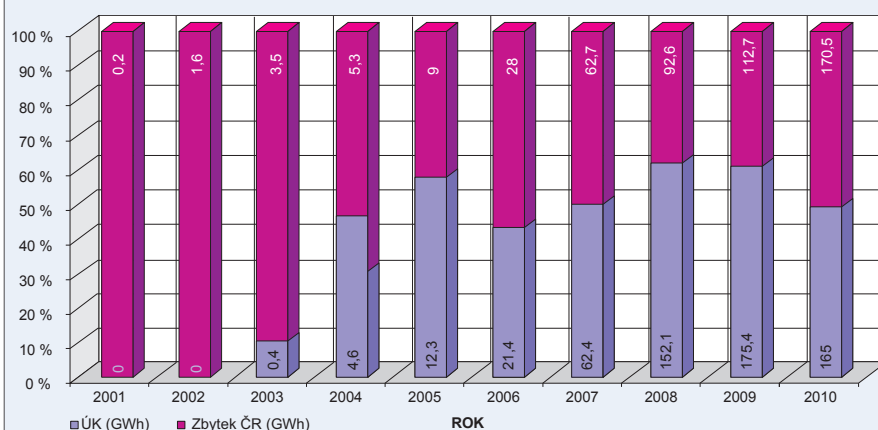
Tendence u výroby elektrické energie z alternativních – obnovitelných zdrojů zůstává víceméně beze změn. U větrných elektráren byl zaznamenán v roce 2010 nepatrný pokles produkce, stále však ve srovnání s celorepublikovou produkcí představuje Ústecký kraj cca 49 % podíl. Značný nárůst produkce byl zaznamenán u solárních elektráren na území Ústeckého kraje, kde oproti roku 2009 v roce 2010 množství vyrobené energie vzrostlo zhruba 7,6 krát (z 4,5 GWh na 34,3 GWh). Je to dáno politikou státní podpory pro

Podíl spotřeby elektrické energie v ES ÚK a ČR (brutto)

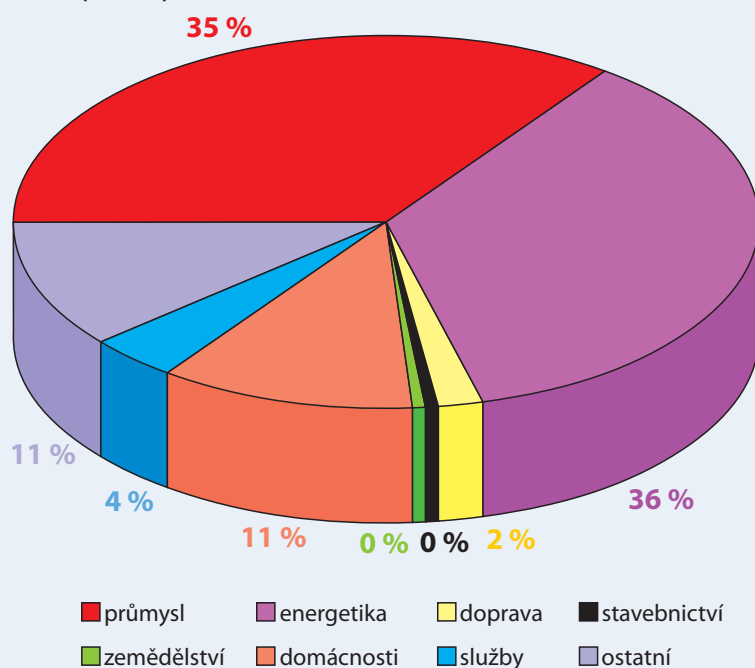
Zdroj: ERÚ

Podíl výroby elektrické energie větrných elektráren v ES ÚK a ČR (brutto)

Zdroj: ERÚ

Spotřeba elektrické energie v sektorech národního hospodářství v ES ÚK v roce 2010 (brutto)

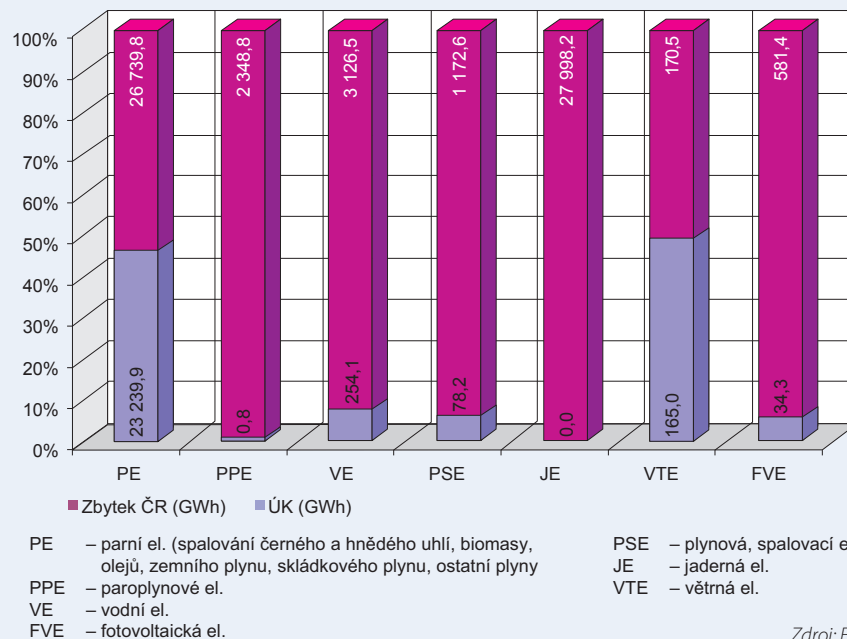
Zdroj: ERÚ

potřebu naplnění stanoveného podílu produkce elektrické energie z těchto zdrojů na celkové spotřebě (zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů).

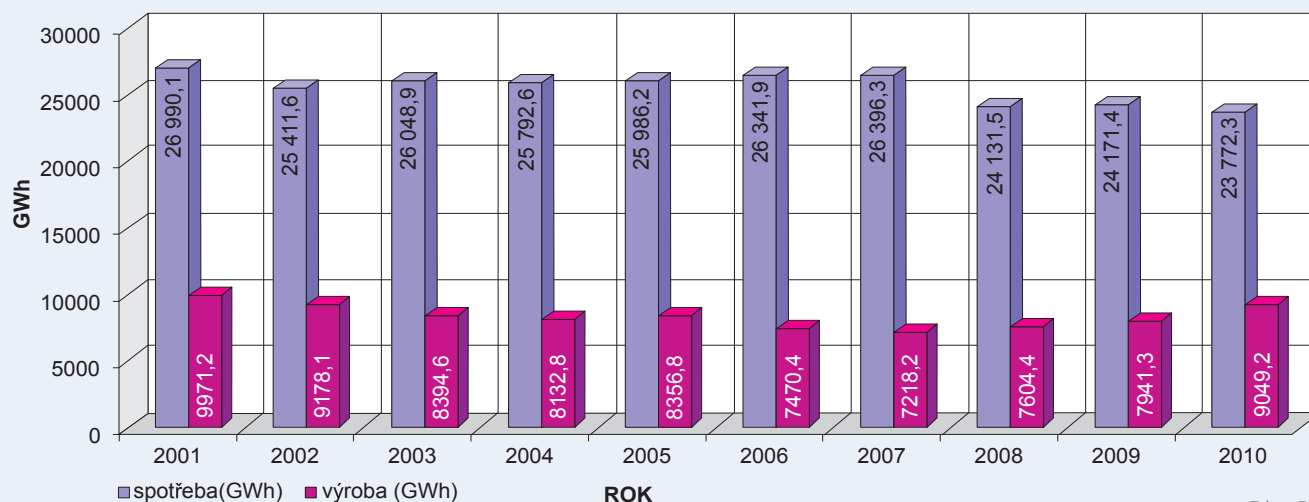
Chladicí věže elektrárny Počerady

Podíl zdrojů na výrobě elektrické energie v ES ÚK a ČR v roce 2010 (brutto)

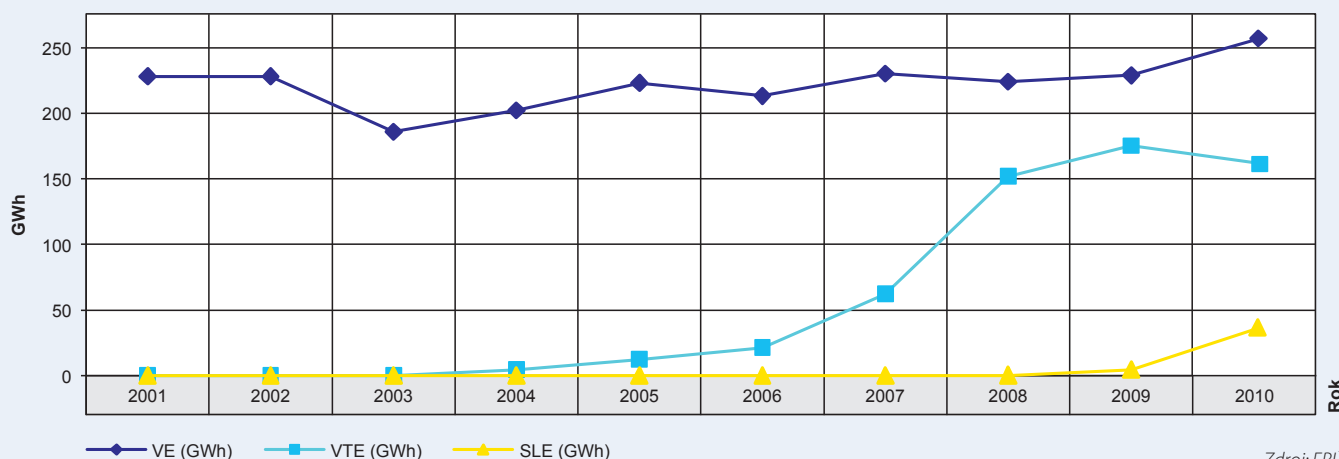
Zdroj: ERÚ

Výroba a spotřeba elektřiny v ES ÚK (brutto)

Zdroj: ERÚ

Vývoj výroby elektrické energie v ES ÚK – obnovitelné zdroje (brutto)

Zdroj: ERÚ

Základní údaje

Většina území Ústeckého kraje cca 5 288 km² spadá do povodí Labe, které ústí do Severního moře v Německu. Ze zbývajících částí území cca 102 km² je voda odváděna vodním tokem Mandava do Baltského moře. Labe má na území Ústeckého kraje ráz nížinného toku s průměrným spádem 0,5 ‰ a odvádí se svými přítoky vodu z 65,2 % území České republiky. Nejníže položeným bodem kraje je hladina řeky Labe u Hřenska (115 m n. m.), což je zároveň nejníže položené místo v ČR. Největším vodním tokem na území kraje je řeka Labe, zleva se vlévá druhý největší levostranný labský přítok Ohře a řeka Bílina. Z pravé strany se do Labe vlévá na území kraje Ploučnice, posledním pravostranným přítokem na našem území je řeka Kamenice. Největší vodní plochou je Nechanická nádrž na řece Ohři v západní části kraje.

Hydrologické údaje

Průměrný roční úhrn srážek v povodí dolní Ohře a Bíliny v roce 2010 byl 785 mm (144 % normálu). Jednalo se tedy o srážkově mimořádně nadnormální rok. Jednotlivé měsíční úhrny byly vzhledem k normálům nevyrovnané. Srážkově podnormální byly únor a říjen, normální březen, duben a červen, srážkově silně nadnormální byly červenec (196 %), srpen (228 %), listopad (213 %) a prosinec (221 %). Nejvyšší měsíční úhrn srážek (220 mm) byl zaznamenán v srpnu na stanici Telnice. Nejvyšší denní úhrn srážek (79 mm) byl zaznamenán dne 22. 7. 2010 na stanici Měrunice.

Průměrný roční úhrn srážek v povodí Ploučnice a dolního Labe byl 1 024 mm (151 % normálu). Rok 2010 byl tedy srážkově mimořádně nadnormální. Jednotlivé měsíční úhrny byly vzhledem k normálům nevyrovnané. Srážkově podnormální byly únor, duben a říjen, normální leden, březen a červen. Mimořádně nadnormální byl srpen (350 %), silně nadnormální červenec (196 %), září (238 %) a prosinec (184 %). Nejvyšší měsíční úhrn srážek (367 mm) byl zaznamenán v srpnu

na stanici Lobendava (Liberecký kraj). Nejvyšší denní úhrn srážek (124 mm) byl naměřen dne 7. 8. 2010 na stanici Mařenice (Liberecký kraj).

Po stránce odtoku byl rok 2010 v povodí Ohře i její přítoky roční průtoky průměrný (okolo 104 % Q_3). Na Ohři byl vodnější březen (119 %), na Bílině byl nadprůměrně vodný prosinec (138 %). Největší průtok byl ale zaznamenán až 12. 12. 2010 ve stanici Louny na Ohři. Nejmenší průtok byl naměřen 13. 7. 2010 též v Lounech. Na Bílině v Trmicích byl vyhlášen 2. SPA ve dnech 8. 8. 2010 (10ti letý průtok) a 29. 9. 2010 (5ti letý průtok).

Hlavní tok dolního Labe měl v roce 2010 nadprůměrný průtok (127 %). V povodí Ploučnice byl tento rok mimořádně nadprůměrný (145 %). Nejvodnějším měsícem byl na dolním Labi březen (154 %), kulminace na dolním toku proběhla 7. 3. 2010 a rovnala se 1leté vodě. Mimořádně nadprůměrným měsícem byl na Ploučnici srpen (471 %) a nadprůměrné bylo také září. Nejsušším měsícem na dolním Labi byl červenec (60 %) a na Ploučnici září (okolo 50 %), minima průtoku se pohybovala mezi Q_{300d} a Q_{330d} .

Povodí Kamenice bylo zasaženo již v červnu přívalovou povodní a byl překonán průtok s dobou opakování 100 let. V srpnu pak povodí Kamenice a Ploučnice postihla extrémní povodeň. Extremita kulminačních průtoků na Ploučnici se pohybovala v průměru mezi 50 a 100letou dobou opakování. V Benešově nad Ploučnicí šlo o největší kulminační průtok od roku 1946. Na Kamenici v Srbské Kamenici i v Hřensku byl také naměřen více než 100letý průtok stejně jako na Chřibské Kamenici. Další povodňová situace se vyskytla koncem září, ale průtoky již nedosahovaly hodnot z počátku srpna.

Zdroj: ČHMÚ

Povodňové stavy

V červnu zasáhly Děčínsko silné přívalové deště. Jednalo se o náhlé

přívalové srážky, které se vyskytovaly v povodí toků Kamenice, Chřibské Kamenice a Ploučnice, na území ORP Děčín. Největší intenzita bouřky a potažmo i srážek byla dle radaru zaznamenána přibližně mezi 18:15 a 18:40 hod. Odhad pro plochu povodí Kamenice a Labe ke státní hranici s Německem je cca 24 mm. Maximální srážka v tomto povodí byla cca 130 mm. Srážky nad 100 mm byly v úzkém pásu cca 5 km dlouhém, který se nacházel v oblasti pravobřežních přítoků Chřibské Kamenice mezi obcemi Chřibská a Srbská Kamenice. Podle naměřených hodnot byl dosažen průtok větší než Q_{100} na Kamenici v Srbské Kamenici a v Hřensku, a na Srbské Kamenici ve Všemilech. Kulminační průtoky byly dosaženy ve velmi krátké době a překročily hodnotu Q_{100} . Přívalová povodeň postihla všechny obce ležící na jejich tocích.

V průběhu měsíce srpna 2010 došlo k několika povodňovým situacím (7. 8., 14. - 16. 8., 28. 8. 2010) v důsledku silné vydatné srážkové činnosti (vytrvalý, déletrvající intenzivní déšť). Došlo k výraznému zvýšení hladin v povodí vodních toků Ploučnice, Kamenice, Chřibská Kamenice, Mandava, Jílovský potok, jejich přítoků a drobných vodních toků a na dolní části povodí Bíliny. Značné rozlivy na výše uvedených tocích zasáhly správní území ORP Děčín, Litoměřice, Lovosice, Ústí nad Labem, Varnsdorf, Rumburk, Česká Lípa a Nový Bor, kde došlo k velkým škodám jak na státním, tak na soukromém majetku. S ohledem na rozsah a průběh povodně byl vyhlášen stav nebezpečí, který trval od 7. 8. 2010 do 21. 8. 2010. Kulminační průtoky překročily hodnotu Q_{100} na Kamenici ve Hřensku a Srbské Kamenici a na Srbské Kamenici ve Všemilech, Q_{50} na Ploučnici v Benešově nad Ploučnicí a v Děčíně, na Mandavě ve Varnsdorfu a v Rumburku, Q_{10} na Bílině v Trmicích a Jílovském potoce v Jílově. Odtok z vodního díla Nechanice na Ohři byl po celou dobu setrvalý o velikosti 32 m³/s.

Na Labi byly průtoky rozhodujícím způsobem ovlivněny velikostí odtoku z vltavské kaskády. Labe v Ústí nad Labem dosáhlo nejvyššího stavu 9. 8. 2010 odpoledne - 562 cm/1180 m³/s. Pro příslušný úsek Labe byl vyhlášen 2. SPA (SPA – stupně povodňové aktivity, 1. SPA – stav bdělosti, 2. SPA – stav pohotovosti, 3. SPA – stav ohrožení). Průtoky na Labi pod Ústí nad Labem zvýšila povodňová situace na pravostraných přítocích Labe Ploučnici (kulminace >Q₅₀) a Kamenici (kulminace >Q₁₀₀).

Následně v měsíci září došlo k další povodňové situaci. V důsledku vydatné srážkové činnosti v závěru měsíce září 2010 došlo na území Ústeckého

a Libereckého kraje dne 27. 9. 2010 k povodňové situaci. Bylo zasaženo povodí toků Ploučnice, Kamenice, Chřibské Kamenice, Bíliny, Mandavy, Úštěckého a Flájského potoka. Toky zůstaly až na ojedinělá místa ve svých korytech a neohrožovaly bezprostředně obyvatelstvo. Povodeň zasáhla správní území ORP Bílina, Ústí nad Labem, Litoměřice, Děčín, Varnsdorf, Rumburk, Česká Lípa a Nový Bor, kde došlo ke škodám jak na státním, tak na soukromém majetku.

Odběry povrchové a podzemní vody a vypouštění odpadních vod

Údaje o realizovaných odběrech povrchových i podzemních vod a vypouštění odpadních vod do povrchových

vod jsou součástí evidence, kterou na základě platné legislativy vedou správci vodohospodářsky významných vodních toků, tj. státní podniky Povodí. Evidují se odběry a vypouštění, u kterých skutečné množství odebrané či vypouštěné vody přesáhlo 500 m³ za měsíc nebo 6 000 m³ za rok. Na území Ústeckého kraje jsou to státní podniky Povodí Ohře a Povodí Labe.

V roce 2010 se v oblasti povodí Ohře a dolního Labe odebralo celkem 215 789 tis. m³. Převažuje odběr povrchových vod nad odběrem podzemních, který tvoří 90 % z celkového objemu odebraných vod. Z celkového množství odebraných podzemních vod slouží 84 % pro vodárenské úče-

Nejvýznamnější odběry podzemních vod v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Název místa	HG rajón	Katastr	Množství (tis. m ³)				
			2006	2007	2008	2009	2010
SČVK Malešov - vrtý	4523	Malešovu Hoštky	3 734,8	3 645,6	3 437,1	3 495,4	3 480,4
SČVK Vrutice - vrtý	4523	Vrutice	2 777,0	2 784,5	2 569,2	2 532,5	2 362,2
SČVK Hřensko - vrtý a studánky	4660	Hřensko	2 667,3	2 679,3	2 205,5	2 162,5	2 079,7
SČVK Velké Žernoseky - Kvarter	1180	Píšťany	2 250,1	2 066,4	1 769,8	2 069,3	2 006,0
Čerpací stanice Obří pramen	6133	Lahoť	1 614,1	—	—	1 410,0	1 511,7
SČVK Ostrov	4630	Ostrov u Tisé	1 173,2	1 249,4	1 103,6	1 195,2	1 228,0
SČVK Holedeč	4550	Holedeč	1 004,6	1 156,9	1 109,1	1 155,3	1 017,1
SČVK Velké Žernoseky - Křída	4730	Píšťany	1 271,2	1 294,4	1 344,3	902,9	914,0
SČVK Bělá - vrtý	4630	Bělá u Děčína	422,0	393,8	568,8	697,3	893,3
SČVK Vlastislav - vrtý	4611	Vlastislav	639,2	576,3	826,0	660,0	877,0
Součet všech evidovaných odběrů podzemních vod nad 300 m³/rok v Ústeckém kraji			23 828,3	21 906,1	19 193,1	20 018,0	21 216,3

Zdroj: POH, KÚÚK

Nejvýznamnější odběry povrchových vod v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Název a zdroj odběru	Vodní tok	Množství (tis. m ³)				
		2006	2007	2008	2009	2010
Papírny Štětí	Labe	38 170,0	33 561,0	25 970,0	26 838,0	28 315,0
Povodí Ohře - čerpací stanice Stranná	Ohře	7 311,8	5 975,9	12 946,6	27 028,0	26 056,3
ČEZ a.s. - Prunéřov (Mikulovice)	Ohře	21 292,4	22 382,6	22 169,2	22 025,3	22 319,0
UNIPETROL RPA, s.r.o. - vodárna Dolní Jiřetín	Loupnice	22 609,1	11 966,6	14 030,5	22 297,0	21 527,4
LOVOCHEMIE Lovosice	Labe	21 408,0	22 626,0	23 143,0	21 916,0	19 523,5
ČEZ, a. s. - elektrárna Počeradý	Ohře	16 987,2	17 316,3	15 678,1	16 307,5	16 899,8
SČVK - Přísečnice pro ÚV Hradiště	Přísečnice	16 171,0	17 067,0	16 851,6	10 581,8	16 225,0
SČVK - Fláje pro ÚV Meziboří	Flájský potok	12 234,2	11 301,1	11 115,8	11 185,5	10 998,1
ČEZ, a. s., Elektrárna Ledvice	Labe	6 630,2	6 771,6	7 309,8	7 017,6	7 639,0
Teplárna Trmice - Dalkia	Labe	7 024,9	6 002,7	5 135,7	5 301,1	5 138,1
Součet všech evidovaných odběrů povrchových vod nad 300 m³/rok v Ústeckém kraji		210 642,3	200 260,4	191 507,6	207 127,8	194 572,9

Zdroj: POH, PL, KÚÚK

ly. Naproti tomu 82 % z odebraných povrchových vod slouží k jinému než vodárenskému využití, zejména v průmyslu a energetice. Z celkového množství odebraných podzemních i povrchových vod se vodárensky využívá pouze 25 %. Následující tabulky shrnují přehled nejvýznamnějších odběrů podzemních a povrchových vod za posledních 5 let.

Mezi nejvýznamnější producenty odpadních vod patří průmyslové podniky zabývající se výrobou elektrické energie, dále zpracováním a výrobou chemických látek a přípravků. Dalším významným producentem odpadních vod je většina čistíren odpadních vod, provo-

zovaných společností Severočeské vodovody a kanalizace a.s., nebo v menší míře provozovaných obcemi. Další složku odpadních vod tvoří vody důlní, vznikající převážně při těžbě hnědého uhlí. Důlní vody se na celkovém objemu vypouštěných odpadních vod podílí 9 %. V roce 2010 se v Ústeckém kraji vypustilo 251 342 tis. m³ odpadních vod, což je o 8 571 tis. m³ více než v roce 2009. Přehled nejvýznamnějších producentů důlních vod, odpadních vod z veřejných kanalizací a průmyslových vod, je uveden v následujících tabulkách v časové řadě 2006 – 2010. Poslední tabulka znamená nejvýznamnější producenty odpadních vod z hlediska znečištění ve vypouštěných vodách.

Zajímavou složku hospodaření s vodou tvoří vody z přivaděčů, kdy převodem určitého množství povrchové vody z jednoho povodí do druhého lze významně posílit zdroj vody. V oblasti povodí Ohře a dolního Labe vody z přivaděčů tvoří 11 % z celkového objemu vypouštěných vod. Mezi nejvýznamnější převody se v roce 2010 řadí převod Černé vody z vodního díla Přísečnice a převod z Pruněvského potoka do přivaděče Ohře-Bílina.

Jakost povrchových vod

Kvalita povrchových vod je zjednodušeně vyjadřována v třídách jakosti vody (třída I. – velmi čistá voda, třída II.

Přehled nejvýznamnějších vypouštění důlních vod v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Název zdroje	Vodní tok	Množství (tis. m ³)				
		2006	2007	2008	2009	2010
Doly Bílina - ÚDV ¹ Emerán	Bílina	2 229,0	2 615,6	2 746,0	3 240,8	4 959,4
LUAS ÚDV ¹ ČSA-Jan Šverma	Bílina	2 363,7	3 204,3	2 125,1	2 022,0	2 302,4
Doly Bílina - ČS ² Libkovic	Loučenský potok	2 344,8	3 853,2	2 095,2	2 598,0	2 254,2
Doly Nástup Tušimice - ČS DV ³ Březno	Hutná I	991,3	1 799,6	1 564,7	1 641,6	2 028,1
Palivový kombinát Trmice - ČS DV ³ Franz Josef	Zalužanský potok	307,3	588,4	1 148,0	1 600,0	1 572,3
ČS Obří pramen	Bouřlivec	1 613,9	1 523,8	1 507,7	1 409,9	1 511,7
VUAS ÚDV ¹ Vršany	Slatinický potok	610,4	1 126,8	857,9	794,4	934,8
Palivový kombinát - ČS DV ³ Kohinoor	Lomský potok	2 907,2	2 840,0	1 326,8		
sloj Kohinoor - přepadový kanál + větev A	Mračný potok				–	989,1
Palivový kombinát Chabařovice - Kateřina	Zalužanský potok	723,4	–	903,1	75,9	807,0
Palivový kombinát Chabařovice - vrt č. 9	Zalužanský potok	649,4	981,5	575,8	22,2	771,5
Součet všech evidovaných vypouštění důlních vod nad 500 m³/měsíc nebo 6000 m³/rok v Ústeckém kraji		18 825,1	23 115,3	17 636,1	15 748,8	21 802,6

¹ úpravna důlních vod, ² čerpací stanice, ³ čerpací stanice důlních vod

Zdroj: POH, KÚÚK

Přehled nejvýznamnějších vypouštění odpadních vod z veřejných kanalizací v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Název zdroje	Vodní tok	Množství (tis. m ³)				
		2006	2007	2008	2009	2010
SČVK Ústí nad Labem ČOV	Labe	9 859,7	10 535,4	10 300,1	9 203,8	10 460,3
SČVK Bystřany ČOV	Bystřice	8 991,1	8 901,3	8 524,4	7 148,6	8 994,2
SČVK Děčín ČOV	Labe	4 352,6	4 608,9	4 786,6	5 610,1	5 432,6
SČVK Most Chánov ČOV	Bílina	4 844,1	4 850,1	4 540,5	4 316,7	4 945,6
SČVK Varnsdorf ČOV	Mandava	3 754,6	3 580,3	3 595,6	3 669,3	4 562,3
SČVK Litoměřice ČOV	Labe	2 301,1	2 353,4	2 362,8	2 409,6	2 925,8
SČVK Údlice ČOV	Chomutovka	5 422,5	4 527,0	4 644,3	4 381,8	2 677,0
SČVK Litvínov ČOV	Bílina	–	–	–	–	2 263,1
SČVK Jirkov ČOV	Bílina	2 328,2	2 474,7	2 452,4	2 143,3	2 106,0
SČVK Louny ČOV	Ohře	2 328,9	2 276,8	2 212,6	1 840,7	2 046,6
Součet všech evidovaných vypouštění OV z veřejných kanalizací nad 500 m³/měsíc nebo 6000 m³/rok v Ústeckém kraji		63 405,4	63 446,3	62 919,9	60 611,4	67 299,5

Zdroj: POH, PL, KÚÚK

Přehled nejvýznamnějších vypouštění průmyslových vod v oblasti povodí Ohře a dolního Labe

Název zdroje	Vodní tok	Množství (tis. m ³)				
		2006	2007	2008	2009	2010
Papírny Štětí	Labe	73 117,0	65 263,0	51 582,0	53 376,0	55 311,0
LOVOCHEMIE Lovosice	Labe	41 670,2	44 114,8	45 270,6	42 663,0	37 711,1
Unipetrol RPA Dolní Jiřetín	Bílina	20 373,8	19 821,0	21 440,9	21 954,1	19 272,1
ČEZ Ledvice	Labe	6 630,2	6 771,6	7 309,8	7 017,6	7 639,0
Teplárna Trmice - Dalkia	Labe	7 024,9	6 002,7	5 135,7	5 301,1	5 138,1
ČEZ EPRU - Pojistné nádrže	Prunéřovský potok	3 639,8	3 466,6	4 249,6	4 159,0	4 607,8
Teplárna Trmice - Dalkia	Bílina	4 170,9	3 615,5	2 743,7	3 349,4	3 166,5
ČEZ Ledvice	Bílina	2 555,3	2 254,6	2 496,8	2 258,2	2 847,9
ČEZ Počeradý	Počeradský potok	3 443,7	1 810,6	1 296,6	1 876,5	2 712,2
Spolek pro chem. a hutní výr. Ústí n.L.	Labe	3 043,8	2 808,2	3 069,3	2 201,8	2 514,9
Součet všech evidovaných vypouštění průmyslových vod nad 500 m³/měsíc nebo 6000 m³/rok v Ústeckém kraji		186 765,5	176 524,2	165 782,4	164 401,4	160 229,7

Zdroj: POH, PLa, KÚÚK

Přehled nejvýznamnějších vypouštění odpadních vod z hlediska znečištění

Název zdroje	CHSK (kg/r)		RAS (kg/r)		NL (kg/r)		Pc (kg/r)		Nanorg (kg/r)		Objem (m ³ /r)	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
ČEZ el. Ledvice	118 145	152 145	1 632 509	2 354 893	54 292	62 329	475	476	18 397	36 898	3 675 524	4 782 977
ČEZ el. Prunéřov	125 759	97 357	3 928 023	4 752 012	106 888	76 763	836	368	21 582	19 368	4 861 152	5 431 397
ČEZ el. Tušimice	31 110	22 408	1 224 372	3 173 662	21 802	20 459	373	283	6 804	5 089	1 626 690	1 726 992
ČEZ el. Počeradý	54 683	75 081	2 341 185	2 812 457	16 109	36 344	291	488	8 096	14 414	2 430 462	3 095 661
ČEZ celkem	329 698	346 991	9 126 089	13 093 024	199 091	195 895	1 974	1 615	54 879	75 769	12 593 828	15 037 027
Dalkia Teplárna Trmice	97 133	72 574	1 537 379	1 561 043	30 145	32 931	402	275	12 359	16 623	3 349 410	3 166 416
Lovochemie a.s.	406 591	462 544	4 790 472	5 695 024	139 645	148 274	2 055	2 345	220 060	335 374	6 337 000	7 001 600
Mondi Štětí a.s.	2 722 644	3 452 913	23 803 230	25 215 175	315 784	372 558	13 826	10 528	170 603	68 842	26 536 488	26 996 976
UNIPETROL RPA s.r.o.	756 971	467 804	15 817 954	17 240 550	283 479	215 761	10 406	7 773	129 042	113 909	21 954 229	19 272 141
ČOV Bystřany	177 500	209 206	3 270 494	4 259 495	34 599	37 056	4 933	6 746	66 768	88 503	7 148 620	8 994 247
ČOV Děčín	130 772	137 011	1 903 120	1 919 516	36 241	34 389	3 647	2 553	38 542	40 038	5 610 117	5 432 645
ČOV Most	116 552	121 166	1 814 454	2 186 984	22 533	35 509	3 842	3 412	12 130	25 172	4 316 738	4 945 578
ČOV Chomutov	133 295	85 041	1 925 069	2 075 516	20 595	11 458	8 807	7 385	44 388	44 356	4 381 830	4 475 893
ČOV Ústí n.L.	907 136	365 804	27 970 639	35 996 322	331 580	129 039	9 214	3 045	76 556	44 808	9 224 803	10 462 765
SČVK celkem ČOV	1 465 255	918 228	36 883 776	46 437 833	445 548	247 451	30 442	23 141	238 384	242 877	30 682 108	34 311 128
CELKEM	5 778 292	5 721 054	91 958 900	109 242 649	1 413 693	1 212 870	59 105	45 677	825 327	853 394	101 453 063	105 785 288

zdroj: ČIŽP

čistá voda, třída III. – znečištěná voda, třída IV. – silně znečištěná voda, třída V. – velmi silně znečištěná voda). Tyto třídy jsou v ČSN 75 7221 „Klasifikace jakosti povrchových vod“ definovány pro řadu ukazatelů. Jednotlivé ukazatele jdou rozděleny do skupin podle charakteru (skupina A - obecné, fyzikální a chemické ukazatele, skupina B - specifické organické látky, skupina C - kovy a metaloidy, skupina D mikrobiologické a biologické ukazatele; radiologické ukazatele). Dále je kvalita povrchových vod hodnocena dle Nařízení vlády 229/2007 Sb., Příloha č. 3 „Ismisní standardy ukazatelů přípustného znečištění povrchových vod“.

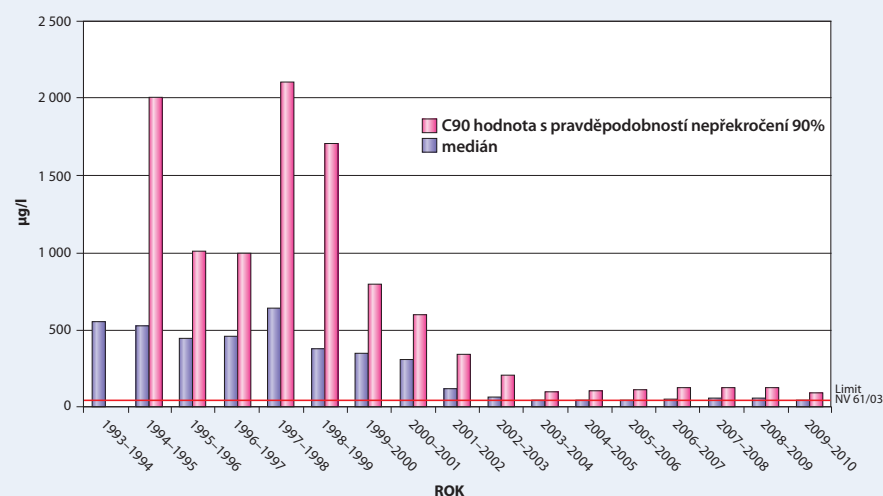
V dílčím povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe bylo v roce 2010 ve skupině A (obecné, fyzikální a chemické ukazatele) hodnoceno 57 profilů. Obdobně jako v předchozích letech byly látkami z této skupiny nejzatíženější profily Teplický potok (Kozlíky), Bílina (Chánov, Záluží a Ústí nad Labem) a Blšanka (Trnovany). Všechny jmenované profily měly 3 až 4 ukazatele ve IV. a V. třídě, zejména AOX (halogenované organické sloučeniny), dále BSK₅, TOC, NL při 105°C, konduktivita, sírany, amoniakální dusík a rozpuštěný kyslík. Znatelně se snížilo znečištění Bíliny a zatížení AOX, přestože podíl profilů zařazených do IV. a V. třídy je u tohoto ukazatele stále ještě vysoký,

přibližně 60 %. Podle hodnocení nařízení vlády limitům pro ukazatel AOX nevyhovuje 45 % profilů. Celkový fosfor nevyhověl limitům nařízení vlády na 8 profilech, oproti roku 2009 je to výrazné zlepšení, avšak jen nevýrazné oproti roku 2008. Vybrané ukazatele jakosti vody a jejich vývoj v průběhu času v profilu Bílina ústí do Labe jsou uvedeny na následujících grafech.

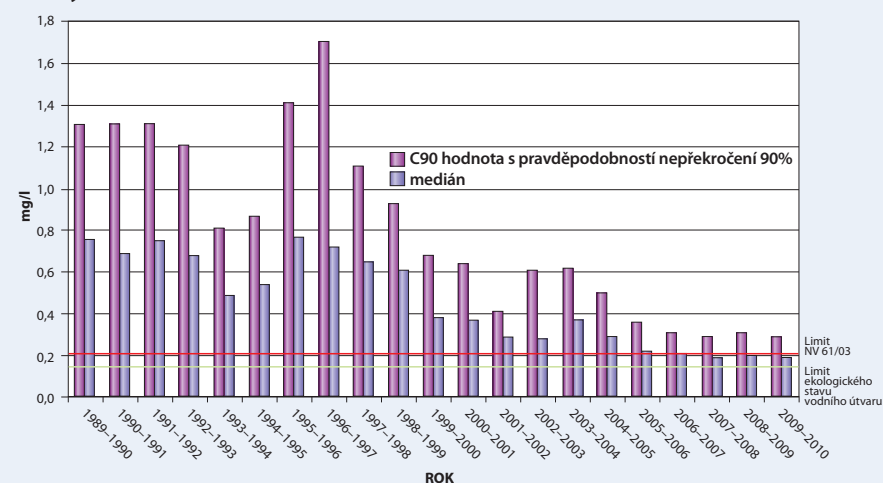
Specifické organické látky hodnocené podle normy byly klasifikovány převážně třídou I. Na 8 profilech ze 41 sledovaných byla maximální dosaženou třídou II., III. třídou byl ohodnocen trichloethen a tetrachloetan v profilu Bílina (Ústí nad Labem). Při hodnocení

Vývoj vybraných ukazatelů jakosti v profilu Bílina – ústí do Labe

Absorbovatelné organicky vázané halogeny AOX

Celkový fosfor

Zdroj: POH

vanad. Koncentrace rtuti, které podle normy řadily profily do III. třídy, byly pro hodnocení vlády nevyhovující, jednalo se o Liboc (Libočany) a Bílinu (Velvěty). Požadovaný limit přesáhl i arsen.

Z 56 profilů, na kterých byly monitorovány biologické složky, byly na všech profilech sledovány enterokoky a termotolerantní koliformní bakterie, chlo-rofyl byl monitorován pouze na 16-ti profilech. Nejhorší ohodnoceným profilem byl Teplický potok (Kozlíky), který měl oba sledované ukazatele v V. třídě. Na Bílině byly tyto ukazatele rovněž převážně ve IV. a V. třídě. Podle nařízení vlády překročilo limitní hodnotu 40 z 56 měřených profilů v ukazateli enterokoky a 20 profilů v ukazateli termotolerantní koliformní bakterie.

Zdroj: ČHMÚ

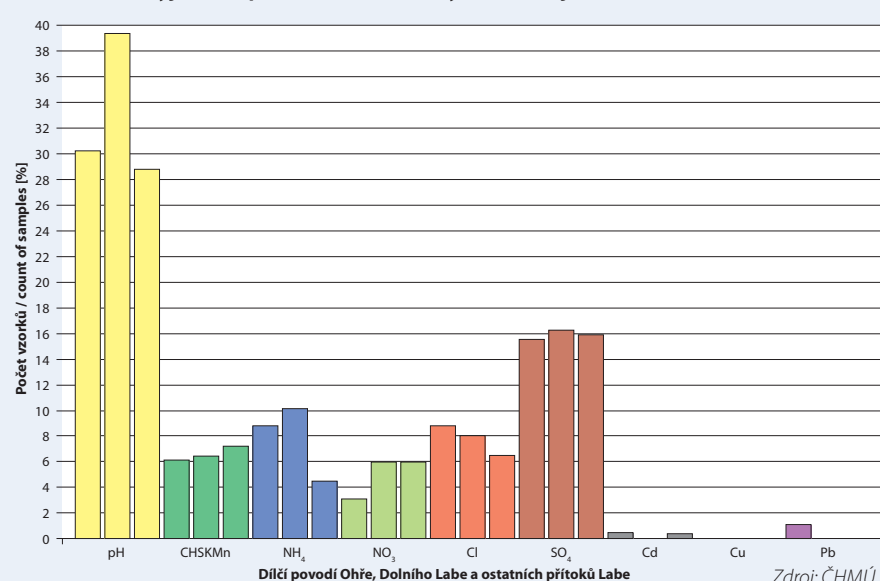
Jakost podzemních vod

Hodnocení jakosti podzemních vod bylo zpracováno z údajů monitoringu, sledováním jakosti podzemních vod na objektech státní sítě, kterou provozuje ČHMÚ. Do hodnocení byly zahrnuty údaje z objektů (prameny, mělké a hluboké vrtů) sítě sledování. V každém objektu byly zpravidla odebrány 2 vzorky podzemních vod v cyklu jaro-podzim. Pro hodnocení byly používány roční aritmetické průměry hodnot daného ukazatele pro každý

podle nařízení vlády byl na tomto profilu překročen i limit pro EDTA (organické sloučeniny kyseliny ethylendiamintetraoctové), která přesáhla limit na Bílině i ve Velvětech, na Chomutovce v Postoloprtech a na Teplickém potoce v Kozlíkách. V průběhu tří let se výrazně zlepšil stav na Labi, kde v roce 2010 ani jeden ze sledovaných profilů limit stanovený pro EDTA nepřekročil.

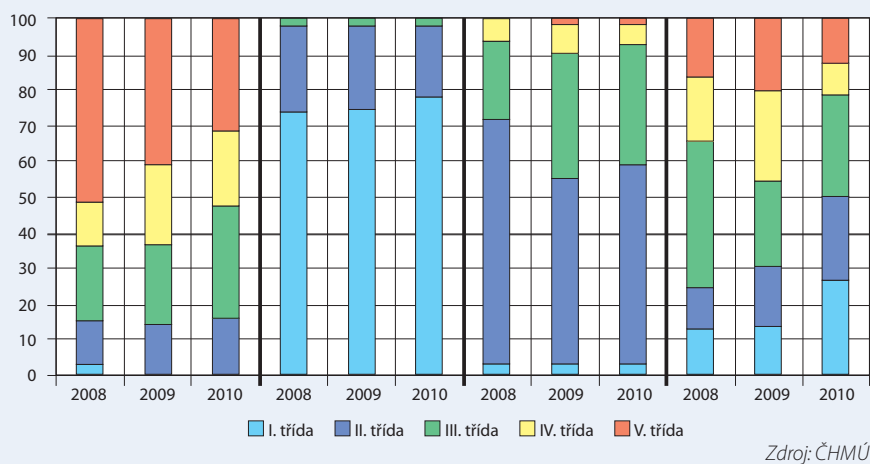
Znečištění Teplického potoka se projevilo i při hodnocení kovů a metaloidů. Koncentrace arsenu a zinku byly zařazeny do IV. třídy. Stejnou třídou bylo klasifikováno celkové železo v profilu Blšanka (Trnovany). Na všech 4 profilech Bíliny mezi Chánovem a Ústím nad Labem byl překročen limit pro

Procentuální vyjádření profilů klasifikovaných do tříd jakosti za období 2008-2010

Zdroj: ČHMÚ

Procentuální počet vzorků podzemních vod v letech 2008-2010 překračujících limity pro pitnou vodu

monitorovací objekt. Hodnocení bylo provedeno jako srovnání s limitními hodnotami pro pitnou vodu dle požadavků vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 252/2004 Sb., definovaných v příloze č. 1 vyhlášky Ministerstva zemědělství č. 431/2001 Sb.

Jakost podzemních vod byla monitorována na 124 objektech pozorovací sítě, kterou v této oblasti tvoří 22 pramenů, 27 mělkých vrtů a 75 hlubokých vrtů. Celkově se odebralo 246 vzorků podzemních vod na fyzikálně chemickou analýzu.

V dílčím povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe byly hodnoty mimo limitní interval u 36 ze 124 hodnocených objektů, všechny nevyhovující objekty měly hodnotu pH nižší než 6,5 a žádný objekt neměl hodnotu pH vyšší než 9,5. Limit pro ukazatel chemická spotřeba kyslíku manganistanem byl překročen u 9 objektů. Limity pro ukazatele amonné ionty a dusičnany byly překročeny u 6 objektů. Limit pro ukazatel chloridy byl překročen u 8 objektů. Limit pro ukazatel sírany byl překročen u 20 objek-

tů. Relativní četnost překročení limitů pitné vody pro ukazatele CHSK_{Mn} , NH_4^+ a NO_3^- je v porovnání s ostatními dílčími povodími nižší. Na rozdíl od povodí Vltavy a naopak obdobně jako u moravských povodí je podstatná část anorganického dusíku v podzemních vodách také v podobě NH_4^+ . Koncentrace NH_4^+ a NO_3^- vypovídají o obsahu anorganického dusíku a oxidačně-redukčních podmínkách v podzemních vodách. NO_3^- převažují v oxických podmínkách naproti tomu NH_4^+ ve vodě s nižším obsahem kyslíku. Limity pro ukazatele kadmium, měď a olovo nebyly překročeny na žádném z objektů. Z hodnocení dalších toxických kovů je limit pro pitnou vodu překročen jenom ojediněle.

Z hlediska hodnocení procentuálního zastoupení hodnot nevyhovujících limitům pro pitnou vodu, u všech analyzovaných ukazatelů, je možno shrnout, že v tomto dílčím povodí bylo relativně nízké procento nevyhovujících analýz zjištěno i u dusičnanů (6,1 % analyzovaných vzorků překračuje limit pro pitnou vodu) a amonných iontů (4,5 % nadlimitních vzorků). Celková mineralizace podzemních vod této oblasti překračuje požadovaný limit pro pitnou vodu v 16,3 % analyzovaných vzorků (na zvýšené mineralizaci podzemních vod se často podílejí vysoké koncentrace síranů). Přítomnost organických látek byla ve srovnání s jinými dílčími povodími průměrná. Nebezpečné látky byly v této oblasti stanoveny ve více případech v maximálních koncentracích v rámci celé republiky (z tohoto hlediska je druhou nejhorší oblastí v ČR). Z nebezpečných látek byly v dílčím povodí zjištěny maxima koncentrací vanadu a selenu na Lounsku a trichlorethenu a tetra-chloretanu na Ústecku. V porovnání s rokem 2009 došlo k významnějším změnám a to v zastoupení stopových prvků a těkavých organických látek v podzemních vodách.

Zdroj: ČHMÚ

Vodohospodářské havárie

V průběhu roku 2010 došlo k 13 haváriím běžného typu bez dlouho-

Počet nahlášených vodohospodářských havárií se znečištěním vod bez dlouhodobých následků			
s následným znečištěním povrchových vod	způsobeno	lidským zaviněním	3
		dopravní nehodou	0
		zemědělskými produkty	0
		ostatními příčinami	10
	uniklé látky	ropné	6
s následným znečištěním podzemních vod	zasažené toky	ostatní	1
		Kamenice, Labe, Bílina, Lužický p.	0

Nahlášené závažné vodohospodářské havárie se znečištěním vod s významným vlivem na jejich kvalitu				
	Počet	Uniklé látky	Místo havárie	Zdroj znečištění
s následným znečištěním povrchových vod	2	ropné	obec Hřensko	SILMET Příbram a.s. - přečerpávání LTO do zásobní nádrže
		hasební voda	Tušimice	GRG Investment a.s. - požár skládky pneumatik
s následným znečištěním podzemních vod	0			

Zdroj: ČIŽP

Vodní nádrž Jirkov zásobuje pitnou vodou podkrušnohorskou oblast.

dobých následků, což je pokles o 3 běžné havárie za uplynulý rok. I přes tento pokles došlo přesto k závažnému ohrožení kvality povrchových vod v důsledku rozsáhlého požáru na skládce pneumatik společnosti GRG Investment a.s. v Tušimicích. Znečištěná hasební voda se dostala kanalizací až do Lužického potoka. Okamžitě byla přijata opatření, aby se takto znečištěná voda nedostala do Nechanické nádrže. Dále byl v uplynulém roce rovněž zaznamenán pětinasobný nárůst znečištění vodních toků v oblasti Litvínova a Mostu, aniž by byl zjištěn viník.

Zdroj ČIŽP

Zásobování pitnou vodou, rozvoj vodovodů a kanalizací

Podíl obyvatel zásobených vodou z vodovodů činil 95,6 % oproti 94,6 % roku 2009. Dlouhodobě je vykazován pokles objemu vyrobené vody s meziročním poklesem vyrobené pitné vody o 1,6 mil m³ z 58,1 mil m³ v roce 2009 na hodnotu 56,5 mil m³ v roce 2010. Pokles výroby pitné vody se promítá také do poklesu objemu odpadních vod vypouštěných z komunálních

ČOV, a to z 30,4 mil m³ v roce 2009 na 30,1 mil m³ v roce 2010. V roce 2010 činil podíl obyvatel napojených na kanalizace pro veřejnou potřebu v Ústeckém kraji 81,5 % oproti 81,4 % v roce 2009. Podíl čištěných odpadních vod činil 99,7 %. V Ústeckém kraji bylo provozováno 182

čistíren odpadních vod s celkovou denní kapacitou 247 646 m³/den. Hlavním provozovatelem vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod jsou Severočeské vodovody a kanalizace a.s.

Ústecký kraj podporoval v roce 2010 rozvoj vodohospodářské infrastruktury poskytováním finanční pomoci při realizaci staveb vodovodů a kanalizací. Bylo uzavřeno 24 smluv na poskytnutí finanční pomoci v celkové výši téměř 40,4 mil. Kč.

Zdroj: ČSÚ a KÚÚK

Protipovodňová ochrana

V roce 2010 probíhaly stavební práce na protipovodňovém opatření Křešice – zvýšení ochrany obce hrázemi (dokončeno 2011) a lokality Ústí nad Labem dopravní opatření – povodňová hráz (dokončeno 2011). Dále byly zahájeny stavební práce na protipovodňovém opatření Lovosicko. Rovněž pokračovaly práce spojené s přípravou protipovodňových opatření na dalších lokalitách, a to Děčín – levý a pravý břeh, Ústí nad Labem – levý břeh, Roudnice nad Labem, Štětí-Hněvice-Počeplice, Bohušovice n/O a Terežín.

Zima v labském údolí.

Horninové prostředí Ústeckého kraje je charakterizováno především rozsáhlými ložisky hnědého uhlí v Severočeské hnědouhelné pánvi, která se rozprostírá od Ústí nad Labem až ke Kadani. Ve zbytku kraje se nacházejí ložiska písků a štěrkopísků (Litoměřicko a Lounsko), kameniva (České středohoří a Šluknovský výběžek), kaolínu (Podbořansko) a ložiska pyroponosné horniny (pyrop = minerál, pyropy z nalezišť v Čechách se nazývají český granát) na Třebenicku.

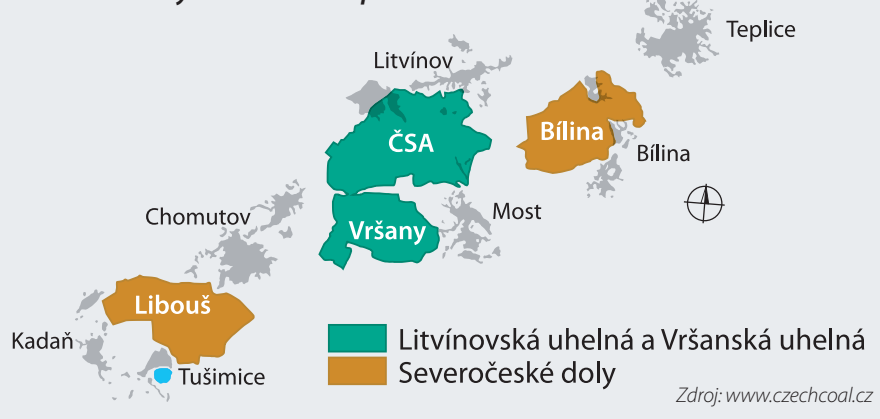
Díky těžbě hnědého uhlí je Ústecký kraj největším producentem nerostných surovin v ČR. Ústecký kraj zajišťuje téměř 78 % veškeré domácí těžby. V roce 2010 bylo v Severočeské hnědouhelné pánvi vyprodukováno 35 605 tis. tun hnědého uhlí (z toho Severočeské doly, a.s. – 21 757 tisíc tun, CzechCoal, a.s. – 13 848 tisíc tun), což je o 1 857 tisíc tun méně, než v roce 2009.

Na území Ústeckého kraje v roce 2010 prováděly těžbu hnědého uhlí organizace Severočeské doly, a.s. (Důl Bílina a Důl Nástup Tušimice), společnosti skupiny Czech Coal – organizace Litvínovská uhelná a.s. (lokalita ČSA) a organizace Vršanská uhelná a.s. (lokalita Vršany) a nakonec organizace Důl Kohinoor a.s. (Dolní Jiřetín – hlubinný důl, Dolní Jiřetín – Centrum).

Dalšími významnými těžebními surovinami na území Ústeckého kraje jsou bentonity na ložisku Braňany – Černý vrch, kaolín na Podbořansku a těžba všech druhů stavebních surovin (stavební kámen, štěrkopísky).

S těžbou úzce souvisí problematika rekultivací území zasažených povrchovými těžebními činnostmi.

Těžební lokality v Severočeské pánvi

vou těžební činnosti. Povinností těžební společnosti je vytvářet fond na zahlazení následků hornické činnosti po ukončení těžby, ze kterého jsou poté hrazeny rekultivační práce.

Stále aktuální problematikou v oblasti těžby hnědého uhlí je prolomení „ekologických limitů těžby“ ve smyslu Usnesení vlády č. 444/1991 ke zprávě o územních ekologických limitech těžby hnědého uhlí v Severočeské hnědouhelné pánvi. Tato nevyřešená otázka úzce souvisí s energetickou koncepcí České republiky a dalšího rozvoje obcí Horní Jiřetín a Černice včetně bytové výstavby.

Nepřehlédnutelným typem rekultivace v Ústeckém kraji je tzv. vodní rekultivace. Od roku 2001 dochází k napouštění jezera Milada v bývalém lomu Chabařovice a od podzimu roku 2008 k napouštění jezera Most v lomu Ležáky – Most.

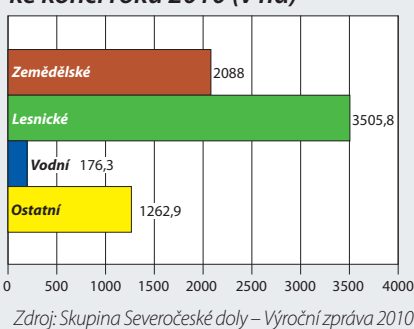
K napouštění jezera Milada byla v roce 2010 využívána voda z požárního potrubí, z přelivového vrtu důlních vod a odběr spodní výpustí nádrže Kateřina. Za rok 2010 bylo odebráno a do jezera Milada přivedeno 1 931 213 m³ vody, kóta jezera se zvedla na 146,00 m n. m., hladina vody se v průběhu roku 2010 zvýšila o 145 centimetrů. Od zahájení napouštění jezera v roce 2001 bylo celkem odebráno 28 418 815 m³ vody. Podle výpočtu postupu plnění zbytkové jámy činí celkový objem vody na kótě 145,82 metrů cca 35 842 481 m³ vody, rozdíl objemů tvoří dotace z vlastního podpovodí. V průběhu 1. pololetí 2010 bylo dosaženo pláno-

vané provozní hladiny a napouštění jezera bylo dne 18. března 2010 při výšce hladiny 145,19 m n.m. zastaveno. Po stabilizaci výsledné kvality vody by jezero mělo plnit několik společných funkcí – sportovně rekreační, krajino- tvornou a ekologickou.

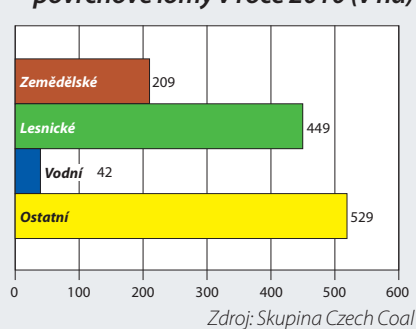
Jezero Most bude po zatopení zbytkové jámy plnit zejména příměstskou rekreační funkci. K napouštění jezera byla v roce 2010 využívána voda z přivaděče DN 800 v délce 4 929 m z Průmyslového vodovodu Nechanice a důlní stařinová voda čerpaná na bývalém dolu Kohinoor na jámě MR 1. Za rok 2010 bylo odebráno a do jezera Most přivedeno 22 151 055 m³ vody, kóta jezera se zvedla na 190,75 m n.m., plocha vodní hladiny činí 229,35 ha, hladina vody se v průběhu roku 2010 zvýšila o 11,07 metru. V současné době se předpokládá, že se jezero bude do konečného stavu, kterým má být vodní plocha 311,1 ha a hloubka vody 75 m, plnit celkem 3 roky.

(zdroj: Palivový kombinát Ústí, s.p.)

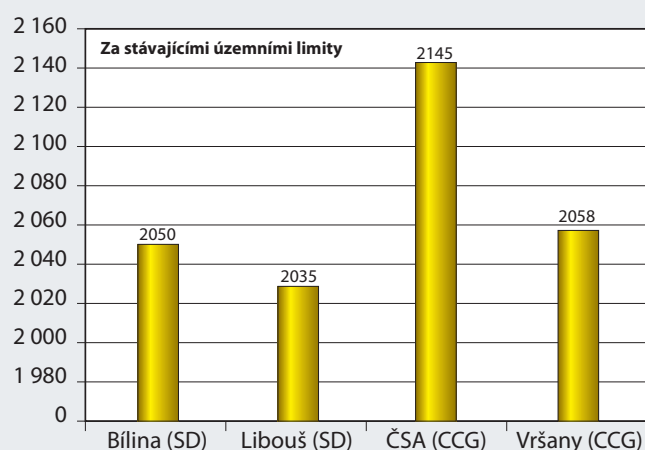
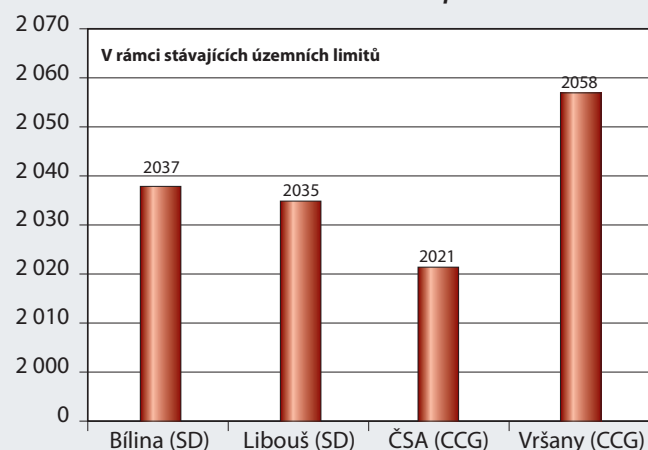
Rozpracované a ukončené rekultivace Severočeských dolů, a.s., ke konci roku 2010 (v ha)

Rozpracované a ukončené rekultivace skupiny Czech Coal – povrchové lomy v roce 2010 (v ha)

Životnost lomů v Severočeské uhelné pánvi

Zdroj: www.czechcoal.cz

Problematika radonu v Ústeckém kraji

Radon vzniká přeměnou uranu, který je přirozenou součástí hornin. Koncentrace uranu v jednotlivých horninách se však velmi liší. Je tedy třeba věnovat zvýšenou pozornost geologickému podloží, které může být hlavním zdrojem radonu. V případě propustné půdy není radonu kladena dostatečná pře-

kážka a může pronikat v různých koncentracích z hornin přes půdu k povrchu a odtud do stavebních objektů. Koncentrace radonu nemá překročit směrnou hodnotu 400 Bq/m³ ve stávajících budovách. V Ústeckém kraji se vyskytují oblasti se zvýšeným radonovým rizikem. V těchto lokalitách často dochází k překračování doporučených hodnot. K měření koncentrace

radonu slouží od roku 2010 „Radonový program ČR na léta 2010 až 2019 – Akční plán“, který je koordinován Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a je mimo dalšího zaměřen na vyhledávání budov se zvýšenou úrovní přírodního ozáření v oblastech značného radonového rizika. Tento program navazuje na výsledky Radonového programu ČR z období 2000 – 2009.

Mapa chráněných ložiskových území

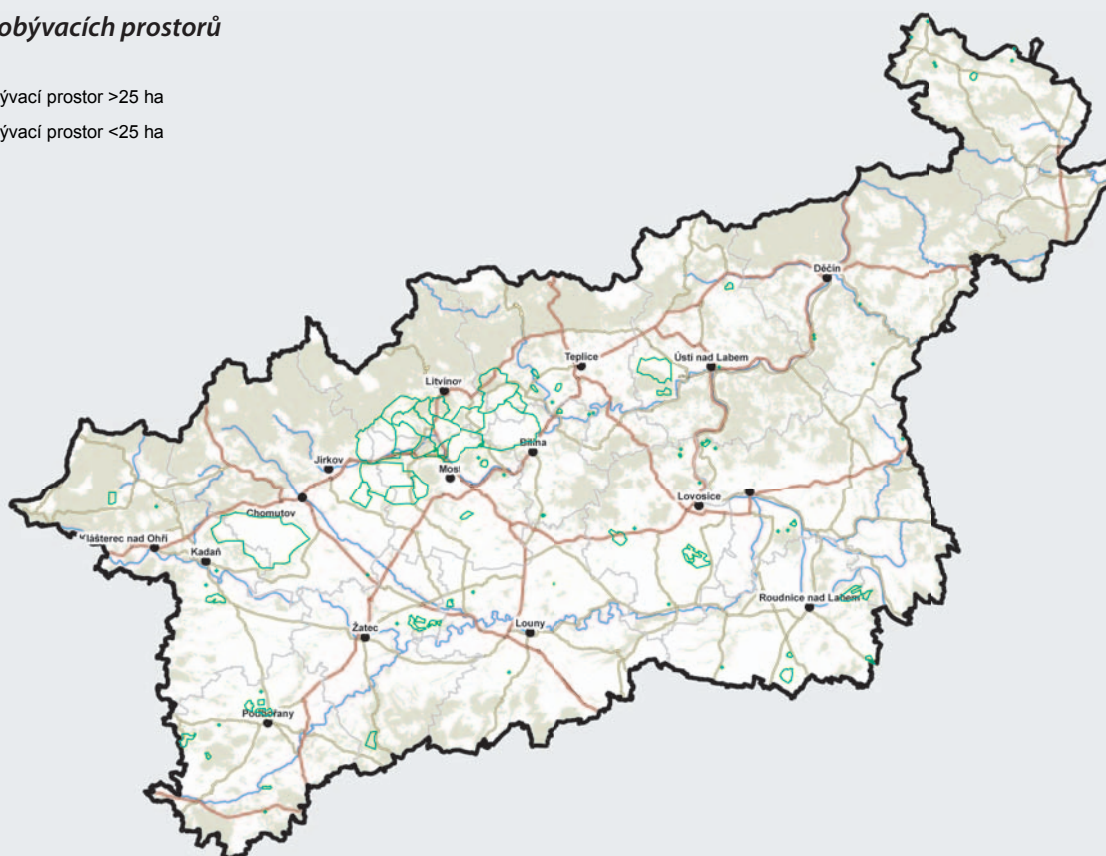
- chráněné ložiskové území >25 ha
- chráněné ložiskové území <25 ha

Zdroj: KÚÚK

Mapa dobývacích prostorů

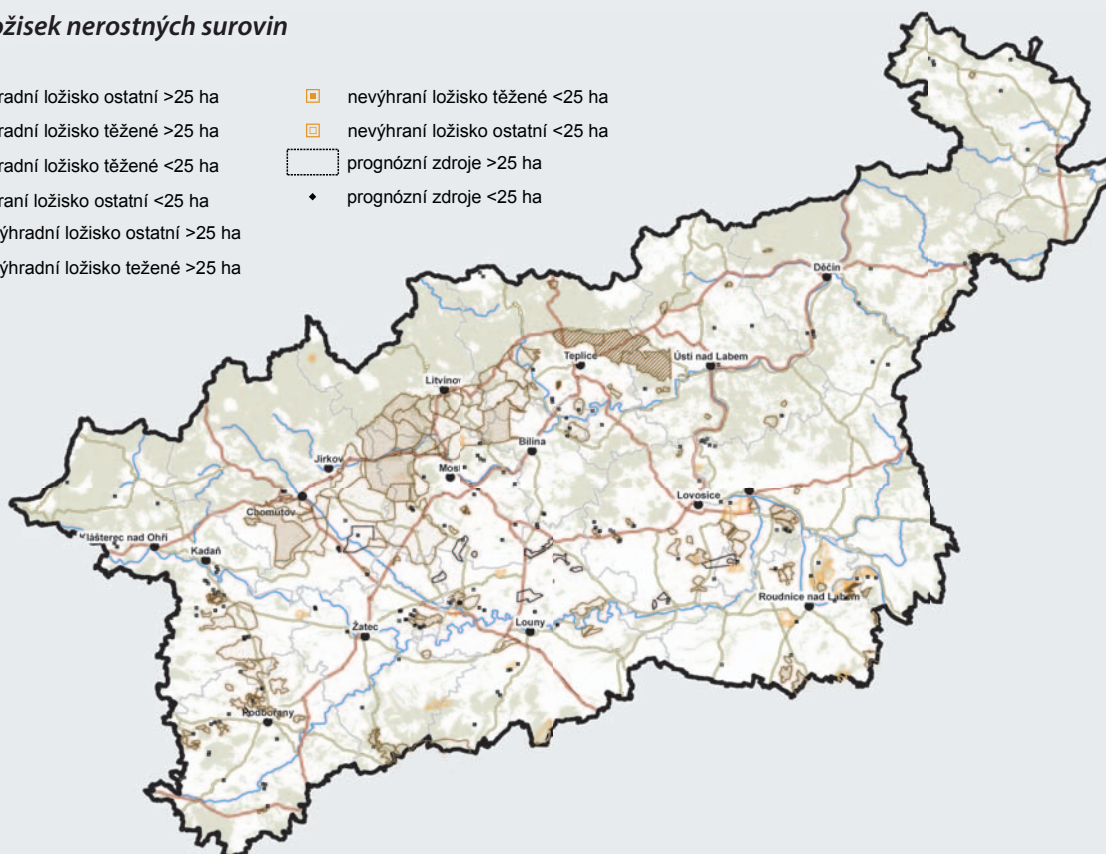
- dobývací prostor >25 ha
- ◆ dobývací prostor <25 ha

Zdroj: KÚÚK

Mapa ložisek nerostných surovin

výhradní ložisko ostatní >25 ha	nevýhraní ložisko těžené <25 ha
výhradní ložisko těžené >25 ha	nevýhraní ložisko ostatní <25 ha
výhradní ložisko těžené <25 ha	prognózní zdroje >25 ha
výhraní ložisko ostatní <25 ha	◆ prognózní zdroje <25 ha
nevýhradní ložisko ostatní >25 ha	
nevýhradní ložisko těžené >25 ha	

Zdroj: KÚÚK

Ochrana přírody a krajiny v ČR upravuje řada právních předpisů na úrovni národní i evropské. Základním předpisem je zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, který byl v závěru roku 2009 již poněkoliakrát novelizován.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (ÚSES) definuje zákon jako soubor vzájemně propojených přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, uspořádaných v krajinném měřítku do propojené sítě. Základní prvky souboru tvoří biocentra a biokoridory (umožňující migraci rostlin a živočichů mezi biocentry). Vzhledem k nutnosti udržení přirozených funkcí krajiny jsou jednotlivé skladebné prvky ÚSES na lokální úrovni vymezeny v územních plánech jednotlivých obcí, čímž je zároveň zajištěna ochrana před zničením, např. zástavbou a jinými změnami ve využívání pozemků.

V roce 2010 byl dokončen proces převzetí aktualizovaného plánu ÚSES na regionální úrovni do Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje.

Významné krajinné prvky

Významnými krajinnými prvky (VKP) jsou dle zákona takové úseky krajiny, které svou estetickou, geomorfologickou nebo ekologickou hodnotou tvoří typický vzhled krajiny. Zákon jako VKP předem definuje některé části krajiny, jako jsou např. vodní toky, rašeliniště, údolní nivy, atd. Alternativně může VKP vyhlásit pověřený obecní úřad. Oba typy VKP jsou rovnocenně chráněny zá-

konem před poškozováním a ničením a případné zásahy do těchto území lze provádět pouze se souhlasem příslušných orgánů ochrany přírody.

Ke konci roku 2010 bylo na území Ústeckého kraje příslušnými úřady registrováno 136 VKP. V tomto souboru jsou nejčastěji zastoupeny podmačené, horské či xerofilní louky, tůňky, porosty dřevin a keřů, meze a lokality ohrožených rostlin a živočichů.

Přírodní parky a krajinný ráz

Krajinný ráz představuje souhrn přírodních, kulturních a historických charakteristik krajiny, které jsou specifické pro určité místo či oblast. K zajištění ochrany krajinného rázu zmocňuje zákon kraje zřizovat vlastním nařízením přírodní parky. Ke konci roku 2010 bylo na území Ústeckého kraje vyhlášeno celkem 7 přírodních parků s názvy Doupovská pahorkatina, Údolí Pruněvského potoka, Východní Krušné hory, Džbán, Dolní Poohří, Bezručovo údolí a Loučenská hornatina. Přírodní parky zabírají v Ústeckém kraji více než 57 tisíc hektarů, což je necelých 11 % rozlohy Ústeckého kraje.

Zvláště chráněná území

V případě přírodovědecky velmi významných nebo jedinečných území lze jejich ochranu zajistit vyhlášením zvláště chráněného území. Součástí vyhlášení je také přesné stanovení bližších podmínek jejich ochrany. Dle významu zvláště chráněných území rozlišuje zákon 6 kategorií ochrany: národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky.

Na území Ústeckého kraje jsou zastoupeny všechny kategorie ochrany. V roce 2010 se zde nacházel 1 národní park (České Švýcarsko) a 4 chráněné krajinné oblasti (České středohoří, Labské pískovce, Lužické hory a Kokořínsko). V Ústředním seznamu ochrany přírody bylo evidováno 12 národních přírodních rezervací, 13 národních přírodních památek, 55 přírodních rezervací a 65 přírodních památek. Z tohoto počtu bylo v působnosti krajského úřadu 25 přírodních rezervací a 33 přírodních památek.

V roce 2010 zajišťoval Krajský úřad Ústeckého kraje managementová opatření (údržba území) v 13 přírodních rezervacích, 19 přírodních památkách a 14 významných lokalitách s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Cílem těchto opatření je udržení či zlepšení stavu přírodovědně cenných lokalit. Novinkou v rámci managementových opatření bylo v roce 2010 také provedení řízené pastvy na vybraných lokalitách. V rámci těchto opatření byly ze strany Krajského úřadu provedeny práce na celkové ploše 273,5 ha za více než 4,3 mil. Kč (kosení travních porostů, odstraňování expanzivních dřevin na opuštěných pastvinách, řízená pastva ovcí atd.).

V roce 2010 byly vyhlášeny dvě nové přírodní památky - přírodní památka V Kuksu a Dobříňský háj. Přírodní památka V Kuksu se rozkládá v katastrálním území Vědlice a Malešov u Hoštky a byla vyhlášena v rozsahu stejnojmenné evropsky významné lokality k ochraně populace a biotopu střívičníku pantoflíčku (*Cypripedium calceolus*). Vedle toho jsou na tomto území chráněny populace dalších rostlin čeledi *Orchidaceae*, včetně jejich biotopů.

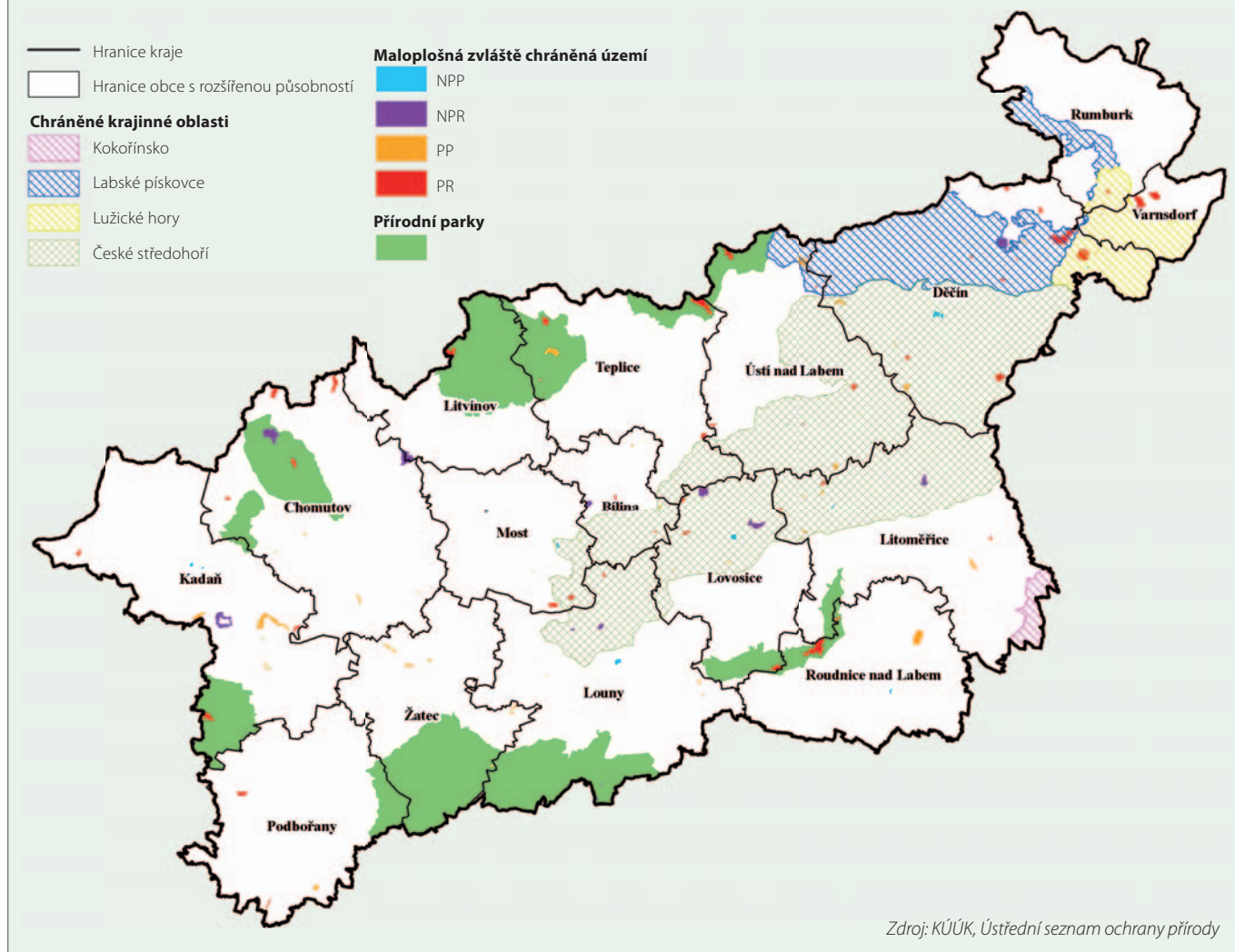
Přírodní památka Dobříňský háj leží v katastrálním území Dobříň a byla vyhlášena k ochraně přírodě blízké lužní vegetace v aluviu Labe s masovým výskytem sněženky podsněžníku (*Galanthus nivalis*) a vzácných druhů dřevokazných brouků.

Zvláště chráněná území a přírodní parky v Ústeckém kraji k 31. 12. 2010

Druh zákonné ochrany území	Počet chráněných území v Ústeckém kraji	Celková rozloha (ha)	Podíl příslušného druhu ochrany z rozlohy kraje (%)
Národní park	1	7 900	1,48
Chráněná krajinná oblast	4	132 946	24,92
Národní přírodní rezervace	12	1 320	0,25
Národní přírodní památka	13	110	0,02
Přírodní rezervace	53	1 772	0,33
Přírodní památka	65	811	0,15
Přírodní parky	7	57 378	10,76
Celkem	155	202 237	–

Zdroj: KÚÚK, Ústřední seznam ochrany přírody

Zvláště chráněná území a přírodní parky v Ústeckém kraji k 31. 12. 2010

Památné stromy

Za památné stromy jsou vyhlášovány mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí. Statut památného stromu zamezuje pomocí zákonné ochrany ničení, poškozování a rušení v přirozeném vývoji. Ošetření takto chráněných stromů je prováděno výhradně se souhlasem orgánu, který ochranu vyhlásil. Vyhlášovány jsou zpravidla místně příslušným pověřeným obecním úřadem. V roce 2010 bylo v Ústeckém kraji evidováno 408 památných stromů.

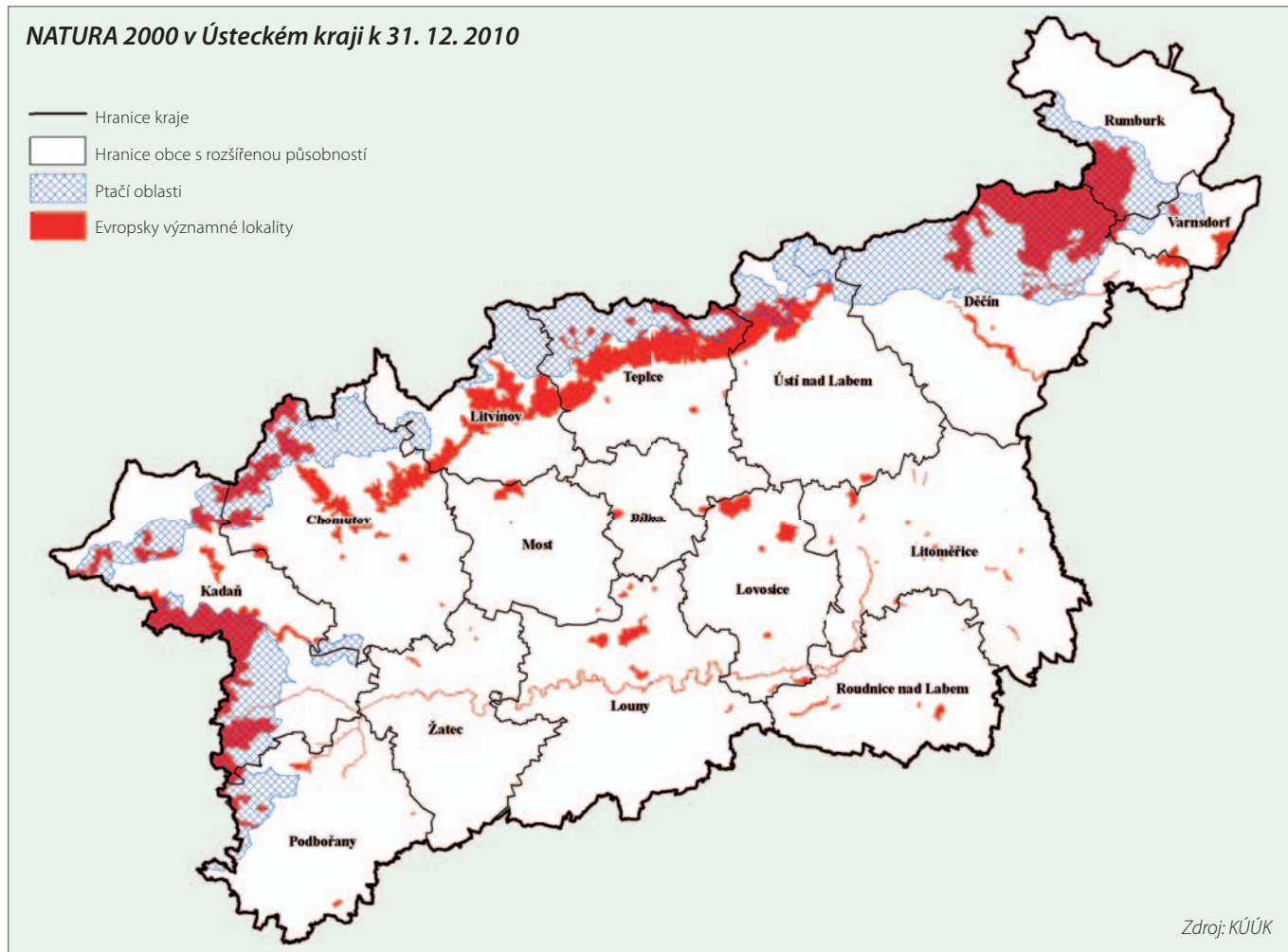
Natura 2000

Natura 2000 představuje soustavu chráněných území, které jsou tvořeny na území jednotlivých států Evropské unie dle jednotného principu. Účelem budované soustavy je zabezpečení ochrany těch druhů živočichů, rostlin

Střevíčník pantoflíček, předmět ochrany nové přírodní památky V Kuksu

NATURA 2000 v Ústeckém kraji k 31. 12. 2010

Zdroj: KÚÚK

a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické). Vytvoření soustavy Natura 2000 se řídí právními předpisy Evropské unie, především směrnicí 2009/147/ES O ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“) a směrnicí 92/43/EHS O ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“). Tyto směrnice byly také převzaty do české legislativy v rámci novelizace zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Na základě uvedených směrnic jsou vyhlášovány ptačí oblasti PO (v originále Special Protection Areas – SPA) a evropsky významné lokality EVL (v originále Sites of Community Importance – SCI). Společně tvoří tyto lokality soustavu Natura 2000. Na území Ústeckého kraje leží 5 ptačích

oblastí a 102 evropsky významných lokalit (včetně území CHKO).

V roce 2010 byla vyhlášena přírodní památka V Kuksu, čímž došlo k vyhlášení evropsky významné lokality v příslušné kategorii zvláště chráněného území, jak ukládá zákon o ochraně přírody. V následujících letech bude tento proces pokračovat u všech dal-

ších Evropsky významných lokalit v Ústeckém kraji, kromě těch, kterým bude přiřazena tzv. základní ochrana. V kompetenci Krajského úřadu UK je 53 evropsky významných lokalit o celkové výměře více jak 32 tisíc hektarů. Z managementových opatření byla také na území některých EVL aplikována řízená pastva, jako tradiční způsob

Pastva ovčí jako jeden z vhodných způsobů péče o některá chráněná území místo mechanizovaného sekání travního porostu

obhospodařování chráněných ploch, kterému předcházelo odkrovení pas-
tevních ploch.

Náhrada škod

V případě způsobení škod vybranými zvláště chráněnými druhy živočichů (bobr evropský, vydra říční, kormorán velký, los evropský, medvěd hnědý, rys ostrovid, vlk) lze v souladu se zákonem č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, žádat náhradu. V roce 2010 bylo v rámci tohoto nároku uhrazeno více než 300 tisíc Kč za škody způsobené kormoránem velkým na rybníčním chovu ryb.

Zjištěné výskyty vzácných druhů rostlin a živočichů a realizované průzkumy v roce 2010

V roce 2010 bylo realizováno několik šetření a studií zaměřených na stav populací ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů. Konkrétně byly tyto výzkumy a studie zaměřeny na vybrané mimořádně ohrožené druhy cévnatých rostlin, ověření jejich aktuálního výskytu a návrh opatření k jejich záchraně. Dále byl v roce 2010 vyhodnocen stav populace silně ohroženého druhu motýla okáče metlicového (*Hipparchia semele*) na odkališti Tušimice, provedeno podrobné šetření zachovalého výskytu kriticky ohroženého pralesního plže vřetence horského (*Pseudofusus varians*) v Krušných horách a rovněž komplexní limologické posouzení velmi významné mokřadní a ornitologické lokality

Pražská pole u Chomutova. Všechna uvedená šetření jsou podkladem pro rozhodování správních orgánů a zajištění budoucí ochrany všech uvedených druhů a jejich biotopů při různých způsobech využívání území.

Dohody k provádění opatření ke zlepšování životního prostředí

V případě zjištění výskytu určitého stanoviště (biotopu) či zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů na nechráněných pozemcích i ve zvláště chráněných územích lze za účelem udržení a podpoření jejich výskytu uzavřít v souladu se zákonem o ochraně přírody mezi krajským nebo městským úřadem a vlastníkem či nájemcem pozemku dohodu např. o úpravě způsobu hospodaření. V rámci této dohody může být dle zákona přiznána finanční podpora k uskutečnění takové péče. V roce 2010 Ústecký kraj uzavřel 8 takových dohod a přiznal finanční podporu ve výši 271 500 Kč.

Projekty Ústeckého kraje

Ústecký kraj se jako projektový partner podílí na projektu „Revitalizace rašeliníšť mezi Horou Sv. Šebestiána a Satzung – I. etapa“. Tento projekt byl připraven do dotačního „Programu Cíle 3 / Ziel 3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2007 - 2013“. Vlastní projekt spočívá v přípravě podkladů pro budoucí možné revitalizace rašeliníšť, a to rešeršemi odborných publikací, podrobným zmapováním hydromeli-
oračních sítí a vegetačních a hydrolo-

gických podmínek na vybraných lokalitách a v projektové přípravě revitalizace těchto území. V únoru 2010 byla žádost o dotaci podpořena monitorovacím výbo-
rem a v dubnu pak byla podepsána smlouva mezi hlavním partnerem projektu a poskytovatelem dotace. V průběhu roku byla uskutečněna společná jednání mezi projektovými partnery spojená i s terénními prohlídkami úze-
mí na obou stranách hranice. V dalším období byly na podkladě výběrových řízení vybráni zhotovitelé pro vypracování hydrologických a přírodovědných průzkumů pro rok 2011 na české straně projektového území.

V roce 2010 rovněž započala realizace biotechnických opatření na plochách s výskytem jediného endemického druhu brouka vázaného svým výskytem výhradně na české státní území - válečka českého (*Cylindromorphus bohemicus*). Práce spočívající především v odstranění náletových dřevin v přírodních památkách Žatec, Staňkovice a Stroupeč jsou realizovány v rámci projektu „Záchrana a podpora populace kriticky ohroženého endemického krasce (*Cylindromorphus bohemicus*) v Ústeckém kraji“, který je podporován Evropskou unií prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí a měl by být ukončen v roce 2013.

2010 - Mezinárodní rok biodiverzity

Valné shromáždění Organizace spojených národů vyhlásilo rok 2010 za Mezinárodní rok biodiverzity. Cílem této iniciativy bylo především rozšíření obecného povědomí a zvýšení informovanosti veřejnosti o biologické rozmanitosti, která přispívá ke zkvalitnění a udržení života na Zemi. Provedené aktivity by měly přispět k zastavení úbytku biologické rozmanitosti na zemi po roce 2010.

Ústecký kraj se k této iniciativě přidal uspořádáním workshopu s názvem „Regionální výzvy pro zachování biodiverzity“, konaném 21. října 2010. Workshop byl vedle obecných problémů ochrany biologické rozmanitosti ve středoevropských podmínkách zaměřen především na problematiku biodiverzity a její ochrany v Ústeckém kraji a těšil se hojně účasti široké odborné i laické veřejnosti.

Okáč metlicový
Autor fotografie: Ondřej Zicha, www.biolib.cz

Rostlinná výroba

Ustálení výměry osevů v posledních letech svědčí o jisté stabilitě. Očekávané zvýšení poptávky u řepky a pšenice se promítlo do zvýšení osevních ploch na úkor osevní plochy hořčice a ječmene. Vlivem nepříznivých klimatických podmínek byly hektarové výnosy roku 2010 průměrné až podprůměrné. Kladný ohlas mezi drobnými pěstiteli v oblasti ovocnářství a zelinářství, kteří nemají šanci proniknout se svou kva-

litní produkcí do velkoobchodních řetězců, mělo zavedení farmářských trhů. Malý, ale bohužel trvalý pokles výměry chmelnic zaznamenáváme i v tomto roce.

Živočišná výroba

Zvýšený odbyt domácí produkce vedl k významnému navýšení stavu prasat. Zmínit je třeba zvyšující se kvalitu masného skotu především zařazením matek nejvýkonnějších plemen do

chovu. Došlo také k dalšímu snížení počtu chovaných krav zapojených do tržní produkce mléka. Toto snížení bylo zčásti nahrazeno zvýšenou užitkovostí dojenných krav. Navýšení počtu koní nemá hospodářský význam, většina je užívána ke sportovní rekreaci. Pokles stavu drůbeže souvisí s trvalým konkurenčním tlakem zahraničních dovozců.

Dotace na podporu činností v oblasti zemědělství poskytnuté Ústeckým krajem v roce 2010

Program podpory směřuje rozvoje zemědělství a venkovských oblastí v Ústeckém kraji pro rok 2008 až 2013 je výrazem přispění Ústeckého kraje, který se tímto způsobem podílí finančními prostředky ze svého rozpočtu na realizaci projektů na podporu zemědělské produkce a na zachování mimoprodukční funkce zemědělství. V roce 2010 bylo z Programu podpořeno 48 projektů celkovou částkou 5,78 mil. Kč.

Potravinářský výrobek Ústeckého kraje pro rok 2010

I. ročník soutěže „REGIONÁLNÍ POTRAVINA ÚSTECKÉHO KRAJE“ ocenil prvními místy v jednotlivých kategoriích čerstvý košík bio pana Jakuba Laušmana z Držovic, Dolce latte dort společnosti KREMEX s.r.o. z Ústí nad Labem, vepřové maso ve vlastní šťávě obchodní společnosti GUSTO, spol. s r. o. z České Kamenice, pivo Baronka Premium z Žateckého pivovaru, spol. s r. o., cibuli kuchyňskou pana Michala Ryšavého z Račetic a bagetu Hermína společnosti KM-PRODUKT s.r.o. z Krupky.

Půda

Jednou ze složek životního prostředí je půda. Půda vzniká z povrchových zvětralin zemské kůry a z organických zbytků za působení půdotvorných faktorů. Půda je stále se vyvíjející systém, který je životním prostředím pro půdní organismy, stanovištěm vegetace, je nenahraditelným výrobním prostředkem. Půda má nezastupitelnou funkci jako základní článek potravního řetězce, tvoří substrát pro růst rostlin, je zásobárnou vody a tvoří filtrační prostředí, probíhá zde výměna látek a energií, posky-

Plochy osevů vybraných plodin v Ústeckém kraji

(Osevní plochy k 31. 5. příslušného roku)

Plodina	Plocha (ha)				
	1989	1990	2008	2009	2010
Pšenice celkem	55 188	54 887	61 173	64 896	67 819
Žito ozimé a jarní	6 585	7 480	3 375	2 232	1 611
Ječmen celkem	34 931	32 934	32 397	26 878	21 386
Oves	3 034	2 101	1 647	1 871	1 824
Triticale	.	2 421	2 235	1 307	1 271
Kukuřice celkem*	.	.	9 120	6 580	6 644
Brambory celkem	2 216	2 230	718	649	579
Řepka	5 711	5 906	18 666	18 475	19 813
Slunečnice na semeno	150	.	2 560	2 667	2 746
Mák	.	.	2 183	1 550	1 788
Hořčice na semeno	.	.	5 262	9 588	6 703
Cukrovka technická	.	8 769	2 541	2 380	2 528

* plochy kukuřice na zrno + kukuřice na zeleno a siláž

Zdroj: Český statistický úřad

Plochy chmele otáčivého

Roky	Chmelařská oblast			
	Žatecká	Ústecká	Tršická	Celkem ČR
	Plocha (ha)			
2002	4587	639	742	5968
2003	4481	746	715	5942
2004	4382	756	700	5838
2005	4227	740	705	5672
2006	4044	668	702	5414
2007	4006	681	702	5389
2008	3953	663	719	5335
2009	3899	671	737	5307
2010	3831	637	742	5210

<http://www.czshops.cz/>

Počty vybraných druhů hospodářských zvířat v Ústeckém kraji

(Od roku 2003 stav k 1.4. příslušného roku; rok 1989 stav k 1.1. příslušného roku)

Druhy hospodářských zvířat	1989	2003	2006	2007	2008	2009	2010
Drůbež celkem	2 933 370	1 728 353	2 574 304	1 093 402	1 277 324	1 126 888	1 134 835
Kozy celkem	.	2 242	1 808	1 572	2 147	1 800	1 849
Ovce celkem	42 283	7 404	10 386	10 488	11 366	10 497	11 225
Koně celkem	.	1 086	1 188	1 200	1 561	1 549	1 785
Prasata celkem	231 476	128 693	130 496	98 656	100 918	66 705	50 111
Skot celkem	176 758	45 462	39 016	39 996	41 303	39 149	38 380
Krávy celkem	62 404	17 087	15 991	16 174	16 164	15 840	15 676

Zdroj: Český statistický úřad

Počet podpořených projektů podle jednotlivých dotačních titulů

Dotační titul	2008	2009	2010
1. Investiční podpora do zemědělských hospodářství	17	21	25
2. Investiční a neinvestiční podpora vedoucí k zachování krajiny a tradičních staveb	6	9	18
3. Investiční podpora v souvislosti se zpracováním a zaváděním zemědělských produktů na trh	0	0	0
4. Neinvestiční podpora pro seskupení producentů	1	1	0
5. Technická neinvestiční podpora v odvětví zemědělství	5	5	5

Zdroj: KÚÚK

tuje suroviny a stavební materiály a také prostor pro aktivity člověka.

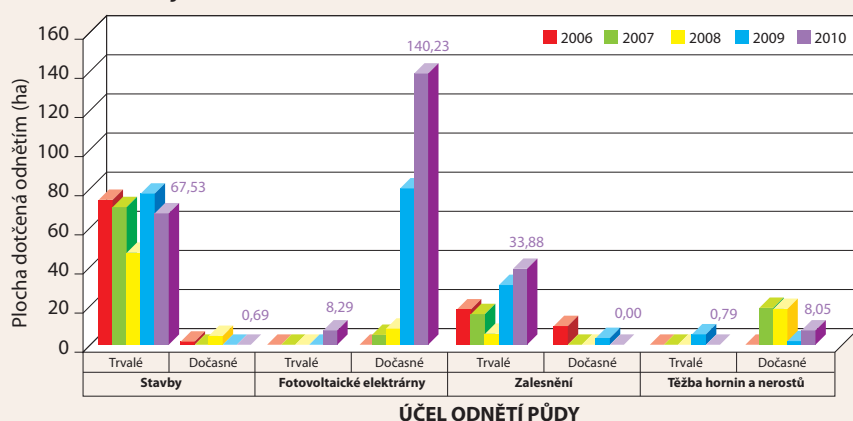
Hlavní ohrožení půdy v posledních letech představuje kvantitativní úbytek ploch, tedy zábor zemědělských pozemků pro antropogenní činnost - v našem kraji především pro urbanistickou výstavbu (pro výrobu a skladovací haly, stavby pro bydlení) a pro těžbu (těžba štěrku a písku). V roce 2010 došlo v Ústeckém kraji k významnému záboru rozsáhlých zemědělských ploch pro účely výstavby fotovoltaických elektráren. S plošným zábohem souvisí i umísťování deponií materiálů. Díky

neudržování pozemků v souladu s druhem podle evidence katastru nemovitostí dochází k zarůstání hlavně trvalého travního porostu a postupné změně na zemědělsky neobhospodařovatelné plochy s vysokou zelení (především oblast Chomutovska, Teplicka a Ústecka). Ohrožení kvality půdy představuje znečištění půdy, úbytek organické hmoty, utužování půdy, nevhodné zemědělské hospodaření či nevhodná a nefunkční protierozní opatření. Na rozsáhlých zemědělských celcích orné půdy je nedostatek liniové zeleně. Všechny tyto negativní jevy mají vliv na změnu vod-

ního režimu v krajině, což může díky změnám zasakovací schopnosti vést až ke změnám poměrů v území viditelných hlavně při povodních. Důsledkem uvedených projevů ohrožení je vodní a větrná eroze půdy.

Zemědělskou půdu, která mimo jiné představuje prostor pro veškerou činnost člověka, je třeba chránit. Také je nutné realizovat opatření pro její stabilizaci a zlepšení. Jedním z takových opatření jsou pozemkové úpravy, které umožňují prostorové a funkční uspořádání pozemků, scelování a dělení pozemků. V Ústeckém kraji probíhají postupně po katastrálních územích nebo v souvislosti s výstavbou komunikací vyššího významu. Při povolování nezemědělské činnosti na zemědělských pozemcích se uplatňují zásady vyplývající z platné legislativy o ochraně zemědělského půdního fondu, která zahrnuje i ekonomický nástroj a tím jsou platby odvodů za zábory zemědělské půdy. Ochrana zemědělské půdy a šetrného hospodaření je na národní úrovni podporována díky dotacím z Programu rozvoje venkova ČR. Ústeckým krajem bylo prvním rokem prostřednictvím Programu pro podporu obnovy krajiny a biodiverzity na území Ústeckého kraje v roce 2010 podpořeno zakládání větrolamů a další doprovodné zeleně za účelem ochrany půdy proti vodní a větrné erozi. V Ústeckém kraji také došlo k ukončení některých rekultivací, díky nimž se navrací pozemky pro zemědělské a lesní hospodaření (především po těžební činnosti na Chomutovsku a Mostecku).

Rozsah odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu dle účelu odnětí v Ústeckém kraji v období 2006 až 2010

Zdroj: KÚÚK

Výměry vybraných druhů pozemků zemědělské půdy v Ústeckém kraji v období let 1989 – 2010

Druh pozemku	Plocha (ha)											
	1989	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Orná půda	207 149	187 996	187 525	187 088	186 800	186 099	185 533	184 428	183 898	183 487	183 046	182 497
Trvalé trvaní porosty	50 995	68 563	68 770	69 079	69 303	69 681	70 083	70 931	71 186	71 223	71 428	71 835
Ovocné sady	6 778	6 516	6 468	6 434	6 348	6 242	6 218	6 178	6 116	6 040	6 006	6 020
Zahrady	8 688	8 680	8 684	8 698	8 724	8 754	8 778	8 803	8 830	8 870	8 903	8 908
Vínice	356	363	373	373	373	387	389	389	390	390	391	394
Chmelnice	6 595	6 510	6 536	6 502	6 466	6 453	6 430	6 387	6 359	6 356	6 363	6 267
Zemědělská půda celkem	280 561	278 628	278 356	278 174	278 014	277 616	277 431	277 116	276 779	276 367	276 138	275 921

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Základní údaje podle kategorií a subkategorií v Ústeckém kraji, 2009–2010

Kategorie	Subkategorie	Porostní plocha		Zásoba			
		ha		1000 m ³ b.k.		m ³ na 1 ha	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010
Les hospodářský		76 118,13	76 955,84	15 433,22	15 736,65	202,75	204,49
Les ochranný	Mimořádně nepříznivá stanoviště	8 651,60	9 228,48	1 518,01	1 568,62	175,46	169,98
	Vysokohorské lesy	540,55	540,55	50,44	50,44	93,3	93,3
	Lesy v klečovém lesním vegetačním stupni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem	9 192,15	9 769,03	1 568,44	1 619,06	170,63	165,73
Les zvláštního určení	Pásma ochrany vodních zdrojů I. stupně	472,70	471,89	58,17	58,16	123,07	123,25
	Ochranná pásma zdrojů léčivých a minerálních vod	5 021,19	5 002,64	836,45	834,07	166,58	166,73
	Území nár. parků a nár. přírodních rezervací	6 327,83	6 328,24	2 073,08	2 070,89	327,61	327,25
	1. zóny CHKO, přír. rezervace, přírodní památky	6 836,94	6 833,11	1 428,31	1 435,08	208,91	210,02
	Lázeňské lesy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Příměstské a rekreační lesy	1 099,47	1 095,67	219,13	219,88	199,3	200,68
	Lesy sloužící lesnickému výzkumu a výuce	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Lesy se zvýšenou funkcí ochrannou	46 098,55	45 678,29	3 689,41	4 092,59	80,03	89,6
	Lesy významné pro uchování biodiverzity	3 126,89	2 372,97	690,02	553,66	220,67	233,32
	Uznané obory a samostatné bažantnice	2 170,88	2 078,4	155,40	150,93	71,59	72,62
	Jiný veřejný zájem	495,27	481,3	82,13	79,51	165,82	165,21
	Celkem	71 649,72	70 342,51	9 232,10	9 494,77	128,85	134,98
Úhrnem		156 960,00	157 067,38	26 233,76	26 850,48	167,14	170,95

Zdroj: Ústav pro hospodářskou úpravu lesa

Na území Ústeckého kraje leží cca 157 067 ha lesní půdy, což představuje cca 30% z celkové plochy kraje. Tento procentický podíl řadí Ústecký kraj mezi 5 nejméně lesnatých krajů v ČR. Území kraje se rozprostírá na 9 přírodních lesních oblastech (PLO), pro které jsou specifické geomorfologické, geologické a klimatické poměry. Mezi nejvíce lesnaté PLO patří Krušné hory, Lužická pískovcová vrchovina, Lužická pahorkatina a České středohoří. Z hlediska kategorizace lesů převládají na území kraje lesy hospodářské – 48 %

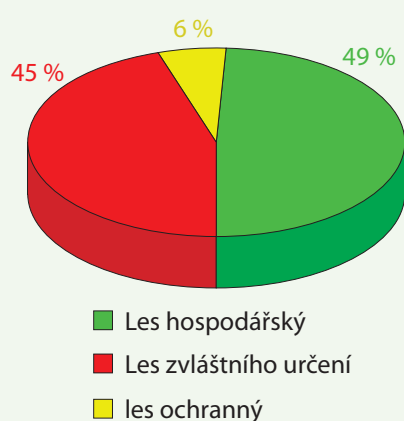
a lesy zvláštního určení - 46%. Důvodem vysokého zastoupení lesů zvláštního určení je především výskyt lesů se zvýšenou funkcí ochrannou, dále lesů s ochranou léčivých a minerálních vod (Teplice, Bílina, Břvany, Zaječice, Mšené Lázne), lesy začleněné do NP České Švýcarsko, CHKO Labské Pískovce, CHKO Lužické hory a CHKO České středohoří. Lesy ochranné jsou zastoupeny převážně na nepříznivých stanovištích – na rašelinách (Krušné hory), skalních útvarech (Labské pískovce) a ve větší míře také na rekultivovaných územích

s půdoochrannou funkcí (Mostecko, Chomutovsko, Bílinsko).

Zdravotní stav lesů

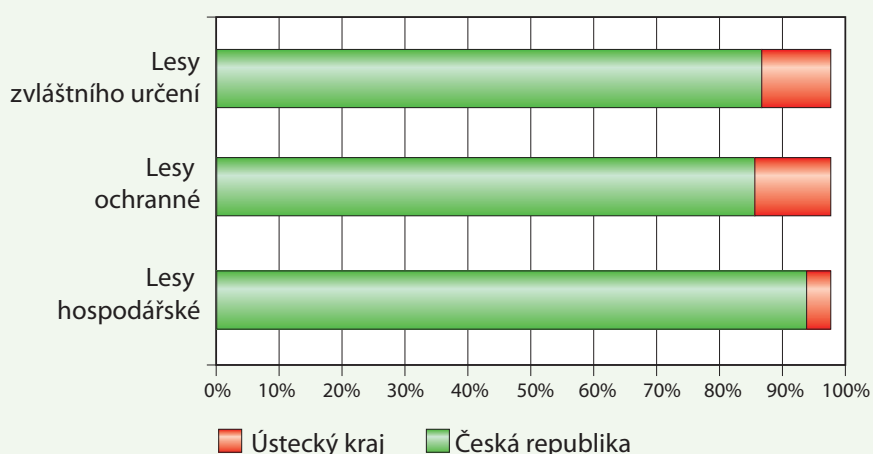
V roce 2010 nadále významně ovlivňoval lesy v Ústeckém kraji houbový patogen kloubnatka smrková (*Gemmomyces picea*), který napadá pupeny smrku pichlavého, a v důsledku toho strom přestává rašit, tzn. neobnovuje asimilační aparát a během několika let umírá. Většina porostů smrku pichlavého se nachází na lesních hospodářských lesích (LHC) Klášterec, Červený Hrádek, Litvínov, Tel-

Kategorie lesů v Ústeckém kraji 2010

Zdroj: Ústav pro hospodářskou úpravu lesa

Kategorie lesů v ČR a v Ústeckém kraji 2010

Zdroj: Ústav pro hospodářskou úpravu lesa

nice, Městské lesy Jirkov, Jezeří, Košťany Holdings a Městské lesy Chomutov.

Společně s kloubnatkou smrkovou se začal vyskytovat další houbový patogen *Sirococcus strobilinus*, který napadá terminální nebo boční výhony v horní části korun. Napadení se projevuje na jehličích, které mají zpočátku fialové zbarvení a postupně rezaví a opadávají. Nový výhon pak současně zasychá - deformuje se, ale zůstává na vrcholech stromů. Po jednom vegetačním období napadená část odumírá. Tento patogen byl zjištěn cca na 75% ploch, na nichž se vyskytuje kloubnatka smrková, přičemž může způsobit rychlejší odumírání porostu smrku pichlavého právě než samotná kloubnatka smrková.

Podpora v lesích Ústeckého kraje

Ústecký kraj poskytuje na podporu hospodaření v lesích příspěvky prostřednictvím „Programu poskytování podpor na hospodaření v lesích v Ústeckém kraji na období 2010 – 2013“. V roce 2010 Ústecký kraj vyplatil majitelům lesa částku 9 463 923 Kč. Tyto dotace celkem čerpalo 17 žadatelů lesnický hospodařících v imisní oblasti Krušných hor.

ŽADATEL	POSKYTNUTÁ DOTACE*
Město Jirkov	1 046 120 Kč
Lesy Jezeří, k.s.	888 190 Kč
Statutární město Chomutov	3 373 022 Kč
Polesí střežkov, a.s.	10 250 Kč
Obec Hora Sv. Sebestiána	167 075 Kč
Obec Kryštofovy Hamry	607 538 Kč
Obec Místo	8 523 Kč
Obec Blatno (CV)	694 062 Kč
Obec Málkov	89 828 Kč
Město Výsluní	104 674 Kč
Obec Boleboř	206 959 Kč
Obec Hrobčice	50 082 Kč
Košťany Holdings, s.r.o. č.1	98 067 Kč
Košťany Holdings, s.r.o. č.2	454 387 Kč
Statutární město Most	1 419 307 Kč
Lesní úřad Děčín	4 609 Kč
Obec Křimov	116 762 Kč
Jana Bošínová	124 468 Kč
CELKEM	9 463 923 Kč

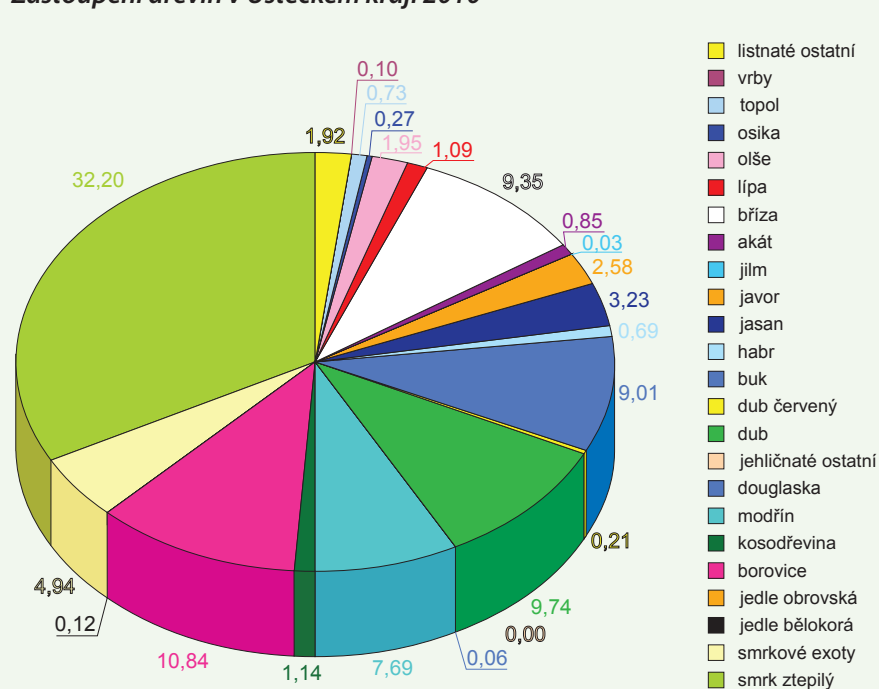
*Dotace na hospodaření v lesích Ústeckého kraje byly v r. 2010 poskytnuty jen na porosty v pásmech nejvyššího ohrožení imisemi (A,B), na území Krušných hor. Předmětem dotací byly pouze vybrané lesnické práce, zejména první zalesnění melioračními a zlepšujícími dřevinami, ostatními dřevinami a ochranná opatření proti buňení, okusu zvěří a myšovitým.

Zastoupení smrku pichlavého dle LHP

LHC	Zastoupení smrku pichlavého dle LHP (v %)		
	1989 – 1991	1999 – 2001	2009 – 2011
Klášteřec	13	14	10
Červený Hrádek	13	12	10
Litvínov	14	14	5,5
Celkem	13,3	13,3	8,5

Zdroj: Zprávořaj ochrany lesa 2011, Výzkumný úřad lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Zastoupení dřevin v Ústeckém kraji 2010

Zdroj: Úřad pro hospodářskou úpravu lesa

Vyvážecí souprava při nakládání dřeva.

V Ústeckém kraji je evidováno 335 honiteb (z toho 118 vlastních a 217 společenstevních honiteb) o celkové výměře 422 047 ha a dále 7 obor o celkové výměře 2 649 ha. Právo myslivosti trvale vykonává v honitbách 5 559 držitelů loveckých lístků. V Ústeckém kraji je evidováno 1 690 psů s loveckou upotřebitelností (k výkonu práva myslivosti je zapotřebí držet minimálně 1 289 psů).

Pro potřeby hodnocení mysliveckého hospodaření jsou každoročně mimo jiné zjišťovány a vyhodnocovány počty druhů zvěře v honitbách. Tyto počty jsou uvedeny v grafu „Zjištěné normované a sčítané stavy hlavních druhů zvěře v honitbách Ústeckého kraje v předchozím hospodářském roce (v kusech)“. Z uvedeného grafu je patrné, že u některých druhů zvěře (zvěř jelení, mufloní, srnčí, černá) dochází k jejímu přemnožení, což vede ke škodám na zemědělských a lesních kulturách. Hlavním druhem, který způsobuje značné škody především na zemědělských plodinách, je prase divoké. V lesních porostech jsou zejména jelení zvěři poškozovány jednotlivé stromy nebo celé skupiny ohryzem a loupáním nebo dochází k poškozování nejmladších porostních stádií (kultur a nárostů) okusem a vytloutáním. V Ústeckém kraji byly dále zaznamenány výskyty dalších druhů zvěře, například sojka obecná (8 364 ks), krkavec velký (4 510 ks), koroptev polní (2 710 ks), kormorán velký (2 472 ks), havran polní (1 438 ks), křepelka polní (1 406 ks), jestřáb lesní (1 234 ks), krahujec obecný (1 124 ks), moták pochop (764 ks), lžičák pestrý (42 ks), vydra říční (37 ks), bobr evropský (26 ks) či rys ostrovid (1 ks).

Z pohledu vyhodnocení mysliveckého hospodaření je neméně podstatná úroveň lovu zvěře. Konkrétní výsledky lovu hlavních druhů zvěře jsou zaznamenány v grafu „Odlov zvěře na území Ústeckého kraje v roce 2010 (v kusech)“.

V Ústeckém kraji byly odloveny další druhy zvěře - 5 500 ks lišky obecné, 889 ks straky obecné, 704 ks holuba

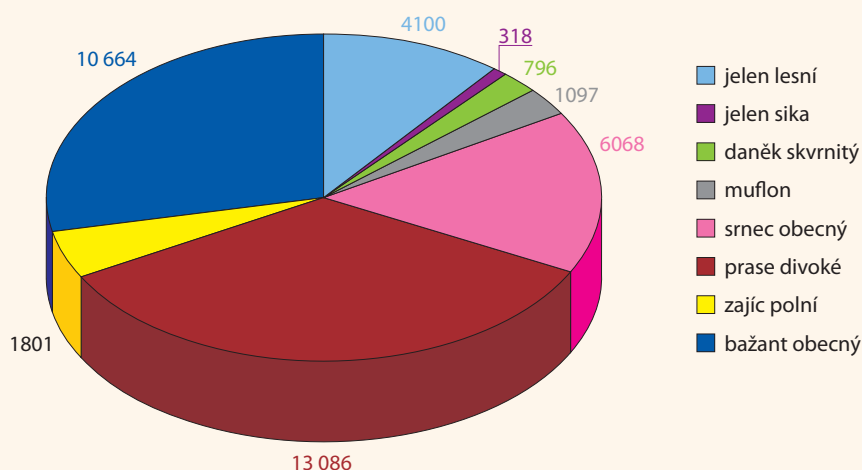
hřivnáče, 548 ks kuny lesní a skalní, 117 ks psíka mývalovitého nebo 11 ks kormorána velkého.

Zajímavostí Ústeckého kraje v oblasti myslivosti je výskyt kamzíka horského, který byl v roce 1907 dovezen z Bavorských Alp do oblasti Česko Kamenicka (aklimatizační obůrky v oblasti Tokáně a Rudolfova kamene, dnešní území NP České Švýcarsko). Jarní kmenový stav kamzíka horského byl evidován v počtu 153 ks.

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

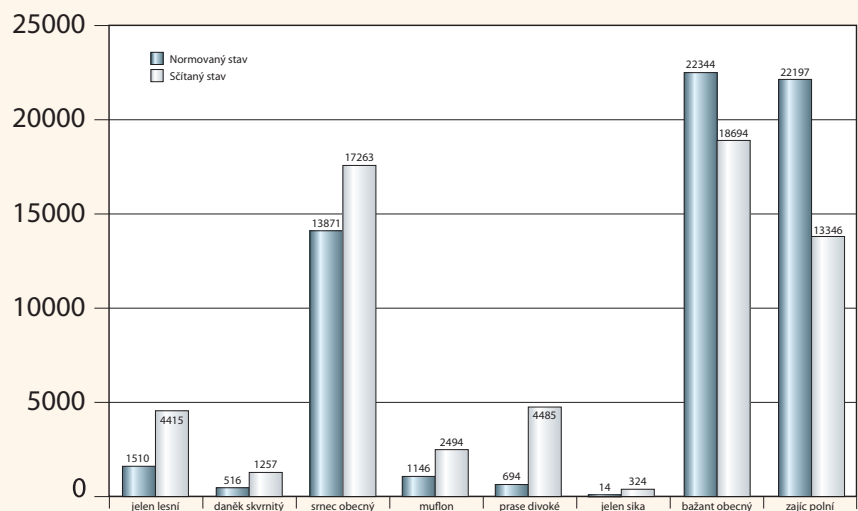
zajišťuje v rámci výkonu přenesené působnosti na úseku státní správy myslivosti mimo jiné administraci žádostí o podporu vybraných činností mysliveckého hospodaře například v oblasti zlepšování životního prostředí zvěře, podpory ohrožených druhů zvěře nebo chovu a výcviku národních plemen loveckých psů a loveckých dravců. Finanční prostředky poskytnuté na uvedené činnosti přispívají ke zvyšování úrovně mysliveckého hospodaření v honitbách Ústeckého kraje.

Odlov zvěře na území Ústeckého kraje v roce 2010 (v kusech)

Zdroj: KÚÚK

Zjištěné normované a sčítané stavy hlavních druhů zvěře v honitbách Ústeckého kraje v předchozím hospodářském roce (v kusech)

Zdroj: KÚÚK

Rozloha rybářských revírů a úlovky na nich v Ústeckém kraji v letech 2007–2010

Revíry	Pstruhové (P)				Mimopstruhové (MP)			
Rok	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Počet revírů	60	68	68	68	86	96	98	100
Celková rozloha (ha)	444	444	444	436	4704	4714	4711,8	4389,5
Odloveno (t)	11	20	16	16	330	400	400	364

Zdroj: KÚÚK

Výkon rybářského práva, kterým jsou podle zákona činnosti v rybářském revíru, jako je chov, ochrana, lov a přisvojování si ryb, náleží v Ústeckém kraji zejména členům Českého rybářského svazu. Jeho Severočeský územní svaz, obhospodařuje celkem v Ústeckém kraji 4 825,5 ha vodní plochy, která se dělí do 168 rybářských revírů.

Do roku 2010 byl výkon povolen i na 3 soukromých mimopstruhových rybářských revírech s celkovou plochou 15,3 ha. V roce 2010 byly vyhlášeny čtyři další mimopstruhové rybářské revíry Českého rybářského svazu (Kyjov, Ovčí rybník, Bomba Lom, Droužkovice 1-4) a jeden soukromý mimopstruhový revír (Liščí jezero).

V Ústeckém kraji se v Českém rybářském svazu sdružuje celkem 28 místních organizací, které jsou základními organizačními jednotkami Svazu.

Havárie na rybářských revírech v Ústeckém kraji

Na revírech Českého rybářského svazu, Severočeského územního svazu v Ústeckém kraji bylo zazname-

náno v loňském roce osm havárií s úhynem ryb. Tyto havárie byly způsobeny mnoha různými faktory, jako jsou nepříznivé přírodní podmínky (tuhá zima) nebo nežádoucí zásah člověka (rušení obsádky, znečištění). Škoda na rybách při těchto haváriích v roce 2010 dosáhla částky 379 520 Kč, kterou Českému rybářskému svazu uhradili zjištění původci havárií.

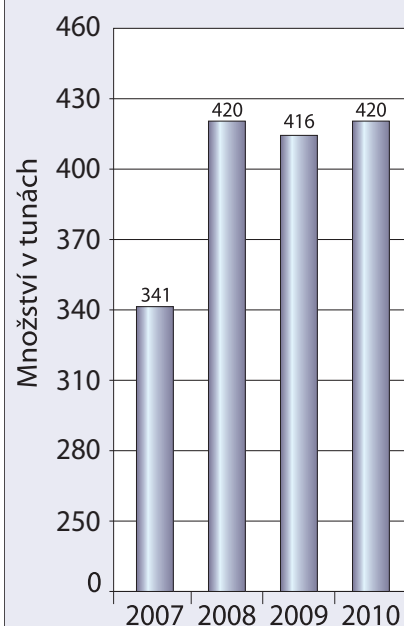
Počet havárií a vyčíslené škody na revírech Českého rybářského svazu v letech 2007-2010

Rok	Počet havárií	Vyčíslené škody v korunách
2007	17	273 783
2008	8	87 106
2009	7	612 962
2010	8	379 520

Zdroj: KÚÚK

Úlovky na revírech Českého rybářského svazu v letech 2007–2010

Zdroj: KÚÚK

Odpadové hospodářství v Ústeckém kraji doznalo s celkovou produkcí odpadů 2,3 mil. tun za rok 2010 značného poklesu v produkci odpadů.

Oproti roku 2008 a 2009, kdy byl zaznamenán nárůst produkce na 3,4 mil. t (2008), respektive 3,2 mil. t (2009), v důsledku probíhajících sanací starých zátěží, se produkce odpadů za uplynulý rok dostává ke své ustálené hodnotě z let 2005 až 2007, respektive ještě níže pod průměr z těchto let.

Celková produkce nebezpečných odpadů (NO) poklesla z 375 tis. tun za rok 2009 na 200 tis. tun za uplynulý rok.

Produkce stavebních nebezpečných odpadů poklesla ze 161 tis. tun na celkových 26 tis. tun. Tento posun je spojen především s pracemi na likvidaci starých ekologických zátěží, které jsou pomalu dokončovány, a tudíž také produkce odpadů plynoucí z těchto prací značně klesá.

Množství skládkovaných odpadů se téměř nemění, stejně jako je vcelku ustálené množství kompostovaných odpadů, regenerovaných organických látek, odpadů využitých jako paliva nebo k výrobě energie, odpadů odstraněných spalením a odpadů využitých na terénní úpravy.

Více jak dvojnásobně vzrostlo opětovné využití odpadů nebo prodej odpadů jako druhotné suroviny. Značný nárůst zaznamenala fyzikálně-chemická úpra-

va odpadů, recyklace kovů a ukládání odpadů jako technologického materiálu na zajištění skládky.

Naopak značně pokleslo množství odpadů určených k biologické dekontaminaci a biologické úpravě, což pravděpodobně souvisí s menším množstvím odpadů ze sanací, dále poklesla recyklace anorganických materiálů a regenerace kyselin, zásad a rozpouštědel, stejně tak jako využití odpadů k rekultivacím skládek a k terénním úpravám. Mírně také pokleslo zpracování elektroodpadu a autovraků.

Využití množství nebezpečného odpadu sice mírně pokleslo a množství sládkovaného nebezpečného odpadu naopak vzrostlo, ale s ohledem na fakt, že došlo k celkovému snížení produkce nebezpečného odpadu, je vhodnější převést ukazatel využití nebezpečného odpadu na procenta. V roce 2009 činilo procento využitých nebezpečných odpadů 47,3% z celkové produkce nebezpečných odpadů, v roce 2010 se dostáváme na 59,04% z celkové produkce nebezpečných odpadů, přičemž 50% bylo využito materiálově a 9% energeticky.

Produkce komunálního odpadu klesla nejvíce v položce zemina a kameň, v případě směsného komunálního odpadu je produkce obdobná jako v předchozích letech. Snížení produkce bylo zaznamenáno také u papíru

(o 3% oproti roku 2009) a u skla (o 14% oproti roku 2009).

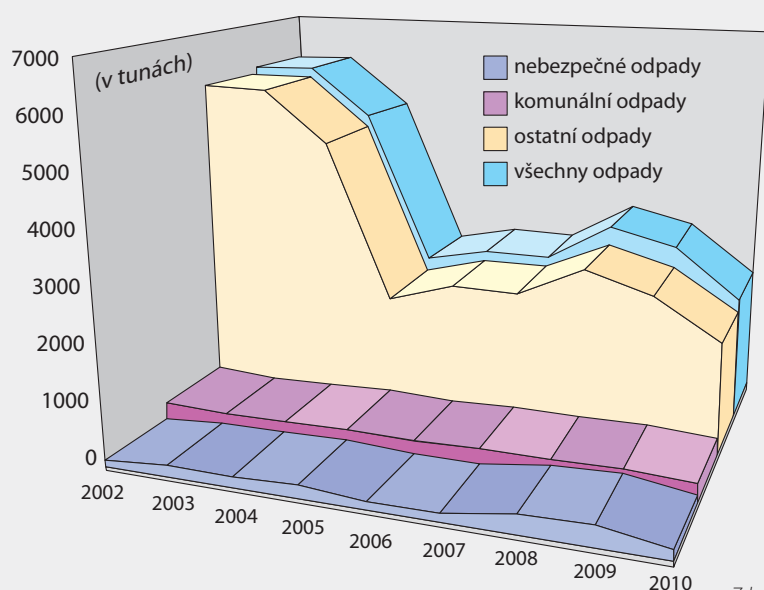
Nárůst v produkci odpadu byl naopak zaznamenán u kovů, a to o více jak 100%, dále také u vyřazených elektrických a elektronických zařízení, u plastového odpadu (o 9%) a biologicky rozložitelného odpadu z kuchyní a stravoven. Nárůst v produkci pokračuje také u textilních odpadů, především díky zaváděnému separátnímu sběru a jeho vytříděním ze směsných komunálních odpadů. Separátní sběr se realizuje v rámci projektu firmy Koutecký s.r.o., který zajišťuje nejen sběr, ale i úpravu a další využití textilních odpadů.

Nakládání s komunálními odpady se ve srovnání s rokem 2009 příliš nemění. Na území Ústeckého kraje bylo skládkováno v roce 2010 cca 348,5 tis. tun komunálního odpadu (v roce 2009 - 348,06 tis. tun), využito bylo 121,3 tis. t (v roce 2009 - 154 tis. t) a 0,69 tis. t bylo spáleno (v roce 2009 - 0,46 tis. t).

S poklesem produkce komunálního odpadu by se dalo předpokládat, že dojde také k poklesu množství odpadu uloženého na skládky. Jak je ale patrné z výše uvedených množství komunálních odpadů, které byly na území Ústeckého kraje uloženy na skládku, samotná produkce odpadu není podstatná pro množství sládkovaného odpadu. Jelikož se množství sládkovaného odpadu prakticky vůbec nemění, i když produkce těchto odpadů klesá, je evidentní, že na území Ústeckého kraje jsou dováženy odpady z jiných krajů za účelem jejich skládkování.

V souvislosti se skládkováním komunálního odpadu bylo také sledováno skládkování biologicky rozložitelného komunálního odpadu, od kterého se stále nedaří ustoupit a plnit tak závazné části plánu odpadového hospodářství (POH) Ústeckého kraje. Cíl 2.2 v POH Ústeckého kraje zní: Snížit maximální množství biologicky rozložitelného komunálního odpadu ukládaného na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75% hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50% hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35% hmotnostních z celkového množství biologicky rozložitelného komunálního odpadu vzniklého v roce 1995. Aby bylo

Vývoj produkce odpadů v Ústeckém kraji v letech 2002–2010

Zdroj: KÚÚK

Produkce a nakládání s odpady v Ústeckém kraji v roce 2009 a 2010 (tis. t)

Produkce a způsob nakládání	Kategorie odpad			
	Ostatní		Nebezpečný	
	2009	2010	2009	2010
Produkce odpadů celkem	2 608,97	2 113,90	373,12	200,77
Úprava nebo využití odpadů	2 302,73	2 105,57	177,6	118,47
Odstranění skládkováním	458,85	470,06	7,46	15,86
Odstranění spalováním	0,64	0,45	15,37	16,57

Zdroj: KÚÚK

Přehled provozovaných skládek v Ústeckém kraji v roce 2010

Počet provozovaných skládek celkem	14
Skládky skupiny S-IO	1
Skládky skupiny S-OO	9
Skládky skupiny S-NO	2
Skládky víceskupinové S-NO + S-IO + S-OO	1
Skládky víceskupinové S-OO + S-IO	0
Skládky víceskupinové S-OO + S-ON	1

Zdroj: KÚÚK

Nebezpečné odpady (tis. t)

Rok	Produkce	Z toho stavebních odpadů	Množství skládkovaných	Množství využitých	Množství spálených
2002	118,06	13,14	18,74	66,15	11,47
2003	196	83,97	13,55	96,42	47,79
2004	195,37	120,44	45,71	86,23	23,66
2005	233,72	104,63	28,87	65,04	20,29
2006	163,47	60,03	22,23	55,64	21,66
2007	162,67	53,61	12,18	53,48	32,38
2008	328,29	126,84	10,37	194,44	46,81
2009	375,52	161,18	7,64	177,6	34,96
2010	200,68	25,82	15,86	118,47	35,28

Zdroj: KÚÚK

dosaženo cíle stanoveného v POH, nemělo by množství biologicky rozložitelného komunálního odpadu uloženého na skládku přesáhnout hodnotu 93 637 tun. Skutečné množství biologicky rozložitelného komunálního odpadu uloženého na skládku v roce 2010 se vyšplhalo na hodnotu 180 069 tun, což činí překročení stanovené hodnoty o 92%. Je zřejmé, že cíl snižování množství biologicky rozložitelného komunálního odpadu ukládaného na skládky se nedaří plnit a je evidentní, že bez zásadní změny v systému nakládání se směsnými komunálními odpady nelze dosáhnout stanovených cílových hodnot ani výhledově v roce 2013.

Hlavními producenty odpadů na území Ústeckého kraje za rok 2010 jsou, co se do množství vyprodukovaných odpadů týče, společnosti ČEZ, a. s., STAVUM, spol. s r.o., dále Petr Březina - APB Plzeň nebo Speciální stavby Most spol. s r.o., produkující odpadní zeminy a ka-

mení nebo směsné stavební odpady ze staveb v Bílině a Litvínově.

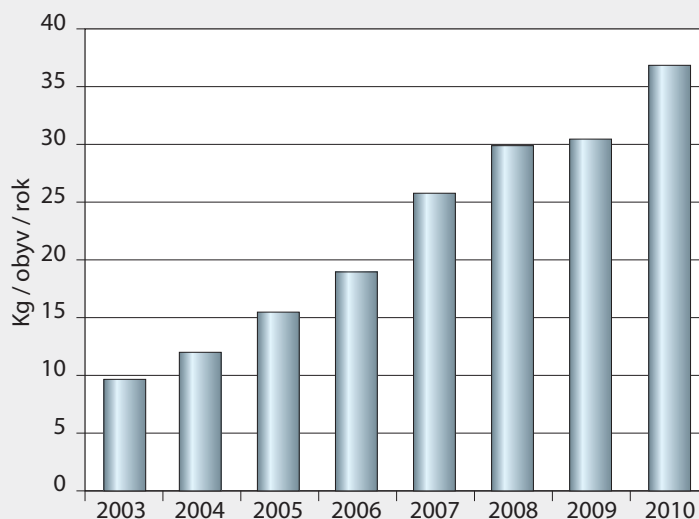
Mezi významné producenty odpadů se zařadily také společnosti provádějící

úpravu či využití odpadů. Odpady jimi produkované vznikají úpravou odpadů přijatých od jiných původců. Jsou to například: Petr Březina - APB Plzeň (Litvínov) produkující odpady z mechanické úpravy odpadu, KOVOŠROT GROUP CZ a.s. (Děčín) produkující odpadní železné kovy, Lafarge Cement, a.s. (Čížkovice) produkující spalitelný odpad (palivo vyrobené z odpadu) nebo EKOM CZ a.s. (Rtyně nad Bílinou) se stabilizovaným odpadem.

Největšími producenty ostatních odpadů, které nepocházejí ze stavební činnosti a ani nevznikají při úpravě odpadů, jsou společnosti ČEZ, a. s. (škvára, struska a kotelní prach), AGC Automotive Czech a. s. (odpadní sklo), ACTHERM, spol. s r.o. (popílek ze spalování uhlí) nebo Mondí Štětí a. s. (výměťová vlákna).

V produkci nebezpečných odpadů jsou na předních místech společnosti zabývající se úpravou odpadů, jsou to společnost AVE CZ odpadové hospodářství s. r. o. (jiné dehty), CELIO a. s. (odpad hodnocený jako nebezpečný, částečně stabilizovaný, nebo solidifikovaný odpad hodnocený jako nebezpečný a kaly z fyzikálně-chemického zpracování obsahující nebezpečné látky), dále a společnost SITA CZ a. s. (odpad hodnocený jako nebezpečný, částečně stabilizovaný). Dalšími významnými producenty nebezpečných odpadů jsou za rok 2010

Vývoj výtěžnosti tříděného sběru v Ústeckém kraji

Zdroj: KÚÚK

společnosti ČEZ, a. s. (Výškov) za odpad „Izolační materiál s obsahem azbestu“, GEOSAN GROUP a.s. (Ústí nad Labem) s odpadem „Zemina a kamení obsahující nebezpečné látky“ nebo podnikatel pan Bohuslav Mrózek (Kadaň), provádějící práce při obnově elektrárny Tušimice za vzniku odpadu „Vyzdívky a žáruvzdorné materiály z nemetalurgických procesů obsahující nebezpečné látky“.

Největšími producenty nebezpečných odpadů pocházejících z výroby jsou: Magnesium Elektron CZ s. r. o. (solné strusky z prvního a druhého tavení), Alcan Děčín Extrusions s. r. o. (hořlavé stěry), Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost (kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod obsahující nebezpečné látky, halogenované destilační a reakční zbytky, organická halogenovaná rozpouštědla, promývací kapaliny a matečné louhy), AGC Flat Glass Czech a.s. (kyselel mořící roztoky) a AGC Automotive Czech a.s. (prací vody).

Nejvýznamnější zařízení na odstraňování odpadů na území Ústeckého kraje jsou jednoznačně skládky. Patří mezi ně především: skládka Modlany (Teplice), Celio (Litvínov), Tušimice (Kadaň), Všebořice (Ústí nad Labem), SONO (Lovosice), skládka Vysoká Pec (Jirkov) a skládka Rožany. V menší míře se na odstraňování odpadů podílí také spalovna nebezpečných odpadů SITA CZ a. s. (Ústí nad Labem).

K významným zařízením na využívání odpadů patří společnosti JUROS, s. r. o. (Ústí nad Labem), CSPE s. r. o. (Lovosice), Severočeské doly a. s. (Bílina) a HODO s. r. o. (Roudnice nad Labem) využívající odpadní zeminu a kamení k terénním úpravám a rekultivacím. Dalšími významnými zpracovateli jsou například Mondi Štětí a. s. (Štětí) – recyklace papíru, AGC Flat Glass Czech a. s., člen AGC Group (Teplice) – recyklace skla, Petr Březina - APB Plzeň (Litvínov) a HERKUL a.s. (Most) – recyklace stavebních odpadů a dále kompostárny JUROS, s. r. o. (Ústí nad Labem) a Biolm-pro s. r. o. (Málkov) nebo Železárny Velsel, a. s. (Chomutov) – recyklace kovů.

Nejvýznamnějšími zpracovateli autovraků jsou nově firma A.G. Service

s. r. o. (Čížkovice) a stejně jako předešlý rok Boris Košťák – AQUA SERVIS (Žatec).

V průběhu roku 2010 zahájilo provoz několik nových zařízení k využití odpadů, např. NOVÁK – papír, s. r. o. (Peruc) – recyklace papíru, ATLANT spol. s r. o. (Kadaň) – úprava převedším plastových odpadů nebo Recyklační středisko Žatec – recyklace stavebních odpadů. Nový sběrný dvůr zahájil provoz ve Štětí, Úštěku, Krabčicích, Vejprtech a v Horních Beřkovicích. Tato zařízení byla zrealizována díky dotacím poskytnutým z operačních programů z Evropských fondů. Dále vznikla celá řada menších sběrů a výkupu odpadů.

Aktuální seznam všech povolených zařízení ke sběru, výkupu, využívání nebo odstraňování odpadů na území Ústeckého kraje je uveden na webových stránkách Ústeckého kraje: <http://websouhlas.kr-ustecky.cz/>. Na výtěžnosti separovaného komunálního odpadu v Ústeckém kraji se v roce 2009 projevila hospodářská krize, došlo ke snížení výtěžnosti tříděného sběru oproti narůstajícímu trendu předchozích let. V roce 2010 se výtěžnost značně oživila, bylo vyseparováno 18 kg papíru; 6,7 kg plastů; 7,1 kg skla a 0,2 kg nápojových kartonů na osobu. Výtěžnost separovaného komunálního odpadu za rok 2010 činí celkově 36,74 kg odpadu na osobu za rok (včetně započtení kovů).

Díky společnému již šestiletému projektu autorizované obalové společnosti EKO-KOM a Ústeckého kraje v roce 2010 přibýlo v Ústeckém kraji 1 535 sběrných nádob na tříděný odpad. Obyvatelé Ústeckého kraje tak nyní mají k dispozici 15 035 kontejnerů na tříděný odpad. Do třídění komunálního odpadu je již intenzivně zapojeno 346 měst a obcí Ústeckého kraje, tzn. že pouze 8 obcí ještě zapojeno není.

Staré ekologické zátěže

Starou ekologickou zátěží (SEZ) je myšlena lokalita, na které se vyskytuje závažná kontaminace podzemních nebo povrchových vod, případně horninového prostředí nebo stavebních konstrukcí, která vznikla před účinnos-

tí nové odpadové legislativy (r. 1992). I když se k řešení SEZ přistoupilo na počátku devadesátých let 20. století, existuje v Ústeckém kraji řada míst, u kterých je předpoklad závažné kontaminace a u kterých ještě nebyla provedena analýza rizik a nebyla zahájena sanace. Sanace jsou většinou prováděny odtěžbou kontaminovaných zemin, a pokud došlo i ke znečištění podzemní vody je sanace prováděna obvykle odtěžením zemin s následným čerpáním kontaminovaných vod a jejich čištěním různými technologickými postupy.

Většina sanací závažných a rozsáhlých SEZ je financována z tzv. privatizačního účtu, který je spravován Ministerstvem financí ČR. K nejvíce postiženým lokalitám jejichž sanace je hrazena z tohoto účtu na základě tzv. ekologických smluv s MF, patří v Ústeckém kraji následující areály:

UNIPETROL a.s. v Litvínově-Záluží, Spolek pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem, Kovošrot v Děčíně, bývalé Železárny v Chomutově, Tlaková plynárna v Ústí nad Labem, Labyrint v Roudnici atd. Mezi největší areály, ve kterých již sanační práce skončily patří následující: Tonaso Neštětice, Severočeské chemické závody v Lovosicích, Ferox Děčín, Mikov Mikulášovice, TOS Varnsdorf, Enaspol Velvěty atd.

V roce 2010 probíhala intenzivně sanace v areálu UNIPETROL a Spolek pro chemickou a hutní výrobu. V těchto největších areálech je předpoklad, že sanační práce skončí v roce 2016.

Vlastníci lokalit se SEZ (soukromníci, obce, kraje) mohou požádat o finanční výpomoc na provedení analýzy rizik nebo na odstranění kontaminace prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí, prioritní osa 4.2. Odstraňování starých ekologických zátěží, který spravuje Státní fond životního prostředí.

Ústecký kraj provedl na své náklady sanaci bývalého vojenského letiště v Žatci a v roce 2010 obdržel příslib finančních prostředků z Operačního programu Životní prostředí na provedení analýzy rizik v areálu bývalé Továrny dětských vozidel v Duchcově.

Prevence závažných havárií

Vzhledem k průmyslovému charakteru Ústecký kraj patří v počtu objektů/zařízení spadajících pod agendu zákona o prevenci závažných havárií na druhé místo v České republice. Ve skupině A (červená barva) bylo v roce 2010 zařazeno celkem 14 objektů/zařízení, ve skupině B (zelená barva) bylo zařazeno celkem 15 provozovatelů. Z důvodů snížení množství umístěných látek v objektu společnosti CHEMOTEX Děčín a.s., byl tento provozovatel na podzim loňského roku vyřazen ze skupiny A, a tedy se na něj nevztahují povinnosti provozovatele podle zákona.

Jednou ze základních povinností provozovatelů je zpracování bezpečnostní zprávy či programu prevence závažné havárie, které mj. obsahují analýzu a hodnocení rizik vzniku závažné havárie, strukturu a systém řízení bezpečnosti v daném objektu/zařízení včetně preventivních bezpečnostních opatření. Kromě dvou provozovatelů všechny subjekty v roce 2010 měly schváleny bezpečnostní zprávy či programy prevence závažné

havárie, přičemž bezpečnostní zprávy provozovatelů Mondi Štětí a.s. a Air Products s.r.o. – výrobní závod Litvínov byly v průběhu roku 2010 aktualizovány.

V okolí areálů provozovatelů spadajících do skupiny B jsou krajským úřadem stanovovány zóny havarijního plánování. K 31. 12. 2010 bylo v kraji stanoveno celkem 5 zón a to kolem objektu Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost, areálu UNIPETROL RPA, s.r.o., Czech Aerosol, a.s., Lovochemie, a.s. a ČEPRO, a.s. Z důvodu umístění nového subjektu VITOGAZ ČR, s.r.o. v areálu společnosti ČEPRO, a.s. byla v roce 2010 provedena aktualizace této zóny.

Zóny ohraničují území, ve kterém jsou uplatňovány požadavky havarijního plánování formou vnějšího havarijního plánu. Vnější havarijní plány pro všechny stanovené zóny byly vypracovány Hasičským záchranným sborem Ústeckého kraje v průběhu let 2004 a 2005. V loňském roce byla provedena aktualizace vnějšího havarijního plánu v okolí areálu ČEPRO, a.s.

Kromě vnějších havarijních plánů je pro zónu zpracovávána krajským úřadem informace určená veřejnosti obsahující základní informace o možných nebezpečích plynoucích z charakteru výroby a druhu umístěných nebezpečných chemických látek, způsobu varování obyvatelstva při vzniku závažné havárie či informace o žádoucím chování včetně improvizované individuální ochrany. Nově byly v roce 2010 zpracovány aktualizace dvou brožur s těmito informacemi a to pro zóny v okolí areálu Lovochemie, a.s. a UNIPETROL RPA, s.r.o.

Každoročně jsou prováděny krajským úřadem ve spolupráci s ČIŽP, OIP, HZS, KHS a OBÚ integrované kontroly u subjektů spadajících pod zákon o prevenci závažných havárií, celkem bylo v roce 2010 provedeno 23 integrovaných kontrol.

V loňském roce nedošlo ve spojitosti s nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami v kraji k žádné závažné havárii.

Objekty (zařízení) spadající pod agendu zákona o prevenci závažných havárií

ZELENÁ:

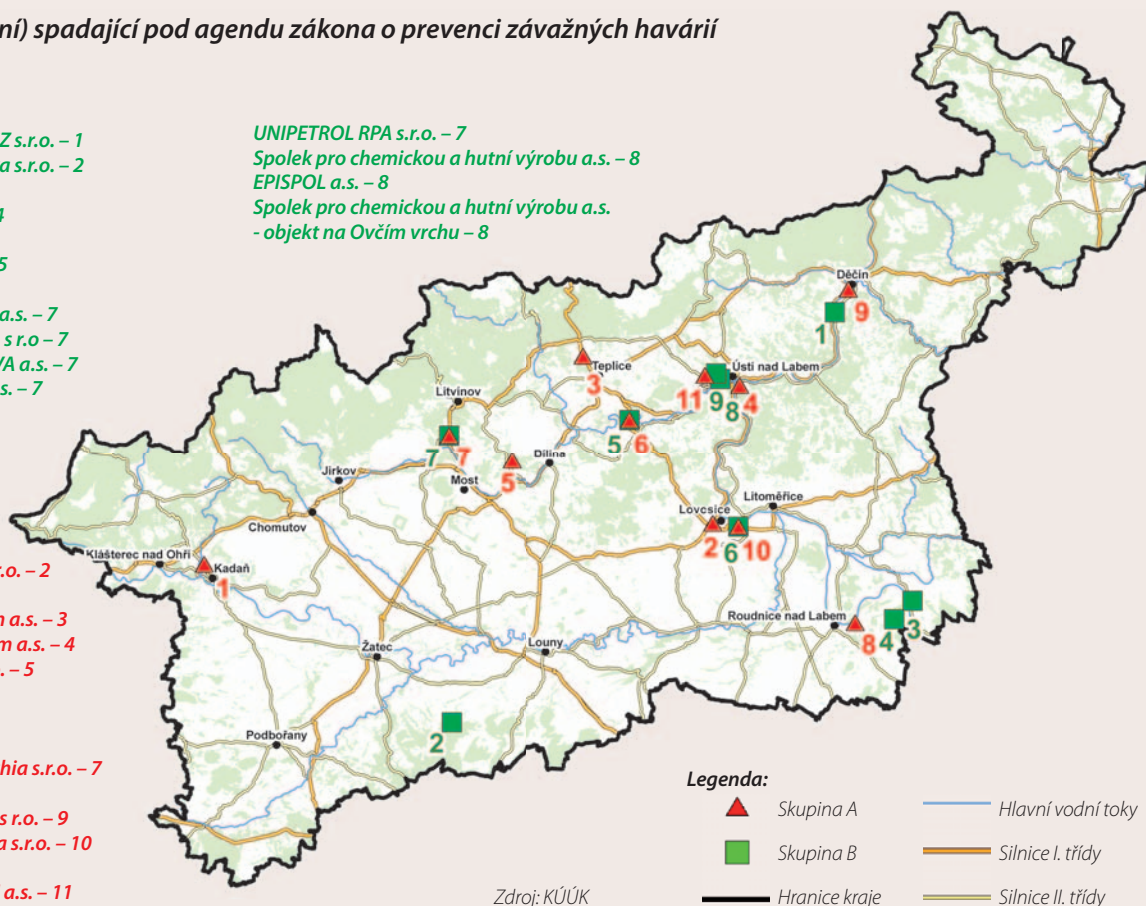
Hüttenes-Albertus CZ s.r.o. – 1
EPC - Česká republika s.r.o. – 2
Mondi Štětí a.s. – 3
VITOGAZ ČR s.r.o. – 4
ČEPRO a.s. – 4
Czech Aerosol a.s. – 5
Lovochemie a.s. – 6
ČESKÁ RAFINÉRSKÁ a.s. – 7
AIR PRODUCTS spol. s r.o. – 7
UNIPETROL DOPRAVA a.s. – 7
SYNTHOS Kralupy a.s. – 7

UNIPETROL RPA s.r.o. – 7

Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s. – 8
EPISPOL a.s. – 8
Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s. – objekt na Ovčím vrchu – 8

ČERVENÁ:

DoorHan s.r.o. – 1
NCH Distribution, s.r.o. – 2
Flexfill s.r.o. – 2
AGC Flat Glass Czech a.s. – 3
FAME Ústí nad Labem a.s. – 4
SIAD Czech spol. s r.o. – 5
Enaspol, a.s. – 6
MERO ČR a.s. – 7
Eurosupport
Manufacturing Czechia s.r.o. – 7
Glazura s.r.o. – 8
AIR PRODUCTS spol. s r.o. – 9
Glanzstoff - Bohemia s.r.o. – 10
PREOL a.s. – 10
LINDE TECHNOFLYN a.s. – 11

V roce 2010 již druhým rokem Ústecký kraj podpořil výchovně vzdělávací projekty školských zařízení, občanských sdružení a jiných nestátních neziskových organizací. Tyto akce byly zaměřené na zvyšování úrovně ekologického povědomí prostřednictvím „Programu rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji na období 2009-2012“. Z celkového počtu 28 podaných bylo orgány kraje schváleno a podpořeno 11 projektů, které ve finančním vyjádření představovaly 366 090 Kč poskytnutých z rozpočtu Ústeckého kraje. Díky omezeným možnostem rozpočtu mohly být však podpořeny jen ty nejzajímavější projekty.

I když cesty, jakými se subjekty předkládající své projekty snažily oslovit širší či užší zájmové skupiny, jsou rozmanité, cíle projektů naplňují věcné podmínky pro přiznání podpory a vlastní smysl programu podpory tak, jak byl koncipován. Vlastním cílem projektů je neustálé zvyšování spoluodpovědnosti za současný i budoucí stav přírody a životního prostředí. S tím úzce souvisí ekologicky příznivé hodnotové orientace účastníků projektů s důrazem na jiné než konzumní kvality života.

Dva z podpořených projektů byly zaměřeny na osvětovou aktivitu a výchovu spojenou s pobytem zájmové skupiny přímo uprostřed přírody - na letním táboře. Cílem výměnného pobytového projektu bylo nabídnout dětem srovná-

ní krajiny dlouhodobě zatížené průmyslovou a důlní činností s krajinou NP České Švýcarsko. Výstupem projektu bylo vytvoření putovní výstavy zhodnocující výsledky pozorování krajiny s ohledem na aspekty každodenního života obyvatel v tak odlišných lokalitách. Tento projekt realizovala ZŠ Jaroslava Pešaty, Duchcov. Letní škola ekologie, připravená a realizovaná Pionýrskou skupinou Rozmarýn, byla obsahově zaměřena na třídění odpadu a používání technologií šetrných vůči přírodě. Zájmová skupina dětských účastníků školy si ověřila, že těchto technologií lze využít nejen aktuálně na táboře ale i v domácnosti.

Další tři projekty, tentokrát dlouhodobějšího charakteru, předložila školská zařízení. Teplické Gymnasium s přispěním kraje vybudovalo biologickou naučnou stezku v areálu školy. S její pomocí chce ovlivňovat nedostatek zájmu studentů o přírodovědné předměty. Stezka ve školním areálu byla zpřístupněna též veřejnosti. Návštěvníky naučnou stezkou provádí žáci v mimoškolních aktivitách. Střední škola obchodu a služeb Varnsdorf přišla s nápadem zmapovat významné botanicky i historicky zajímavé stromy ve Varnsdorfu a vytvořit tak „Naučnou stezku po varnsdorfských stromech“. Součástí projektu byla propagace stezky, výroba dvojazyčných letáků a brožur, putovní výstava s fotografiemi a malbami stromů. Na první pohled zcela odlišný charakter měl

projekt ZŠ Měcholupy nazvaný Školní EKODOMÁCNOST pro využití v mimoškolních aktivitách. Ekodomácnost jako zcela komplexní funkční zařízení s možnostmi monitorovat všechny vstupy (energie, suroviny, obaly) i reálné výstupy se zjištěním konkrétních úspor přispívá ke zvýšení povědomí o možných cestách úspor energií, nejen žáků školy jako přímo dotčené zájmové skupiny, ale i jejich rodičů.

Významnou roli v rámci EVO sehrávájí též projekty typu „pomáháme přírodě“, při kterých jsou zájmové skupiny vtaženy přímo do problematiky negativního ovlivňování přírody a životního prostředí člověkem. Snahou projektu je nejen přímá pomoc (monitoring čistoty vodních toků jako podklad pro introdukci chráněných živočichů, čištění koryt potoků, vyhledávání lokalit s nedostatkem míst ke hnízdění a možností obživy zvěře a odstraňování těchto nedostatků viz fotodokumentace), ale zejména vytvoření zpětné vazby. Na těchto projektech se podílely OS Walden, Místní skupina ČČK Ústí nad Labem, v rámci Letní školy ekologie též Pionýrská skupina Rozmarýn.

Poslední, nikoliv však svým významem z hlediska EVO v kraji, je skupina realizovaných projektů charakteru letních škol, workshopů, besed, přednášek či soutěží. Na těchto projektech se podílely Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Základní a mateřská škola Děčín IV, RADKA o.s. Kadaň a Gymnázium Kadaň.

Činnosti v rámci projektu „Pomáháme přírodě“.

Kontaktní adresy krajských institucí

- **Krajský úřad Ústeckého kraje**
Odbor životního prostředí a zemědělství
sídlo: Stroupežnického 1326/16, 400 01 Ústí nad Labem
adresa pro korespondenci: Velká Hradební 48,
400 01 Ústí nad Labem
<http://www.kr-ustecky.cz>
e-mail: kraj@kr-ustecky.cz
- **Česká inspekce životního prostředí**
Oblastní inspektorát Ústí nad Labem
Výstupní 1644, 400 07 Ústí nad Labem
<http://www.cizp.cz>
e-mail: public@ul.cizp.cz
- **Český hydrometeorologický ústav**
pobočka Ústí nad Labem
Pošt. příhrádka 2
Kočkova 18/2699, 400 01 Ústí nad Labem
<http://www.chmi.cz/poboc/UL/index.html>
e-mail: ul@chmi.cz
- **Povodí Ohře, státní podnik**
Bezručova 4219, 430 03 Chomutov
<http://www.poh.cz>
e-mail: poh@poh.cz
- **Povodí Labe, státní podnik**
závod Roudnice nad Labem
Nábřeží 311, 413 01 Roudnice nad Labem
<http://www.pla.cz>
e-mail: labe@pla.cz
- **Správa chráněné krajinné oblasti České středohoří**
Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice
<http://www.nature.cz>
e-mail: cstred@nature.cz
- **Správa chráněné krajinné oblasti Labské pískovce**
Teplická 424/69, 405 02 Děčín I
<http://www.nature.cz>
e-mail: labpis@nature.cz
- **Správa chráněné krajinné oblasti Lužické hory**
Školní 12, 471 25 Jablonné v Podještědí
<http://www.nature.cz>
e-mail: luzhory@nature.cz
- **Správa Národního parku České Švýcarsko**
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
<http://www.npcs.cz>
e-mail: n.park@npcs.cz
- **Lesy ČR – krajské ředitelství Teplice**
Dr. Vrbenského 2874/1, 415 01 Teplice
<http://www.lesy-cr.cz>
e-mail: oi33@lesy-cr.cz
- **Agentura ochrany přírody a krajiny ČR**
Bělehradská 1308/17
400 01 Ústí nad Labem
<http://www.ustinadlabem.nature.cz>
e-mail: usti@nature.cz

Zdroje dat

- Krajský úřad Ústeckého kraje
- Cenia, česká informační agentura životního prostředí
- Česká inspekce životního prostředí
- Český statistický úřad
- Český hydrometeorologický ústav
- Český úřad zeměměřičský a katastrální
- Český rybářský svaz
- Czech Coal Group
- EKO-KOM, a.s.
- Energetický regulační úřad
- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo životního prostředí
- Palivový kombinát Ústí, s.p.
- Plán oblasti povodí Ohře a Dolního Labe
- Povodí Labe, s.p.
- Povodí Ohře, s. p.
- Severočeské doly, a.s.
- Svaz pěstitelů chmele České republiky
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesa
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Žatec
- Ústřední seznam ochrany přírody
- Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti
- Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
- www.biolib.cz

Seznam použitých zkratek

AOPK ČR	– Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BPS	– bioplynová stanice
CCG	– Czech Coal Group
ČČK	– Český červený kříž
ČHMÚ	– Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	– Česká inspekce životního prostředí
ČOV	– čistírna odpadních vod
ČRS	– Český rybářský svaz
ČSÚ	– Český statistický úřad
ERÚ	– Energetický regulační úřad
ES	– elektrizační soustava
EU	– Evropská unie
EVL	– Evropsky významná lokalita
EVVO	– Program rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty v Ústeckém kraji
CHKO	– chráněná krajinná oblast
KÚÚK	– Krajský úřad Ústeckého kraje
LČR	– Lesy České republiky, s.p.
LHC	– lesní hospodářský celek
LHP	– lesní hospodářský plán
MP, P	– mimopstruhové vody, pstruhové vody
MŽP ČR	– Ministerstvo životního prostředí ČR
MUS	– Mostecká uhelná společnost
NO	– nebezpečný odpad
NP	– národní park
NPP	– národní přírodní památka
NPR	– národní přírodní rezervace
OPŽP	– Operační program životního prostředí
ORP	– obec s rozšířenou působností
PLa	– Povodí Labe, s. p.
PLO	– přírodní lesní oblasti

PO	– ptačí oblast
POh	– Povodní Ohře, s. p.
POH	– Plán odpadového hospodářství
PP	– přírodní památka
PR	– přírodní rezervace
REZZO	– Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší
REZZO 1	– velké zdroje s tepelným výkonem nad 5MW
REZZO 2	– střední zdroje s tepelným výkonem 0,2 – 5MW
REZZO 3	– malé zdroje s tepelným výkonem do 0,2MW
REZZO 4	– mobilní zdroje (doprava)
SEA	– posuzování koncepcí
SEKM	– systém evidence kontaminovaných míst
SEZ	– stará ekologická zátěž
SFŽP	– Státní fond životního prostředí
SHP	– Severočeská hnědouhelná pánev
SD	– Severočeské doly
SLE	– sluneční elektrárna
SPA	– stupně povodňové aktivity
S-IO	– skládka inertního odpadu
S-OO	– skládka ostatního odpadu
S-NO	– skládka nebezpečného odpadu
TZL	– tuhé znečišťující látky
ÚSES	– Územní systém ekologické stability
VD	– vodní dílo
VE	– vodní elektrárna
VKP	– významný krajinný prvek
VOC	– těkavé organické látky
VTE	– větrná elektrárna
VÚZT	– Výzkumný ústav zemědělské techniky
ZCHÚ	– zvláště chráněné území
ZÚR	– zásady územního rozvoje

Podrobná tiráž

Titulní strana:

foto: D. Kunclová

Vnitřní strana přední obálky:

foto: D. Kunclová

Úvodní slova:

text: J. Vaňhová, A. Fišera,
tiskové oddělení KÚÚK

foto: tiskové oddělení KÚÚK

Základní informace o území:

Text: D. Kunclová

Ovzduší:

Text: H. Antošová,
T. Peřina

Foto: D. Kunclová

Voda:

Text: E. Záveská, J. Koch,
Z. Franci

Foto: J. Koch

Horninové prostředí:

Text: P. Tóth Sikorová,
D. Kunclová

Ochrana přírody:

Text: J. Šimek

Mapy: D. Kunclová

Foto: D. Kunclová, J. Šimek,
O. Zicha

Zemědělství:

Text: A. Krupková, Z. Smělík

Lesní hospodářství:

Text: J. Skoupý, K. Škorpilová

Foto: D. Kunclová, J. Skoupý

Myslivost:

Text: J. Šír, D. Engel

Rybářství:

Text: P. Vavruša, D. Kunclová

Foto: D. Kunclová

Odpady:

Text: Z. Kárová, V. Štěpánová

Prevence závažných havárií:

Text: I. Státníková

Mapa: I. Státníková,
D. Kunclová

Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta:

Text: K. Škorpilová

Foto: Místní skupina
ČČK Ústí nad Labem

Kontaktní adresy:

Text: D. Kunclová

Foto: F. Kail

Zdroje dat:

Text: D. Kunclová

Foto: D. Kunclová

Seznam použitých zkratk:

Text: D. Kunclová

Foto: D. Kunclová

Podrobná tiráž

Foto: D. Kunclová

Vnitřní strana zadní obálky:

Foto: P. Hamerníková,
D. Kunclová, J. Rothanzl

Zadní obálka:

Foto: J. Svoboda

Vybrané orchideje Ústeckého kraje

Bradáček vejčitý (*Listera ovata*) – C4

Okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*) – O, C3

Pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea*) – O, C3

Prstnatec majový (*Dactylorhiza majalis*) – O, C3

Střevíčník pantoflíček (*Cypripedium calceolus*) – SO, C2

Tořič hmyzonosný (*Ophrys insectifera*) – KO, C1

Vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*) – O, C3

Vstavač nachový (*Orchis purpurea*) – SO, C2

Vstavač vojenský (*Orchis militaris*) – SO, C2

Kategorie ohrožených druhů podle vyhlášky 395/1992 Sb. k zákonu o ochraně přírody a krajiny ČR:

O – ohrožený
SO – silně ohrožený

KO – kriticky ohrožený

Kategorie podle Červeného seznamu cévnatých rostlin ČR:

C1 – kriticky ohrožený druh
C2 – silně ohrožený druh

C3 – ohrožený druh
C4 – vzácnější taxon vyžadující pozornost

Vydal Krajský úřad Ústeckého kraje

Foto:

**archiv Krajského úřadu Ústeckého kraje,
odboru životního prostředí a zemědělství,
Ondřej Zicha a Jiří Svoboda**

Texty:

**Odbor životního prostředí
a zemědělství Krajského úřadu Ústeckého kraje,
tiskové oddělení Ústeckého kraje**

**Grafický návrh, DTP a tisk:
Imagine Media, s.r.o.**